

Жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және почта жөнелтілімдерін темір жол көлігімен тасымалдау қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі № 545 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2016 жылы 17 мамырда № 13714 болып тіркелді.

Ескерту. Бұйрықтың тақырыбы жаңа редакцияда – ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 02.08.2019 № 611 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізілсін) бұйрығымен.

"Теміржол көлігі туралы" 2001 жылғы 8 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабы 2-тармағының 34-15) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған "Жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және почта жөнелтілімдерін темір жол көлігімен тасымалдау Қағидалары бекітілсін.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 02.08.2019 № 611 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізілсін) бұйрығымен.

2. Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің Көлік комитеті (Ә.А. Асавбаев):

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесін мерзімді баспа басылымдарында және "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға жіберуді;

3) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің интернет-ресурсында және мемлекеттік органдардың интранет-порталында орналастырылуын;

4) осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің Заң департаментіне осы бұйрықтың 2-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметті ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму вице-министріне жүктелсін.

4. Осы бұйрық оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

"КЕЛІСІЛДІ":

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау және
әлеуметтік даму министрі

_____ Т. Дүйсенова

2016 жылғы 10 ақпан

Қазақстан Республикасының
Ауыл шаруашылығы министрі

_____ А. Мамытбеков

2016 жылғы 15 сәуір

"КЕЛІСІЛДІ":

Қазақстан Республикасының
Ұлттық экономика министрі

_____ Е. Досаев

2016 жылғы 24 ақпан

Қазақстан Республикасының
Қаржы министрі

_____ Б. Сұлтанов

2016 жылғы 13 сәуір

"КЕЛІСІЛДІ":

Қазақстан Республикасының
Ішкі істер министрі

_____ Қ. Қасымов

2016 жылғы 25 ақпан

Инвестициялар және
даму министрінің
Қазақстан Республикасы
2015 жылғы 30 сәуірдегі
№ 545 бұйрығымен
бекітілген

Жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және почта жөнелтілімдерін теміржол көлігімен тасымалдау қағидасы

Ескерту. Қағида жаңа редакцияда – ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 02.08.2019 № 611 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізілсін) бұйрығымен.

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және почта жөнелтілімдерін теміржол көлігімен тасымалдау қағидалары (бұдан әрі - Қағида) "Теміржол көлігі туралы" Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 8 желтоқсандағы Заңының (бұдан әрі - Заң) 14-бабының 2-тармағының 34-15) тармақшасына сәйкес әзірленді және жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және почта жөнелтілімдерін теміржол көлігімен тасымалдау тәртібін айқындайды.

2. Теміржол көлігімен Қазақстан Республикасы арқылы халықаралық және транзит қатынаста жолаушыларды, багажды, жүк-багажды және почта жөнелтілімдерін тасымалдау Қазақстан Республикасының заңнамасына және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға сәйкес жүзеге асырылады.

3. Осы Қағидаларда мынадай анықтамалар мен терминдер пайдаланылады:

1) арнайы поезд – рейске заңды немесе жеке тұлғалардың өтінімі бойынша поездардың қозғалыс кестесіндегі арнайы немесе бір жолғы кесте бойынша тағайындалатын поезд;

2) арнайы вагон – рейске тұрақты қатынастағы поездды қалыптастырудың белгіленген схемасынан тыс немесе жеке немесе заңды тұлғаның тапсырысы бойынша тұрақты қатынастағы вагонның орнына тағайындалған вагон;

3) аялдама пункті – жолаушылар поезының аялдауы жүзеге асырылатын, тек қана жолаушыларды отырғызуға және түсіруге арналған пункт;

4) билет құны – жолаушыларды жол жүру барысында барлық теміржол маршруттары бойынша тасымалдағаны үшін есептелетін төлем сомасы ретінде белгіленген жол жүру құнының бір бөлігі;

5) диспетчер терминалы (бұдан әрі – ДТМ) "Экспресс" жүйесінің терминал жабдықтарымен жабдықталмаған, билет касса жұмыстарын автоматтандыру үшін тағайындалған терминал жабдығы;

6) жайлылығы жоғары поезд - тұтыну сапасы жоғары қазіргі заман жолаушылар вагондарынан құрастырылған поезд құрамы;

7) жол жүру құжаты (билет) – жолаушыны тасымалдау шартының жасалғанын куәландыратын және жолаушылар поезымен жол жүру құқығын беретін, қағаз түрінде немесе электронды-цифрлық нысанда ресімделген құжат (электронды жол жүру құжаты);

8) жолаушылар поезы – жолаушыларды теміржол қатынасының барлық түрімен тасымалдауға арналған поезд;

9) жолаушыларды теміржол көлігімен экспресс-тасымалдау – жолаушылардың жол жүру уақытын қысқарта отырып, ең аз аялдама жасайтын, жасалу құрылымы сағатына 200 км дейінгі жылдамдықпен жүретін вагондардан құрастырылған жүрдек жолаушылар поездарымен тасымалдау;

10) жолаушылардың жол жүру құны – плацкарт және билет бөліктерінің жиынтығы ;

11) жолсеріктің мобильді терминалы (бұдан әрі – ЖМТ) – отырғызу талонын бере отырып, электронды жол жүру құжаттарын ресімдеу, санайтын және заңдылығын тексеру бойынша жолаушылар тасымалдарын басқарудың автоматтандырылған жүйесінің терминалдық жабдықы, бағдарламалық-техникалық кешен;

12) жүрдек поезд – жол жүру уақытын қысқарта отырып, ең аз аялдайтын жасалу құрылымы сағатына 200 км дейінгі жылдамдықпен жүретін вагондардан құрастырылған поезд құрамы;

13) қала маңы поезы – облысаралық, ауданаралық (облысшілік, қалааралық) және қала маңы қатынасында жүретін, мотор-вагонды жылжымалы құрамнан (электр немесе дизель поездан) немесе отыратын орындары бар жолаушылар вагондарынан құрастырылған поезд;

14) отырғызу талоны – жолаушының электронды жол жүру құжаты бойынша поездға отырғанын және жол жүргенін куәландыратын құжат;

15) плацкарт құны – жолаушылар тасымалданатын жалпы қашықтықпен белгіленетін вагонды пайдалану және жол жүру барысында жолаушыларға қызмет көрсету ақысын қамтитын жол жүру құнының бір бөлігі;

16) поезддағы халық саны – жолаушылардың поездың барлық жол жүру бағыты бойынша вагондардағы орындарды пайдалану көрсеткіші.

17) рейс – поездың құрастыру пунктінен кері қайтқанға дейін жол жүруі;

18) стандарт поезд – жолда көрсетілетін сервистік қызмет түрі шағын, қауіпсіз жол жүру талаптарына жауап беретін жолаушылар вагондарынан құрастырылған поезд құрамы;

19) тікелей қатынайтын вагон - екі және одан да көп поездардың құрамдарында қайта тіркеумен жүретін вагон;

20) уәкілетті орган – теміржол көлігі саласындағы басшылықты, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

21) ұйымдасқан жолаушылардың тобы – бір жолаушылар поезымен, сондай-ақ санатты әртүрлі вагондарда межелі бір пунктке дейін бірге жүретін кемінде 10 жолаушыдан тұратын топ;

22) ұйымдасқан балалар тобы – жасы 15 ке жасқа дейінгі балалардан тұратын, кемінде бір жауапты ересек адамның 10 балаға және бір медициналық қызметкердің бір топқа ілесіп жүруімен жол жүруді жүзеге асыратын жолаушылардың ұйымдасқан тобы;

23) фирмалық поезд – поезд Қазақстан Республикасының жолаушылар поездарында қызметтер көрсету саласындағы ұлттық стандартқа сәйкес келген кезде ерікті негізде берілетін жолаушылар поезының санаты;

24) келісілген поезд-жолаушының қайта отырғызу станциясына келуі және оның осы станциядан межелі станцияға дейін жөнелтілуі арасындағы 1 сағаттан кем емес айырмашылықты ескеретін, поезд;

25) ревизордың мобильді терминалы (бұдан әрі – РМТ) - Тасымалдаушының нормативтік құжаттарына сәйкес тексеру жүргізу мүмкіндігімен электронды жол жүру құжаттарын санайтын және заңдылығын тексеру жөніндегі бағдарламалық-техникалық кешен;

26) цифрлық құжаттар сервисі – операторға бекітілген және мемлекеттік функцияларды және олардан туындайтын мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді іске асыру мақсатында, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалармен өзара іс-қимыл жасау, электрондық нысанда қызметтерді алу және көрсету кезінде электрондық құжаттарды жасауға, сақтауға және пайдалануға арналған "электрондық үкіметтің" ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымының объектісі.

Осы Қағидаларда пайдаланылатын өзге де ұғымдар Заңда айқындалған мәндерде қолданылады.

Ескерту. 3-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 22.07.2021 № 383 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

4. Жолаушыларды, багажды және жүк-багажды тасымалдау жолаушылары, багажбен, жүк багажды тасымалы жөніндегі операцияларды орындау үшін ашық теміржол станциялары мен аялдама пункттері арасындағы теміржолдар бойынша жүзеге асырылады.

Станциялар мен аялдама пункттерін ашылу және жабылу, олардың атаулары мен олар орындайтын коммерциялық операциялардың сипатының өзгертіндегі туралы ақпарат тиісті тарифтік басшылықтарда жарияланады.

5. Ұлттық темір жол компаниясы жолаушылар тасымалдарын басқарудың автоматтандырылған жүйесі (бұдан әрі – БАЖ) арқылы уәкілетті мемлекеттік органға және (немесе) құқық қорғау және арнаулы мемлекеттік органдарға жол жүру бағыттарын, жолаушылардың деректерін көрсете отырып, теміржол көлігінде ресімделген және (немесе) брондалған билеттер туралы, оның ішінде интернет-ресурстар арқылы сатып алынған жол жүру құжаттарының (билеттерінің) саны туралы мәліметтерді ұсынады.

Ұсынылатын мәліметтер ақпараттық дерекқорда кемінде бес жыл сақталады.

2-тарау. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) сату, олардың жарамды мерзімін ұзарту және билет кассаларының жұмысын ұйымдастыру

6. Жолаушыны тасымалдау шартының жасалғандығы жол жүру құжатымен (билетпен) куәландырылады. Бұл ретте, жолаушы тасымалдау шарты жасалған жағдайда тасымалдаушы тарифіне сәйкес өз жол ақысын төлейді, ал тасымалдаушы оның межелі станцияға дейін тасымалдануын қамтамасыз етеді.

Тасымалдаушы жолаушы көрсеткен межелі станцияға дейін өзі құрастырған пойыздарға жол жүру құжаттарын (билеттер) сату жұмыстарын қамтамасыз етеді. Басқа тасымалдаушылардың пойыздарына жол жүру құжаттарын (билет) сату жұмыстарын ұйымдастыру Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2013 жылғы 23 қыркүйектегі № 742 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасындағы теміржол көліктеріне жол жүру құжаттарын (билет) сату жұмыстарын ұйымдастыру ережесіне сәйкес жасалған шарттардың негізінде рұқсат етіледі.

7. Жол жүру құжаттары (билеттері) тасымалдаушы тарапынан теміржол билет кассаларында сатылады. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) сату жұмыстары, жолаушылар агенттіктерінің билет кассалары, электронды терминал, сондай-ақ интернет-ресурстары арқылы да жүзеге асырылуы мүмкін.

Билет кассалары жоқ станцияларда жол жүру құжатын (билетті) қала маңы поездарында, сондай-ақ жолаушылар поездарының ортақ вагондардағы жолсеріктерге сатуға жол беріледі.

Жайлылығы жоғары поездарды қоспағанда, қала маңы поездарында жолсеріктерге жол жүру құжаттарын (билеттерін) сатуға жол беріледі.

Билет кассалары тәулігіне 50 (елу) және одан астам жол жүру құжаттары (билеттері) сатылатын барлық станциялар мен аялдау пункттерінде жұмыс істейді. Тәулігіне 50 (елу) жол жүру құжатынан (билеттен) кем сатылатын станциялар мен аялдау пункттерінде жол жүру құжаттарын (билеттерді) сату жұмыстарын ұйымдастыру туралы шешімді тасымалдаушы әкімшілік-аумақтық бірліктің ерекшеліктерін ескере отырып қабылдайды.

Вокзалдардағы (станциялардағы) билет кассаларының жұмыс уақыты жергілікті жағдайларға және жолаушылар поездарының қозғалыс кестесіне сүйене отырып белгіленеді.

Станциялардағы (вокзалдардағы) жолаушылар айналымның көлемі мен сипатына байланысты кейбір жолаушылар поездарына жол жүру құжаттарын (билеттерді) сату жөніндегі мамандандырылған кассалар: қатынас түрлері бойынша, халықтың жекелеген санаттары үшін және орындалатын операциялар бойынша бөлінуі мүмкін.

8. Жолаушылар пойыздарына жол жүру құжаттарын (билеттерін) алдын ала сату пойызды құрастыру және айналым станцияларынан жүзеге асырылады:

жолаушылар пойыздарына – сатылу ерекшелігі осы Қағидалардың 79-тармағында көрсетілген ұйымдастырылған жолаушылар топтарының өтінімдерін қоспағанда, кемінде 45 (қырық бес) тәуліктен 1 (бір) тәулікке дейін;

қала маңы пойыздарына – 10 (он) тәуліктен 1 (бір) тәулікке дейін сатылады.

Жолаушылар пойызына жол жүру құжаттарын (билеттерін) сату Астана қаласының уақытымен 7 сағат 00 минутта жүзеге асырылады.

Аралық станцияда алдын ала сату тасымалдаушы белгілеген сату режиміне байланысты жүргізіледі.

Жол жүру құжаттарын (билеттерді) сату пойыздың жүруіне дейін 10 минут қалғанда тоқтатылады.

Мүмкіндігі шектеулі адамдардың жол жүруіне арналған арнайы купедегі орындарға жол жүру құжаттарын (билеттерін) сату билет кассасында:

қозғалу үшін қосалқы құралдарды (тифлотаяқтар, балдақтар, жетек арбалар, кресло-арбалар) және (немесе) басқа адамдардың, көмегін пайдаланатын, оның ішінде 18 жасқа дейінгі мүгедектігі бар балаларға және мүгедектігі жоқ, бірақ медициналық ұйымға (- дарға), сондай-ақ оларды алып жүретін адамдарға өздігінен жүріп-тұру қабілетін шектей отырып, 1-топтағы мүгедектігі бар адамдарға пойыз жөнелтілгенге дейін алдын ала сату ашылған сәттен бастап;

мүгедектігі бар адамдардың қалған санаттағы мүмкіндігі шектеулі жолаушыларға пойыз жөнелтілгенге дейін 7 тәулік бұрын жүргізіледі.

Жол жүру құжаттарын (билеттерін) ресімдеу осы Қағидалардың 12-тармағына және осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген құжаттарды және мүгедектігін растайтын құжатты не құрамында жолаушы ілесіп жүруді қажет ететіні көрсетілген медициналық мекеме берген құжатты көрсеткен кезде жүргізіледі.

Ескерту. 8-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

9. Жолаушы поездың жүру бағыты бойынша жолаушылар операциялары үшін ашық кез келген станцияға дейін кез келген санаттағы вагонға және поезға жол жүру құжатын (билетін) сатып алады.

Жолаушының межелі станциясына дейін тікелей қатынайтын пойыз болмаған жағдайда алғашқы жол жүру құжатында көрсетілген межелі станциядан (ауысып отыру пунктінен) келесі поезға (келісілген пойызға) екінші жол жүру құжаты ресімделеді. Келісілген поездарға жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеу келісілген поездардың ауысып отыру пунктіне келу және кету уақыты арасында кемінде 1 сағат айырмашылықпен жүзеге асырылады.

Тікелей қатынайтын вагондарға жол жүру құжаттарын (билеттерді) сату осы вагондар баратын межелі пунктке дейін немесе пойыз негізгі жол жүру маршрутынан ауытқыған учаскеде орналасқан пункттерге дейін жол жүретін жолаушыларға басымдықпен жүргізіледі. Бұл ретте поездың ауытқыған пунктіне дейінгі кез келген станцияға жол жүретін жолаушыларға жол жүру құжаттарын (билеттерді) сату құрастыру пунктінен поезд жөнелтілгенге дейін 72 сағат бұрын жүзеге асырылады.

10. Егер поезда бос орын болмаса, онда билет кассасы жол жүру құжатын (билет) сатудан бас тартады.

Жолаушыға жол жүру құжаттарын (билеттерді) бір купедегі барлық орындарға сатып алуға рұқсат етіледі. Мұндай жағдайда жолаушы жол жүру құнын купеден сатып алған жалпы орындар саны бойынша толық тарифпен төлейді. Бұл ретте жол жүру құжатында (билетте) көрсетілмеген тұлғалардың жол жүруіне жол берілмейді.

Ұйымдасқан жолаушылар тобы мен арнайы тасымалды қоспағанда бір адамға бір поездан төрт орыннан артық орынға жол жүру құжатын (билетті) ресімдеуге рұқсат етілмейді. Жол жүру құжатының (билеттің) бір бланкісіне бір адамға жол жүру ресімделеді.

11. Жолаушыларға вагондағы орын санынан тыс жол жүру құжаттарын (билеттерді) сатуға жол берілмейді.

12. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеу жолаушыда осы қағидалардың 13-тармағында көрсетілген құжаттардың бірі негізінде АБЖ, оның ішінде фискалдандырылған компьютер жүйесі, сондай – ақ диспетчер терминалы (ДТМ) өзіне – өзі қызмет көрсететін терминалдар, интернет ресурстар көмегімен және электронды жол жүру құжатын бере отырып жолаушылар немесе қала маңы поездің жолсерігі МТП арқылы жүргізіледі.

Жайлылығы жоғары электр поезд вагондарынан басқа, қала маңы поездарға жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеу кезінде жолаушының құжаттарын ұсыну талап етілмейді.

Қала маңы поездарға интернет-ресурстар арқылы жол жүру құжаттарын (билеттерін) ресімдеу кезінде жолаушының деректерін (осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген жолаушының (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда), жеке сәйкестендіру нөмірі, құжаттарының бірінің нөмірі) көрсету қажет.

Ескерту. 12-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 22.07.2021 № 383 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

13. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеу мына көрсетілген жолаушының жеке басын куәландыратын құжаттардың (бұдан әрі – жолаушы құжаттары) бірі болған жағдайда ғана жүргізіледі, олар:

- Қазақстан Республикасы азаматының төлқұжаты;
- Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігі;
- Қазақстан Республикасында тұратын шетел азаматының ықтияр хаты;
- азаматтығы жоқ тұлғаның куәлігі;
- босқынның куәлігі;
- Қазақстан Республикасының дипломат төлқұжаты;
- Қазақстан Республикасының қызметтік төлқұжаты;
- Қазақстан Республикасы теңізшісінің жеке куәлігі шетелдік төлқұжат;

елге оралу куәлігі (басқа мемлекет азаматының Қазақстан Республикасы аумағында жеке куәлігін жоғалтып алған жағдайда еліне бару үшін жол жүруіне арналған);

туу туралы куәлік (16 жасқа дейінгі балалар үшін).

Сондай-ақ мыналарды көрсеткен кезде жол жүру құжатын (билетін) ресімдеуге рұқсат етіледі, олар:

әскери билет – жедел қызметтегі әскери қызметкерлер үшін;

уақытша жеке куәлік.

14. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) АБЖ арқылы ресімдеу кезінде мәліметтер осы жүйенің терминалына қосылған билет басу құрылғысымен басылады. АБЖ арқылы жеңілдікпен және тегін жол жүруді ресімдеу кезінде жол жүру санатын көтергені үшін қосымша ақы төлеу туралы мәліметтер жол жүру құжатының (билеттің) сол бланкісінде басылады.

Жол жүру құжаттарында (билеттерде) өшіруге жол берілмейді.

АБЖ арқылы ресімделетін жол жүру құжаттарында (билеттерде) аралық станциялардағы билет кассиріне, егер ол жүру барысында өзгерсе, поездың нөмірін қолмен түзетуге рұқсат етіледі.

15. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) ДТМ арқылы ресімдеу шарикті қаламды (көк, қара немесе күлгін сиямен) пайдалана отырып, сөздерді қысқартусыз анық жүргізіледі. Дайын мәтіні бар штемпельдерді қолдануға рұқсат етіледі.

Жол жүру құжатының (билеттің) екі бөлігінде тиісті бағандарды толтырғаннан кейін жол жүру құнына, вагонның түріне, поездың санатына және жолаушылардың санына (топтық жол жүру құжатында (билетте) сәйкес бланкінің бақылау талонын кесу жүзеге асырылады.

ДТМ арқылы ресімделген және жолаушыға берілетін жол жүру құжатында (билетте) мынадай анық көрінетін мәліметтері бар мастикалық немесе инелі компостерлік белгілер қойылады: поезд нөмірі, күні, айы, жылы. Қажет болған жағдайда жыл тек бір санмен белгіленеді.

Жол жүру құжаттарын (билеттерді) инелі компостирлеу оларды көлденең сызық бойынша бірінші бөлікті басып, екі есе бүктегеннен кейін иілген түбіршектермен бір мезгілде жүргізіледі, бұл ретте түбіршек жол жүру құжаты (билет) бланкісінің ішіне салынады.

Мастикалық компостер жол жүру құжатының (билетінің) бланкісіне және түбіртегіне салынады.

Компостерлік белгілерді жабу кезінде айқастырма түрінде "компостер өтелді" деген мөртабан қойылады және өтеу күні мен сағаты көрсетіледі. Осы белгілер уәкілетті тұлғаның қолымен (билет кассирімен) және станцияның мөрқалыбымен расталады.

16. Жол жүру құжаты (билет) қолма-қол немесе қолма-қол ақшасыз есеп айырысу үшін беріледі.

17. Жеңілдікті немесе тегін жол жүру құжатын (билетін) ресімдеу үшін жеңілдік немесе тегін жол жүру құқығын беретін құжатты ұсыну қажет.

Барлық мүгедектігі бар топтардағы адамдарға, сондай-ақ мүгедектігі бар балаларға жол жүру құжаты (билеттің) құнының 50% мөлшерінде әлеуметтік маңызы бар қатынастар бойынша, ал коммерциялық бағыттар бойынша тасымалдаушының қалауы бойынша жол жүруге жеңілдіктер белгіленеді.

Ескерту. 17-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

18. Барлық жол жүру құжаттары (билеттері), сондай-ақ тегін және жеңілдікпен берілгендері басқа тұлғаға берілмеуі тиіс және жолаушының осы ереженің 13-тармағында көрсетілген құжаттарының біреуін көрсеткен жағдайда ғана жарамды болады.

19. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) қайта сатуға жол берілмейді. Теміржол вокзалдары мен әскерилендірілген күзет қызметкерлері теміржол вокзалының аумағында жол жүру билеттерін (құжаттарын) заңсыз сатып алу және қайта сату фактілерінің алдын алу, жолын кесу бойынша барлық қажетті шараларды қабылдайды.

20. Жолаушы өзіне ресімделген жол жүру құжаты (билеті) алған кезде жол жүру құжатында (билетте қамтылған) деректердің (жол жүру құжаты (билеті) ресімделген жолаушының (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда), жеке сәйкестендіру нөмірі, құжат нөмірі, пойыздың нөмірі және оның жөнелту күні) дұрыстығын тексеріп алуы тиіс.

Ескерту. 20-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 22.07.2021 № 383 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

21. Қажет болған жағдайда жолаушы жол жүру құжаты (билеті) сатып алынған поездан бұрын кететін поездбен онда бос орындар болған кезде шыға алады. Ол үшін жолаушы жол жүру құжатын (билетін) қайта ресімдеуі қажет. Жол жүру құжатын (билетін) басқа бір жолаушыға қайта ресімдеуге жол берілмейді.

22. Жөнелтілуіне 24 сағаттан аз уақыт қалған пойызға жол жүру құжатын (билетін) жолаушының аты-жөнін өзгертпей қайта ресімдеуге келесі жағдайларда:

- 1) вагон түрі жоғары немесе төмен санатқа ауысқан кезде;
- 2) поездың нөмірі мен вагон түрі қатар бір уақытта ауысқан кезде (ерте кететін);
- 3) бір вагондағы орынды сол типтегі басқа бір вагондағы орынға ауыстырған кезде;
- 4) сол бір вагондағы орындардың нөмірлері ауысқан кезде жол беріледі.

23. Жол жүру құжатын (билетті) қайта ресімдеу кезінде жолаушыдан тасымалдаушы бекіткен мөлшерде алым ұсталады.

24. Жол жүру құжаттарын (билет) қайта ресімдеу жол жүру құжаты қайта ресімделетін поездың жөнелтілуіне 24 сағаттан аз уақыт қалғанда ескі жол жүру құжатын қайтару және жаңасын ресімдеу жолымен жүргізіледі.

25. Жол жүру құжатын қайта ресімдеу – бұрын жүретін поезға ДТМ арқылы ресімделген жол жүру құжатын осы Қағиданың 24-тармағында көрсетілгендей қайта ресімделеді.

26. Егер қайта ресімделген жол жүру құжаты (билет) неғұрлым жоғары санаттағы немесе басқа маршруттағы поезға немесе вагонға ресімделген болса, онда жол жүру құнының айырмашылығы әр түрлі алымдар түбіртегі бойынша алынады. Жолаушының қалауы бойынша санаты неғұрлым төмен поезға немесе вагонға, сондай-ақ басқа маршрутқа жол жүру құжаты (билет) қайта ресімделген жағдайда жол жүру құнының айырмашылығы жолаушыға қайтарылады.

27. Құрамында ауысып отырмайтын вагоны бар поезд келген жағдайда құрамына осы вагонды тіркеу келісілген поезд жөнелтілгеннен кейін жолаушы қажет болған жағдайда сол тасымалдаушының бос орындары бар бірінші жүретін поезына жол жүру құжатын (билет) қосымша ақы төлемей ресімдей алады.

Жолаушы қалауы бойынша жол жүруден бас тарқан жағдайда жүрмеген жолы (қашықтық) үшін жол жүру құнын толықтай қайтарып алады.

28. Жол жүру құжатының (билеттің) жарамдылық мерзімі уәкілетті тұлға (вокзал қызметкері) тарапынан Жолаушыларды, багажды және жүк багажды теміржол көлігімен тасымалдау ережесі талаптарымен келісілген жол жүру құжатына мерзімі ұзартылатыны туралы белгі қойылатын негізгі мөр/белгі тізіміне сәйкес (бұдан әрі - Тізім) осы Қағиданың 1-қосымшасына сәйкес мына жағдайларда ұзартылады:

1) жолаушыға орын ұсынылатын келесі поезд жөнелтілгенге дейінгі уақытқа дейін жолаушыға (отыратын орындары бар вагондардан құрастырылған поезддардан басқа) поездан орын берілмеген жағдайда;

2) ауысып отыру пунктіне келісілген поездар кешігіп келген кезде транзитпен келе жатқан жолаушының барлық кідірген уақыты ішінде жолын жалғастыру мүмкіндігі берілгенге дейін;

3) жолаушы жолда небәрі 10 тәуліктен аспайтын мерзімге аялдама жасаған кезде.

3-тарау. Жолаушылар вагонының санаты, оның ішінде жайлылық деңгейі

1-параграф. Жолаушылар вагондарының санаттары

29. Жолаушыларды теміржол көлігімен тасымалдауға арналған жолаушылар вагондары келесідей жіктеледі:

локомотивпен тартылатын вагондары;

моторвагонды жылжымалы құрамының вагондары;

Локомотивпен тартылатын вагон түрлері келесідей жіктеледі, олар:

1) отыратын орындары бар жалпы вагон – ортақ электр жарығымен, ауа желдеткіш жүйесімен, ортақ радио нүктесімен, дәретханалармен жабдықталған вагон;

2) Турист класты отыруға арналған орындары бар вагон-жеке креслолармен, жеке жарықтандырумен, ауаны баптау жүйесімен жабдықталған вагон;

3) плацкарт вагон:

жатуға арналған орындары бар, сөрелері ярус тәрізді орналасқан, ортақ және жергілікті электр жарығымен, ауа желдеткіш жүйесімен, ортақ радио нүктесімен, дәретхана, ыстық және салқын су резервуарымен, құрама жылу жүйесімен жабдықталған вагон;

Жатуға арналған орындары, 6 орынды купесі бар сөрелері ярус тәрізді орналасқан, ортақ және жергілікті электр жарығымен, желдеткіш жүйесімен, ауа баптау жүйесімен, ортақ радио нүктесімен, биодәретхана, ыстық және салқын су резервуарымен, вагон-электр стансасынан берілетін орталық электрмен жылыту жүйесімен жабдықталған вагон.

4) купе вагон:

жатуға арналған орындары қатты 4 орынды купесі бар, ортақ және дербес электр жарығымен, жеке радио нүктемен, желдету жүйесімен, ыстық және салқын ауыз су резервуарымен, дәретханалармен, сондай-ақ ауа баптау жүйесімен (егер вагонның зауыттағы құрылымымен көзделген болса) жабдықталған вагон;

жатуға арналған орындары қатты 4 орынды купесі мен купе-буфеті бар, ортақ және жеке электр жарығымен, жеке радио нүктемен, желдеткіш жүйесімен, салқын ауыз су резервуарымен, дәретханалармен және ауа баптау жүйесімен (егер вагонның зауыттағы құрылымымен көзделген болса) жабдықталған вагон;

РИЦ габаритті (Regolamento internazionale per le Carrozze):

ашық және жеке электр жарығымен, жеке радионүктемен, жолсерікті шақыру батырмасымен, ауаны желдету және ауа баптау жүйелерімен, ыстық және суық ауыз су резервуарымен, дәретханалармен жабдықталған жұмсақ дивандары ярус орналасқан 2 орындық купесі бар;

жатуға арналған 3 орынды купесі бар жұмсақ дивандар ярусты тәрізді орналасқан ортақ және жеке электр жарығымен, желдеткіш, ауаны баптау жүйесімен, әрбір купеде жолаушыларды жууға арналған раковиналармен, ыстық және суық ауыз су резервуарымен, дәретханалармен жабдықталған;

"Турист" класты 4 жиналмалы жатын сөресі бар вагон (төменгі орындар отыруға арналған төрт креслоларға ауыстырылады), ортақ және жергілікті электр жарығымен, ауаны баптау жүйесімен, экологиялық таза дәретханалармен жабдықталған;

"Турист" вагоны (туристік) 4 жиналмалы жатын сөремен және 2 жиналмалы жатын сөремен, ортақ және жергілікті электр жарығымен, ауаны баптау жүйесімен, экологиялық таза дәретханамен жабдықталған;

"Гранд класты PMR – мүмкіндігі шектеулі адамдарға арналған" вагоны (мүгедектігі бар адамға арналған купесі бар бірінші класты жатын бөлмесі) 2 жиналмалы жатын

сөрелермен, ортақ және жеке электр жарығымен, ауаны баптау жүйесімен, душпен, экологиялық таза дәретханамен жабдықталған;

5) жатын вагон:

жұмсақ дивандары төменде орналасқан жатуға арналған орындары бар 2 орынды купесі бар, ортақ және дербес электр жарығымен, желдету, ауа баптағыш жүйесімен (егер вагонның зауыттағы құрылымымен көзделген болса), ыстық және салқын ауыз су резервуарымен, жеке радио нүктесімен жабдықталған вагон;

жұмсақ дивандары төменде орналасқан жатуға арналған орындары бар 2 орынды купесі бар, ортақ және дербес электр жарығымен, желдету, ауа баптау жүйесімен (егер вагонның зауыттағы құрылымымен көзделген болса), ыстық және салқын ауыз су резервуарымен, жеке радио нүктесімен, сондай-ақ ауа баптау жүйесімен (егер вагонның зауыттағы құрылымымен көзделген болса) жабдықталған вагон;

жұмсақ дивандары төменде орналасқан жатын орындары бар 2 орынды купесі және купе-буфеті бар, ортақ және дербес электр жарығымен, жеке радио нүктемен, желдету жүйесімен, ыстық және салқын ауыз су резервуарымен, дәретханалармен, сондай-ақ ауа баптағыш жүйемен (егер вагонның зауыттағы құрылымымен көзделген болса) жабдықталған вагон;

"Бизнес" класты (Сингл-Дабл), 2 жиналмалы жатын орындары бар, ортақ және дербес электр жарығымен, желдету, ауа баптау жүйесімен, экологиялық таза дәретханалармен жабдықталған вагон;

"Гранд" класты (бірінші класты жатын) 2 жиналмалы жатын орындары бар, ортақ және дербес электр жарығымен, ауа баптау жүйесімен, жуынып-шайынатын орнымен, экологиялық таза дәретханалармен жабдықталған вагон;

6) вагон, құрамды, оның ішінде қосалқы жүйелерді электр энергиясымен қамтамасыз ететін дизель генераторы бар жолаушылар поезының қатынауын қамтамасыз етуге технологиялық қажетті вагон;

7) "СТ" типіндегі арнайы вагон – сотталғандарды және күзетпен ұсталатын адамдарды тасымалдауға арналған жолаушылар вагоны.

Моторвагонды жылжымалы құрамның вагондарының түрлері бойынша жіктеледі:

1) дизель және электр поездарының вагондары – отыруға арналған орындары бар, жалпы электр жарығымен, ауаны желдеткіш жүйесімен, дәретханамен жабдықталған вагондар;

2) жайлылығы жоғары электр поезының вагондары:

жалпы электр жарығымен, ауаны желдету жүйесімен, дәретханамен (моторлардан басқа), алты шыны пластик диванмен жабдықталған, жұмсақ ендірмелері бар 3-сыныпты вагондар;

ортақ электр жарығымен, ауаны желдеткіш жүйесімен, дәретханамен (моторлардан басқа), 2 және 3-орынды жұмсақ креслолардың екі қатар блоктарымен жабдықталған, бір-бірінен кейін бірі орналасқан және бір орындық креслолармен, кіріктірілме үстелдері,

бас тіреуіданаері, шынтақшалары бар және арқасының жағдайын реттеуге арналған құрылғысы бар 2-класты вагондар;

жалпы электр жарығымен, ауаны желдету жүйесімен, дәретханамен (моторлардан басқа), екі қатардағы жұмсақ креслолардың 2-орынды блоктарымен, кірістірілген үстелдері, бас тіреуіданаері, шынтақшалары бар және арқасының жағдайын реттеуге арналған құрылғысы бар 1-класты вагондар.

Ескерту. 29-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2-параграф. Жолаушылар поездарын жабдығына және оның сыртқы, ішкі түріне қойылатын талаптар

30. Қазақстан Республикасы поездарының құрамында жүретін барлық жолаушылар вагондарына поездың санатына қарамай

бейнелер мен ақпараттар келесі тәртіпте орналастырылады:

вагон ортасында (терезелердің қатарында) вагонның зауыт нөмірі орналасады;

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік елтаңбасы зауыт нөмірінің жоғарғы жағына орналасады;

Вагонның жоғарғы жақ бөлігінің сол жағында жолаушылар поезы тасымалдаушысының логотипі орналасады;

Маршрут бағытының бастапқы және соңғы маршруттар көрсеткіші және вагонның реттік нөмірі графикалық немесе электронды түрде жасалады. "Тальго" фирмасының жолаушылар вагондарында электронды маршрут көрсеткіштері сыртқы есіктің жанында орналасады;

31. Вагонның терезелері көмескі (тонировка) болған жағдайда маршрут көрсеткіштерін вагонның бүйірдегі қабырғасына ілуге рұқсат етіледі;

32. Вагондардың кіру есіктері екі жағынан тұтқалармен жабдықталады, қайырмалы алаңдар сенімді бекітіледі ("Talگو" фирмасының вагондарын қоспағанда).

33. Вагондар төмен платформадан ("Talگو" фирмасының вагондарын қоспағанда) отырғызу (түсіру) кезінде жолаушылардың ыңғайлылығы үшін зауыттық конструкцияға сәйкес қосымша баспалдақпен жабдықталуы тиіс.

34. Жолаушылар вагондары ортақ және жеке электр жарығымен, желдету және жылыту жүйесімен, дәретхана кабиналарымен жабдықталады. Жолаушылар вагондары "Talگو", "Тұлпар-Тальго" ауаны баптау жүйелерімен, жолсерікті шақыру батырмасымен (егер вагонның зауыттық конструкциясында көзделген болса), экологиялық таза дәретханалармен жарақтандырылады.

Жолаушылар поездарының купе және ұйықтайтын вагондарының дәліздерінде кілем жолдары, ал купеде – кілемшелер төселінеді.

35. Әрбір вагонда бар және технологиялық жарамды болады:

жолаушыларды жоғары жатын орынға көтеруге арналған қайырмалы сатылар немесе жылжымалы сатылар-басқыштар;

қолданыстағы жарамдылық мерзімі бар өрт сөндіргіштер;

штаб вагондары міндетті түрде поезд бастығының Локомотив бригадасымен байланысы үшін жарамды радиостанциямен қамтамасыз етіледі;

өрт-күзет сигнал беру;

букс қызуын бақылау жүйесі;

техникалық паспортпен белгіленген басқа да құрылғылар мен жабдықтар.

35-1. Теміржол көлігін техникалық пайдалану қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі № 544 бұйрығының (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11897 болып тіркелген) талаптарына сәйкес келмейтін жылжымалы құрамды пайдалануға жол берілмейді.

Ескерту. Қағида 35-1-тармақпен толықтырылды - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 07.04.2023 № 223 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

36. Жолаушылар пойызының әр вагоны келесі жарақтармен жабдықталған:

жұмсақ жиналмалы мүлік;

алынып-салынатын жабдықтар мен мүліктер;

дабылдатпа жабдықтары;

медициналық құрал-жабдықтар;

санитарлық гигиена құралдары;

жуып-тазалауға арналған құралдар.

4-тарау. Жолаушылар поездарында және вокзалдарда жолаушыларға жедел медициналық көмекпен қатар, міндетті қызметтер тізбесі

37. Жолаушылар поездарында қатынасына, вагондардың санаты мен түріне байланысты жолаушыларға осы Қағидаларға сәйкес міндетті және қосымша қызметтер ұсынылады.

Жолаушыларды теміржол көлігімен тасымалдауға арналған жолаушылар вагондары вагонның түріне, қатынасына және поездың санатына қарамастан осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес поездарда жолаушыларды тасымалдау үшін арналған жолаушылар вагондарының нормаларымен (бұдан әрі-Жабдықтау нормалары) жабдыкталады.

38. Жолаушылар поездарында вагон түріне және поездың санатына қарамастан жайлылық деңгейіне қарай жол жүру құнына кіретін мынадай міндетті қызметтер көрсетіледі, олар:

1) вагон салонын және купесін қажеттілігіне қарай кем дегенде тәулігіне екі рет, санитарлық тораптарды қажеттілігіне қарай кем дегенде тәулігіне төрт рет жинау;

2) купе, жатын вагондарда, сондай-ақ плацкарт вагондарда (6 сағаттан артық, ал 6 сағаттан кем уақыт жүретін болса, жолаушының қалауы бойынша) төсек-орын жабдықтары (матрас, жастық және көрпе), төсек тыстары (екі жайма, жастықтыс және сүлгі) беріледі;

3) дәрі-дәрмек қобдишасын пайдалану, алғашқы медициналық көмек көрсету, жақын жердегі станциядан жедел жәрдемді шұғыл түрде шақыру;

4) жолаушылар вагондарын жабдықтау нормаларына сәйкес дәретхананы керек-жарақтармен қамтамасыз ету;

5) вагон ішін мынадай көрнекі ақпаратпен қамтамасыз ету, олар:

поезд қозғалыс кестесі;

өрт болған кезде жолаушыларды шығару жоспары мен әрекеттері;

поезд жолындағы санитарлық аймақтар туралы мәліметтер;

кезекші жолсеріктің негізгі міндеттері;

жолаушылардың вагонда жол жүруінің негізгі ережелер;

тасымалдаушының, уәкілетті органның "Call-орталығының" сенім телефондарының нөмірлері және жолаушылардан кері байланыс үшін тасымалдаушылар сайттарының мекенжайлары;

жауапты тұлғалардың қолы қойылған санитариялық тораптарды тазалау кестесі;

прейскурантты көрсете отырып, жолаушылар поезында көрсетілетін қосымша қызметтердің тізбесі.

6) әрбір жолаушы мыналар туралы ақпаратты қамтамасыз ететін ақпараттық мультимедиялық ресурстарға қол жеткізу орнын беру:

поездың қозғалыс кестесі;

поездың жүру бағыты бойынша аялдама пункттерінде;

сервистік қызметтер;

жолаушылар поезында жол жүрудің негізгі шарттары;

ақпараттық ресурста сервис және қызмет көрсету сапасы мәселелері бойынша пікірлер мен ұсыныстарды орналастыру мүмкіндігімен жолаушылар мен қызмет көрсету персоналының құқықтары мен міндеттері;

ойын-сауық бағдарламаларына қол жеткізу.

7) қала маңындағы поездарды қоспағанда, қайнаған сумен қамтамасыз ету (оның ішінде "Talگو", "Тұлпар-Тальго" фирмасының поездарында ыстық және суық сумен диспенсерді пайдалану);

8) поездың жолаушының баратын станциясына жақындағаны туралы жолаушыны ескерту (тәуліктің кез келген уақытында);

9) жолаушы сатып алған орын орналасқан купенің ішінде ұялы телефондарды зарядтау (егер вагонның зауыттық конструкциясында көзделсе және электр схемасында көзделген ток кернеуінің қажетті деңгейі болған жағдайда);

10) мүгедектігі бар адамдарға, науқастарға, қарттарға, жас балалары бар жолаушыларға төсек-орын жабдықтарын төсеу;

11) жолаушылар пойызында кедергісіз жүріп-тұру үшін дене мүмкіндіктері шектеулі жолаушыларға мобильді кресло-арба беру.

"Talго" фирмасының вагондарынан құралған жолаушылар пойыздарында аталғандардан басқа, жол жүру құнына енгізілген мынадай қосымша қызметтер көрсетіледі:

қалыптастыру және айналым пункттерінде, жол жүру жолында – жолаушы ауысқан кезде төсекті жинау (жолаушының қалауы бойынша);

жолаушыларды баспасөз басылымдарымен қамтамасыз ету.

Жол жүру жолында діни жоралғыларды өткізу үшін вагон жолсерігі 10 (он) минутқа жолсеріктің қызметтік купесін пайдалануға рұқсат етеді.

Мүгедектігі бар адамдардың теміржол көлігі саласында көрсетілетін қызметтерді пайдалануы үшін поезд құрамы кресло-арбамен жүріп-тұратын адамдарды отырғызатын және түсіретін арнаулы көтергіш құрылғылары бар (егер көтергіш құрылғылар вагонның, поезд құрамының зауыттық конструкциясында көзделсе) вагонмен қамтамасыз етіледі, вагонда кресло-арбамен жүріп-тұратын жолаушыларға арналған арнайы орындар болуы тиіс.

Тасымалдаушының көзқарасы бойынша жолаушыларға қызмет көрсетуге байланысты сұранысқа ие қосымша талап етілетін сервистік қызмет түрлері ұсынылады.

Ескерту. 38-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

39. Теміржол вокзалдарында міндетті қызметтердің көрсетілетін түрлері көрсетіледі, оның ішінде теміржол көлігі саласында қызметтердің мүгедектігі бар адамдардың қол жеткізуін қамтамасыз ету үшін қызметтер:

1) билет кассасы бар орындарды ұсыну қызметтері;

2) тасымалдау процесіне байланысты халыққа ауызша, радиотрансляциялық, көрнекі ақпарат арқылы ұсынылатын анықтамалық-ақпараттық қызметтер;

3) халыққа ортақ пайдаланылатын үй-жайларға (фойе, күту залдары, касса залдары, вокзал өтпелері, жолаушылар платформаларына) қол жеткізуді ұсыну жөніндегі қызметтер);

4) медициналық пункттің жұмыс істеуі;

5) санитариялық-тұрмыстық үй-жайларды ұсыну жөніндегі қызметтер;

6) мүгедектігі бар адамдардың автокөлік құралдарын қою үшін арнайы жол белгілерін орната отырып орын бөлу (вокзал маңы алаңы болған жағдайда);

7) халықтың қауқары аз топтарының қозғалуына арналған ғимараттарды, ғимараттарға кіреберіс жолдарды (ғимаратқа кіреберіс, баспалдақтарды), ғимарат ішіндегі қозғалыс жолдарын бейімдеу;

8) Заңның 17-2-бабына сәйкес есту және көру қабілеті бойынша мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімді ақпараттық сигналдық құрылғылармен және байланыс құралдарымен жабдықтау;

9) тірек-қимыл аппараты бұзылған мүгедектігі бар адамдарға және халықтың жүріп-тұруына шектеулі басқа да топтарына қызмет көрсету үшін кезекші кресло-арбаларды ұсыну;

10) қоғамдық дәретханаларды кресло-арбамен жүріп-тұратын адамдарға арналған кабиналармен жабдықтау;

11) кресло-арбамен жүріп-тұратын адамдарға мамандандырылған таксофондардың жұмыс істеуі.

Теміржол көлігі саласындағы мүгедектігі бар адамдар үшін көрсетілетін қызметтер Заңға сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 39-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

40. Теміржол вокзалдарында вокзалдардың технологиялық мүмкіндігіне қарай жолаушыларға және халыққа қызмет көрсетуге байланысты қызметтердің қосымша түрлері ұсынылуы мүмкін.

41. Теміржол вокзалдарында жолаушылар жолаушылар поездарының жөнелтілу және келу уақыты, жолаушылардың жол жүру және бағажды (жүк-бағажды) тасымалдау құны, поездарда бос орындардың болуы, шұғыл медициналық көмек, шағымдар мен ұсыныстар кітабының орналасқан жері, билет және багаж кассаларының жұмыс режимі, вокзал үй-жайларының орналасуы, сондай-ақ халыққа көрсетілетін қызметтер тізбесі туралы қажетті және дұрыс ақпаратпен қамтамасыз етіледі.

Жолаушылар пойыздарының қозғалыс кестесі теміржол вокзалдарының ақпараттық-анықтама таблосында орналастырылады, анықтамаларда және интернетте көрсетіледі.

Тасымалдаушы жолаушылар поездарының қозғалыс кестесі туралы ақпаратты жолаушылар поездарында орналастырады.

Ақпарат беру тілдерді, мәтіндерді, Брайльдің бедерлі-нүктелік шрифті, тактильді қарым-қатынасты, ірі қаріпті, қолжетімді мультимедиялық құралдарды пайдалана отырып, мүгедектігі бар адамдар үшін де қамтамасыз етіледі.

Теміржол көлігі қызметтерін пайдаланушылар үшін барлық ақпарат тасымалдау шарттарының өзгеруіне байланысты уақтылы жаңартылады. Анықтама бюросы жолаушыларға ауызша ақпарат береді.

Ескерту. 41-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

5-тарау., поездарда төсек-орын жабдықтарын беру және басқа да қызметтерді көрсету мен жол жүру талаптарының өзгеру жолаушы жол жүру шарттары тәртібі.

1-параграф. Жол жүру шарттары

42. Жолаушылар жолаушыларды отырғызу және түсіру жөніндегі операцияларды орындау үшін ашық теміржол станцияларынан және аялдама пункттеріне дейін тасымалданады.

Станциялар мен аялдама пункттерін ашу және жабу, олардың атаулары мен олар орындайтын коммерциялық операциялардың сипатын өзгерту туралы ақпарат тиісті тарифтік басшылықтарда және интернет сайттарда жарияланады.

43. Жолаушыны отырғызу жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген станцияда және жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген поездың жүру барысы бойынша кез келген келесі станцияда жүргізіледі.

"Talго" және "Тұлпар-Тальго" фирмасының вагондарынан құралған жолаушылар поездарына жолаушыларды отырғызу рұқсат беру сигналын бергеннен және есіктерді жапқаннан кейін тоқтатылады.

Қылмыстық-атқару жүйесі мекемелерінен босатылған адамдарды отырғызу вагонның жолсерігіне тиісті түрде ресімделген жол жүру құжатын (билетін), Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің 2017 жылғы 13 ақпандағы № 107 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Қылмыстық-атқару жүйесі мекемелерінде ұсталатын адамдарды есепке алуды жүргізу қағидаларына сәйкес берілген босату туралы анықтаманы ұсыну бойынша жүзеге асырылады (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 14918 болып тіркелген). Қылмыстық-атқару жүйесі мекемесінің бастығы растаған осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген тізбеден жеке басын куәландыратын құжат. Қалған жағдайларда адамдарды отырғызу осы Қағиданың 44-тармағында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

44. Жолаушы жолаушылар пойызына отырғызу кезінде вагон жолсерігіне осы Қағидалардың 43-тармағында ұсынылған жағдайларды қоспағанда, тиісті түрде ресімделген жол жүру құжатын (билетін) және осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген жолаушы құжаттарының бірін түпнұсқада не электрондық құжат нысанында цифрлық құжаттар сервисі арқылы ұсынады.

Ескертпе!

ҚР Конституциялық Соты 44-тармақтың екінші бөлігінің конституциялылығын тексеру жөнінде іс жүргізу бастады.

Мүгедектігі бар жолаушыларды отырғызу осы тармақтың бірінші бөлігінде белгіленген тәртіппен, сондай-ақ қажет болған жағдайда мүгедектікті растайтын құжатты не медициналық мекеме берген, оны күтіп ұстауында жолаушы ауыр жағдайда және ілесіп жүруді қажет етеді деп көрсетілген құжатты көрсету бойынша жүзеге асырылады.

Вагонның жолсерігі жолаушыны вагонға отырғызу кезінде жол жүру құжатын (билетін) тексереді және оны жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген деректердің (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) сәйкестігіне цифрлық құжаттар сервисі арқылы түпнұсқадағы не электрондық құжат нысанындағы жолаушы құжаттарының бірімен салыстырады.

Пойыз бастығы, вагондардың жолсеріктері билетсіз жолаушылардың жол жүруіне және осы Қағидалардың 7-тарауында белгіленген нормалардан тыс қол жүгін тасымалдауға жол бермеу шараларын қабылдайды.

Бас әріптерін қоспағанда атында, тегінде және әкесінің атында екі әріптен аспайтын сәйкессіздік болса, сондай-ақ әкесінің аты бар болса немесе жоқ болса, онда жолаушыны жол жүру құжатымен (билетпен) пойызға отырғызуға рұқсат етіледі.

Жолаушыларды жайлылығы жоғары электр пойыз вагондарынан басқа қала маңы пойыздарына отырғызу кезінде жолаушыдан құжатын көрсету талап етілмейді.

Ескерту. 44-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

45. Жолаушының аты-жөні жол жүру құжатында (билетте) немесе ЖМТ-да көрсетілген аты-жөні, тегімен сәйкес келмеген жағдайда, сондай-ақ жол жүру құжатында (билетте) аты-жөні, әкесінің аты өзгертілген (түзетілген) жағдайда жолаушы осы Қағиданың 44-тармағында көзделген жағдайдан басқа жағдайда поезға отырғызылмайды.

Осындай жол жүру құжаттары (билеттері) бойынша ақшаны қайта ресімдеу және қайтару жүргізілмейді.

46. Жолаушыларды поезға отырғызу кезінде вагон жолсерігі қол жүгі габариттеріне осы Қағиданың 7-тарауында белгіленген нормаларға сәйкестігін тексереді.

Вагонның жолсерігі жолаушыларды вагонға отырғызу кезінде олардың жол жүру құжаттарын (билеттерін) және шығарып салушылардың осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген жолаушының құжаттарының бірінің түпнұсқасын ұмытып кетпегені туралы ескертеді.

47. Әр жолаушы жолаушылар вагонынан жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген орынға (орындарға) сәйкес орын (орындар) алады. Осы орындарда бөгде адамдардың жол жүруіне жол берілмейді.

Билет кассалары жоқ станциядан жолаушыны жалпы вагонға отырғызу кезінде жолаушыға орынды вагон жолсерігі анықтайды.

48. Әрбір жолаушы жол жүру құжатын (билетін) немесе отырғызу талонын бүкіл жол жүру уақыты ішінде сақтайды және бақылау жүргізетін адамдардың талабы бойынша (жол жүру құжаты (билеті) екі қабатты слипте, сондай-ақ КТМ арқылы ресімделген және вагон жолсерігінде сақталатын жағдайларды қоспағанда) көрсетеді және осы Қағидаларда белгіленген талаптарды сақтайды.

49. Вагон жолсерігі жолаушыларды вагонға отырғызып болған соң билет кассирі ресімдеген жол жүру құжатын (билетті) ортасынан бүктеп, бүктелген жерінің жоғарғы бұрышынан 1 сантиметрден аспайтын бөлігін жыртып алады.

Жолаушы мыналар арқылы ресімделген жол жүру құжатын (билетін) көрсеткен кезде:

транзакциялық өзіне – өзі қызмет көрсету терминалы-отырғызу талонын үзеді;

интернет-ресурстар, өзіне-өзі қызмет көрсету төлем терминалдары, фискализацияланған билет – кассалық кешен-МТП-ға "қону" белгісін жасайды және жолаушыға отырғызу талонын береді.

50. Бақылау купоны, екі қабатты слипте ресімделген жол жүру құжаты немесе автоматтандырылмаған тәсілмен ресімделген жол жүру құжаты (билет) вагон жолсерігінде осы поездда жол жүрудің соңына дейін сақталады.

51. Жол жүру барысында жолаушыға жол жүру құжатына (билетіне) сәйкес вагоннан орын (орындар) беру мүмкін болмаған жағдайда жолаушылар поезының бастығы вагон жолсерігімен бірге және қатысы бар жолаушымен (жолаушылармен) екі данада акт жасайды.

Актіде жолаушының (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда), тұрғылықты мекенжайы, байланыс телефондары, жол жүру құжатының (билеттің) нөмірі, поездың нөмірі, оның жүру бағыты, вагонның және орынның нөмірі, жолаушының жөнелтілетін және келетін станциясы, жолаушыға орын бере алмау себебі көрсетіледі.

Поезд бастығы акт жасау кезінде жолаушыға оның келісімі бойынша қызмет купесінен орын ұсынады және бұл туралы актіге жазып көрсетеді. Жолаушы өзіне ұсынылған орыннан бас тартқан немесе оған дәл осы поезддан орын беру мүмкін болмаған жағдайда поезд бастығы бұл туралы актіге жазады. Бұндай жағдайда жол жүру құны жолаушыға осы Қағиданың 254-тармағында көзделген тәртіп бойынша қайтарылады.

Актінің бір данасы, тергеп – тексеру және шаралар қабылдау үшін поезды құрастыру пунктіне беріледі, екінші акт жолаушыға беріледі.

52. Жолаушылар тәуліктің кез келген уақытында орындарды пайдаланады. Жоғарғы сөрелерді көтеруді және түсіруді жолаушылардың өтініші бойынша вагон жолсеріктері немесе жолаушылар жүзеге асырады.

53. Вагон жолсеріктері жолаушыларға поездың межелі станцияға жақындағаны және поезд жүріп өтетін санитарлық аймақтар шекарасы туралы кемінде 30 минут бұрын ескертеді.

54. Поездан қалып қойған жолаушы бұл туралы станция (вокзал) бастығына немесе осыған уәкілетті адамға мәлімдейді.

Егер поездан артта қалған жолаушының вагонда қол жүгі және (немесе) жол жүру құжаты (билеті) қалған болса, станция (вокзал) бастығы поездың жүру барысы бойынша ең жақын станция (вокзал) бастығының қалдырылған қол жүгін және (немесе) жол жүру құжатын (билетін) алу туралы телефонограммасымен дереу хабардар етеді.

Станция (вокзал) бастығы көрсетілген хабарламаны алған кезде поезд бастығымен бірлесіп, артта қалған жолаушының қол жүгін және (немесе) жол жүру құжатын (билетін) алып тастау және сақтау шараларын қабылдайды.

Жолаушылар поезының бастығы қол жүгінің қалған орындарының және (немесе) жол жүру құжатының (билетінің) атауы мен санын көрсете отырып акт жасайды. Актіге поезд бастығы, вагонның жолсерігі және артта қалған жолаушы жүретін вагонда жүретін екі жолаушы қол қояды.

Қол жүгі, жеке заттары және (немесе) жол жүру құжаты (билеті) актімен бірге станцияға (вокзалға) тапсырылады. Станция (вокзал) бастығы жолаушы тұрған станцияға поездан қол жүгін, жеке заттарын және (немесе) жол жүру құжатын (билетін) алу туралы хабарлайды.

55. Жолаушының жол жүру құжаты (билеті) поезд жөнелтілгеннен кейін шығарып салушыда қалған жағдайда жолаушы билетсіз деп есептеледі.

Жолсерік бақылау купонын алғаннан кейін жол жүру құжатын (билетін) немесе жол жүру құжаттарын (билеттерін) жоғалтқан жағдайда, жол жүру құжаттары (билеттері) қалпына келтірілмейді. Бұл ретте жолаушы жол жүруді жолсеріктегі бақылау купонының негізінде жалғастырады.

56. Жолаушылар поезының вагонында жүру кезінде жол берілмейді:

1) жол жүру құжаттары (билеттері) жоқ жүруге);

2) вагондардың баспалдақтарында, шатырларында және вагондардың астында жүруге, поезд жүріп келе жатқанда отырғызуға және түсіруге;

3) вагонды немесе басқа жолаушылардың заттарын бүлдіруі немесе ластауы мүмкін қол жүгін, сондай-ақ сасау, от қаупі бар, уландырғыш, жеңіл тұтанғыш, жарылғыш және басқа да қауіпті заттарды алып жүруге;

4) поезды қажетсіз тоқтату краны арқылы тоқтатуға;

5) тамбурлар мен өтпелі алаңдарда жүруге;

6) белгіленбеген жерлерде темекі шегуге;

7) вагондардың терезелері мен есіктерінен қоқыс пен басқа да заттарды тастауға.

57. Алмалы-салмалы Мүкәм малдың, жұмсақ алмалы-салмалы Мүкәммалдың (оның ішінде төсек-орын жабдықтары мен киім-кешек жиынтығының), алмалы-салмалы жабдықтың, ыдыстың, сондай-ақ вагонның ішкі жабдығының заттарын ішінара, толық зақымдағаны немесе жоғалғаны үшін өтемақы тасымалдаушы белгілейтін құн бойынша кінәлі тұлғаға жүктеледі.

Бұл жағдайда осыған жол берген (затты бүлдірген немесе жоғалтқан) кінәлі тұлғаның, жолаушылар поезы бастығының, поездың электр механигі (борт механик) мен вагон жолсерігінің, сондай-ақ жолаушылар поезында жүретін құқық қорғау органдары қызметкерлерінің қатысуымен үш данада акт жасалады.

Актіде жол жүру құжаты (билеті) ресімделген жолаушының құжаты туралы мәліметтердің бүлінгені немесе жоғалғаны көрсетіледі. Актінің бір данасы кінәлі адамға қол қойғызып, екінші данасы шаралар қабылдау үшін поезды қалыптастыру пунктіне беріледі, үшінші данасы егер жолаушы одан әрі келтірілген залалды өтеуден бас тартқан жағдайда, оқыс оқиға фактісін растау үшін жолаушылар поезының құрамына ілесіп жүретін құқық қорғау органдарының қызметкерлеріне беріледі.

2-параграф. Жол жүру шарттарының өзгеруі

58. Вагонды (пойызды) жол жүру жолындағы немесе қалыптастыру және айналым пунктінде техникалық ақау бойынша ауыстыру және (немесе) ағыту кезінде тасымалдаушы жолаушыларды басқа пойызға ауыстыру немесе оларды осы пойыздағы бос орындарға, оның ішінде неғұрлым жоғары санаттағы вагондардағы орындарға орналастыру жөнінде шаралар қабылдайды.

Жоғары санаттағы вагонға (пойызға) ауысқан кезде балалары бар жолаушыларға, науқасқа, егде жастағы адамдарға, мүгедектігі бар адамдарға және Ұлы Отан соғысының қатысушыларына және оларға теңестірілген адамдарға басымдық беріледі. Неғұрлым жоғары санаттағы вагонға (пойызға) ауысқан кезде жолаушыдан қосымша ақы алынбайды, ал жолаушының келісімімен неғұрлым төмен санаттағы вагонға (пойызға) ауысқан кезде осы Қағидалардың 256-тармағында көзделген тәртіппен жол жүру құнындағы айырма төленеді.

Сол пойызда орналастырылмаған жолаушылар бұрын сатып алынған жол жүру құжаттары (билеттері) бойынша уақыт бойынша жақын келе жатқан пойызбен жөнелтіледі.

Тасымалдаушының кінәсінен жолаушылардың басқа вагонға (пойызға) мәжбүрлі ауысуы (ауысуы) әрбір жағдайда пойыз бастығы жасайтын және оның қолы қойылған актімен ресімделеді, сондай-ақ жолаушы мен осы ауысу (ауыстыру) жасалған вокзал қызметкері қол қояды және вокзал (станция) мөрқалыбымен куәландырылады. Актінің бірінші данасы жолаушыға беріледі, ал актінің екінші данасы пойыздың рейсі аяқталғаннан кейін құрамды қалыптастыратын жолсеріктер резервіне беріледі. Сол пойызда белгісіз немесе орналастырылмаған жолаушыға актінің негізінде жүрілмеген қашықтық үшін билет кассасында жол жүрудің толық құнын қайтару жүргізіледі.

Жол жүру шарттары өзгерген, сондай-ақ пойызды 1 сағаттан артық кідірткен және кешіккен барлық жағдайларда вагон жолсерігі жол жүру құжатының (билеттің) сыртқы жағына жол жүруді тоқтату күнін, уақытын, станциясын (пунктін) көрсете отырып, осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес Тізбеге сәйкес белгі қояды.

Тасымалдаушы рейстер 10 сағатқа және одан да көп кідірген кезде жолаушыларға өз есебінен мейманханада, тиісті кідіріс орындарында орындарды және тамақтануды, оның ішінде мүгедектігі бар адамдардың мұқтаждығын ескере отырып ұсынады.

Жол бойында пойыз аралықта 6 және одан астам сағатқа кідірткен жағдайда жолаушылар тегін тамақпен және ауыз сумен қамтамасыз етіледі.

Ескерту. 58-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

59. Жолаушыларды ағытылған вагоннан басқа вагондарға ауыстыру кезінде поезд бастығы вокзал бастығымен (қызметкерімен) бірлесе отырып, жолаушылардың қол жүгін тасымалдауға көмек көрсетуді ұйымдастырады.

3-параграф. Науқастарды және мәйіт салынған табыттарды алып жүретін адамдарды тасымалдау

60. Оқшаулауды талап ететін науқастарды тасымалдау алып жүретін оқшауланған купедегі барлық орындардың толық құнын төлеу арқылы жүргізіледі.

Науқастарды жөнелтетін жеке және заңды тұлғалар алдын ала, бірақ күнтізбелік 5 күннен кешіктірмей жеке купеге өтінім береді.

Өтінімге тасымалдау шарттары көрсетілген дәрігердің қорытындысы қоса беріледі.

61. Теміржол көлігімен мәйіті бар табыттарды тасымалдау багаж вагондарда табытты тапсырып отырған тұлғаның жөнелтілетін станцияда мемлекеттік көліктегі қадағалау санитарлық-эпидемиялық органдардан, паталогоанатомалық дәрігердің (сот медицина сарапшы – дәрігері) қорытындысын туралы анықтама берген жағдайда локомотивке еріп жүретін бірінші вагонның жұмыс істемейтін тамбурында тасымалданады. Мәйітті теміржол көлігімен тасымалдау ағаш үгіндісімен, көмірмен немесе торфпен, Ақбалшықпен толтырылған ағаш жәшікке орналастырылған мұқият дәнекерленген металл табытта тасымалданады.

62. Мәйіттері бар табыттар теміржол көлігімен тек бірге алып, жүруші тұлғамен тасымалданады. Егер жолда еріп жүруші қандай да бір себеппен мәйіт салынған табыт баратын поездан кетсе, онда табытты мақсаты бойынша жеткізу кідірмейді.

Алып жүруші тұлғаның жол жүру құжаты (билеті) болады.

63. Жүк вагонында немесе локомотивтен кейінгі бірінші вагонның жұмыс істемейтін тамбурында мәйіті бар табытты тасымалдау үшін тасымалдаушы белгілеген тариф бойынша ақы алынады.

4-параграф. Тасымалдаудан бас тарту және тасымалдау шартын бұзу

64. Егер жолаушы қасындағы жолаушылардың мазасын алып болса, тыныданаығын бұзатындай науқас оны бөлек орналастыруға мүмкіндік болмаса, онда тасымалдаушы жолаушыны одан әрі тасымалдаудан бас тартады және поездан түсіреді.

Бұл жағдайда тасымалдаушы жолаушыны поездан дәрігерлік-медициналық персоналдың қатысуымен және медициналық ұйымдар бар станцияда ғана түсіреді. Бұл ретте жолаушыға осы Қағиданың 254-тармағына сәйкес төлемдер қайтарылады немесе осы Қағиданың 1-қосымшасына сәйкес Тізбеге сәйкес белгі қойылады. Жолсерік жолаушыға бақылау купонын қайтарады. Бұл ретте поезд бастығы вагон жолсерігінің және медициналық ұйым қызметкерінің қатысуымен 2 данада акт жасайды.

Егер поездан түсіру кезінде жолаушы оның багажы поездда оның баратын станциясына дейін жүруін қаламаса, багаж квитанцияны көрсеткеннен кейін жолаушы поездан шығарылған станцияға беріледі немесе түсірілген жағдайда ең жақын станцияға дейін жүреді. Бірінші кері поезбен багаж тасымалдау құнын төлеген жағдайда, жолаушы поездан түсірілген станцияға қайтарылады. Жолаушы поездан сырқаттануына байланысты түскен жағдайда, жолаушы поездан түсірілген станция (вокзал) бастығының жеделхат немесе телефонограммасы негізінде жолаушының багажы тегін қайтарылады.

65. Егер жолаушы поездға отырғызу кезінде немесе жол жүру барысында қоғамдық тәртіпті бұзса және басқа жолаушылардың тыныданаығына кедергі келтірсе, тасымалдаушы тасымалдаудан бас тартады.

Бұл жағдайда құқық қорғау органдарының қызметкерлері поезд бастығының және вагон жолсерігінің қатысуымен тірек пункті жұмыс істейтін жақын маңдағы тарифтік станцияда жолаушыны түсіреді, бұл туралы қол жүгінің бар-жоғы көрсетіле отырып, 3 данада акт жасалады. Жолаушыға жол жүру және багажды тасымалдау үшін төлем қайтарылмайды.

5-параграф. Ресімделмеген жолаушыны, багажды және жүк-багажды тасымалы

66. Осы Қағидада көзделген поезд бригадаларының қызметкерлері талаптарды тиісінше сақталуын қамтамасыз ету үшін Ұлттық теміржол компаниясы және/немесе тасымалдаушы осы Қағидаға сәйкес ұйымдастырылатын тасымалдаушының шаруашылық қызметін тексеруді (бұдан әрі – тексеру) қамтамасыз етеді.

Поездарды тексеру жұмыстары Ұлттық теміржол компаниясының және/немесе тасымалдаушының ішкі құжаттарында тексеру тәртібі жүктелген тасымалдаушы Ұлттық теміржол компаниясының уәкілетті тұлғалары тарапынан жүргізіледі:

Теміржол көлігі ұйымдарының құралдарын дұрыс пайдалануды және теміржол көлігінде тасымалдау мәселелерін реттейтін ережелерді сақтауды қамтамасыз ету үшін тиісті тексеру жүргізіледі:

жолаушылардың жол жүру құжаттарының (билеттердің) болуы және жарамдылығына;

осы Қағиданың 7-тарауына сәйкес жолаушылардың қол жүгін тасымалдау Қағидаларын сақтауына;

вагон жолсеріктерінің жол жүру құжаттарын (билеттерін) сөндіруінің дұрыстығына;

жолсеріктің 2D-кодты сканерлеу арқылы электрондық жол жүру құжаты (билет) бойынша отырғызу талонын беруіне;

поездық бригада тарапынан вагондарды тиісті ұстауды және жолаушыларға қызмет көрсету сапасын қамтамасыз етуіне;

жолаушылардың поезда, станцияларда (вокзалдарда) қоғамдық тәртіпті сақтауын және темір жол көлігі қызметкерлерінің осы Қағидада көрсетілген талаптарды сақтауын;

жол жүру құжаттарын (билеттерді) сатуды ұйымдастыруына;

кассаларда тасымалдау және жол жүру құжаттарын (билеттерді) беру және ресімдеудің дұрыстығына;

қол жүгін сақтау теміржол камераларының және багаж бөлімшелерінің жұмыстарына;

поездардағы бос және босатылатын орындарды есепке алу және осындай орындар туралы мәліметтерді беру тәртібіне;

вагондармен дұрыс қолдануына (қызметтік, почта, вагон-мейрамханалар, жалға алынған және өзге де);

жабдықтау нормаларына сәйкес жарақтау құралдарының жұмсақ алмалы-салмалы мүкәммалын пайдалану мерзімдерін сақтауына.

Ұлттық теміржол компаниясы, тасымалдаушы уәкілеттік берген кемшіліктерді анықтаған тұлғалар тексеру жүргізе отырып, оларды жоюға шаралар қабылдайды.

Шаруашылық қызметті, жолаушыларды Ұлттық тасымалдаушының поездарын осы Қағиданың талаптарына сәйкестігін қарауды Ұлттық теміржол компаниясының және (немесе) Ұлттық жолаушылар тасымалдаушының уәкілетті тұлғаларымен жүзеге асырады.

Жолаушылар поезын тексеру кезінде жол жүру құжатынсыз (билетсіз) тұлға анықталған болса, жол жүру құжаты (билет) бойынша ресімделген құжатта көрсетілген мәліметтерге жолаушы туралы мәліметтер сәйкес келмеген жағдайда, Қағиданың 44-тармағында көзделген жағдайды есептемегенде, сондай-ақ пайдалануға құқық беретін тиісті құжаттарсыз жеңілдігі бар жол жүру құжатымен анықталған тұлға ресімделмеген болып табылады.

67. Ресімделмеген тұлғаны анықтаған жағдайда Ұлттық теміржол компаниясының, тасымалдаушының уәкілетті тұлғалары осы Қағиданың 7-қосымшасына сәйкес нысан бойынша билетсіз жол жүруге 3 данада тексеру нәтижелері туралы акт (бұдан әрі - тексеру нәтижелері туралы акт) жасайды.

Осы Қағиданың 118-тармағында көрсетілген қол жүгін, осы Қағиданың 3-қосымшасына сәйкес ЛУ-9в нысаны бойынша жол жүру жолында табылған

ресімделмеген багажды, жүк-багажды тегін тасымалдау үшін параметрлерден жоғары қол жүгін алып жүргені үшін түбіртектің түпнұсқасы (бұдан әрі-ЛУ-9в нысаны) жолаушыға тапсырылады, төлем туралы түбіртектің түбіршегі ұлттық темір жол компаниясының, тасымалдаушының ішкі қағидаларына сәйкес Ұлттық темір жол компаниясы және (немесе) тасымалдаушының уәкілетті тұлғаларында қалады.

Тексеру қорытындысы бойынша актіде көрсетіледі:

- 1) тексеруден өткен учаске, күні, уақыты;
- 2) уәкілетті тасымалдаушының атауы;
- 3) тексеруден өткен тұлғаның аты-жөні, әкесінің аты (бар болған жағдайда) және оның (тұлғаның) қызметі;
- 4) тексерілген субъектінің атауы, жолаушылар поезының нөмірі мен бағыты;
- 5) тексеру кезінде қатысқан поезд бригадасының (аға жолсерік, вагон-мейрамхана директоры, багаж вагонының қабылдап-тапсырушысы, қызмет вагонының жолсерігі) аты-жөні, әкесінің аты (бар болған жағдайда), туған күні, тұрғылықты жері, жеке басын куәландыратын құжаттарының атауы мен деректемелері, идентификация нөмірі мен жұмыс орны;
- 6) тексеру қорытындысы туралы, оның ішінде анықталған заң бұзушылықтар туралы мәліметтер;
- 7) тексеру кезінде қатысқан поезд бригадасының (аға жолсерік, вагон-мейрамхана директоры, багаж вагонының қабылдап-тапсырушысы, қызмет вагонының жолсерігі) актімен танысуы және танысудан бас тартуы, олардың қолы немесе қол қоюдан бас тартуы туралы мәліметтері;
- 8) тексеру жүргізген тұлғаның қолы көрсетіледі.

Тексеру қорытындысы туралы актіге тексеру қорытындысына қатысты құжаттар немесе олардың көшірмелері бар болған жағдайда қоса беріледі.

Поезд бригадасы және тексеру кезінде қатысқандар тексеру кезінде ескертулер болған жағдайда оларды жазбаша түрде баяндайды.

Актінің бір данасы поезд бастығына беріледі, екіншісі – поезды қалыптастыру пунктіне жіберіледі, үшіншісі Ұлттық теміржол компаниясының, тасымалдаушының уәкілетті тұлғасында қалады.

Актінің бір данасы поезд бастығына беріледі, екіншісі поезды қалыптастыру пунктіне жіберіледі, ал үшіншісі тасымалдаушының уәкілетті тұлғасына (инспектор, ревизия жасаушы тұлға, ішкі бақылау жөніндегі менеджер) қалдырылады.

68. Ресімделмеген тұлға билет кассасы жұмыс істейтін ең жақын теміржол станциясында түсіріледі.

Қолдан жасалған немесе оған тиесілі емес жол жүру құжатымен (билетімен) табылған адамды поезд бастығы түсіреді және желілік полиция қызметкерлеріне береді, ол туралы оларға еркін нысандағы акт жасалады.

69. Ұлттық теміржол компаниясының, тасымалдаушының уәкілетті тұлғалары жолаушыда ресімделмеген артық қол жүгін немесе багажды барын анықтаған жағдайда, оларды сертификатталған таразылар арқылы өлшеу жүргізіледі, оның негізінде вагон жолсерігінің немесе поезд бастығының (аға жолсеріктің) жауапкершілігіне тексеру нәтижелері туралы акт жасалады және жолаушыдан ЛУ-9в нысанындағы түбіртек бойынша тариф (тасымалдау ақысы) тасымалдаушының пайдасына өндіріліп алынады.

70. Қателесіп, жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген бағыттан өзге поезға отырған жолаушы билет кассасы жұмыс істейтін ең жақын станциядан түседі.

Бұл ретте поезд бастығы (аға жолсерік) жолаушыға жол жүру ақысын төлемей негізгі станцияға дейін қайтып бару құқығын беретін (екі данада) акт жасайды. Актінің бірінші данасы жолаушыға беріледі, ал екіншісі поездың қалыптастыру станциясына жолаушыны отырғызған жолсерікке қатысты шара қолдану үшін жіберіледі.

Вокзал бастығы немесе вокзал бойынша кезекші жолаушыға негізгі станцияға дейін қайтып баруға көмек көрсетеді.

Билет кассасы жоқ станцияларда жолаушыларды поездан түсіруге рұқсат берілмейді.

71. Жолаушы олардың растығына күмән келтіретін жол жүру құжатын (билетін) көрсеткен жағдайда, Ұлттық теміржол компаниясының, тасымалдаушының уәкілетті адамдары жолаушы төлеген соманың мөлшерін, жол жүру құжатын (билетін) сатып алу орнын, жолаушының жеке басын және оның тұрғылықты жерін белгілейді және акт жасаудың негізделген себептерін көрсете отырып, акт (3 данада) жасайды. Жол жүру құжаты (билет) ақауы ретінде алынады және тексеру және шаралар қабылдау үшін актінің екі данасына қоса беріледі, актінің үшінші данасы жолаушының одан әрі жүруі үшін поезд бастығына тапсырылады.

6-параграф. Поездарда төсек-орын жабдықтарын және басқа да қызметтерді көрсету тәртібі мен шарттары

72. Жолаушылар жол жүрген кезде вагон жолсерігі берген төсек тыстары толық, таза және құрғақ төсек-орын жабдығын ғана қолдануы тиіс. Вагон желсерігі берген төсек тыстары толық болмаса, онда ондай төсек-орын жабдығын пайдалануға жол берілмейді. Сондай-ақ өз төсек-орын тыстарын пайдалануына болмайды.

Рейстегі жолаушылар поездарына берілетін төсек тыстарының саны, сондай-ақ төсек-орын жабдығы мен жұмсақ жиналмалы мүліктерді жуу, химиялық жолмен тазалау, дезинсекциялау шығындарының нормасы жабдықтау нормаларына сәйкес айқындалады.

Вагон жолсерігі төсек-орын тыстары жиынтығын жолаушылардың отырған орындарына апарып береді де оларды жол жүру аяқталған соң жолаушы түсетін немесе

ауысып отыратын станцияға келгенге дейін 30 минут бұрын жинап алады. Барлық вагондарда поезд бағытына және санатына қарамастан төсек-орын тыстарын жолсерік өзі жинап алады.

Төсек-орын жиынтығының барлық түріне пайдалануға берілген күн көрсетілуі тиіс.

Жолаушы төсек тыстарын кірлетіп алған жағдайда вагон жолсерігі жолаушының өтініші бойынша төсек-орын тыстары жиынтығын тасымалдаушы бекіткен қосымша ақыға ауыстырып береді.

Жолаушыға берілетін төсек-орын тыстары жиынтығы үшін төленетін ақыны (алымды) тасымалдаушы белгілейді.

Жолаушы кір немесе дымқыл төсек-орын тысын алған жағдайда оны ашсымен кешіктірмей басқа төсек-орын тысына қосымша ақысыз тегін ауыстырып алу үшін дереу жолсерікке қайтара алады.

Бұл жағдайда осы төсек-орын жабдықтары берілген жолаушының және вагон жолсерігінің немесе жолаушылар поезы бастығының қатысуымен еркін нысанда үш данада акт жасалады.

Актіде жолаушыға кір төсек-орын тысының берілгені және жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген жолаушы туралы деректер көрсетіледі. Актінің бір данасы жолаушыға беріледі, екіншісі жолаушылар поезд бастығында қалады, ал үшіншісі кірлеген төсек-орын тысының не себептен болғанын анықтау және осындай кемшіліктерге жол берген тұлғаларға тиісті шара қолдану үшін поезд құрастырылған пунктке жіберіледі.

Жолаушы өзіне берілген акт негізінде тиісті уәкілетті органға шағымдана алады.

73. Халықаралық және облысаралық қатынастағы поездардың барлық санаттарында , фирмалық қатынастардан басқа, тасымалдаушының қарауы бойынша поездың жүру жолында тамақтануды ұйымдастыру үшін кемінде бір вагон-мейрамхананы (вагон-кафетерий, вагон-буфет) поезд схемасына қосуға жол беріледі.

Фирмалық поездың құрамында вагон-мейрамхананың болуы көзделеді.

Ветеринариялық бақылауға жататын, вагон-мейрамханалардың қажеттіліктері үшін пайдаланылатын тауарлар ветеринариялық-ілеспе құжаттармен сүйемелденуі тиіс.

Жолаушылар поездарында тамақтандыруды ұсыну кезінде қызмет көрсету тәртібі, шарттары және жол жүру ұзақтығына байланысты вагон-мейрамханалардың саны тасымалдаушымен Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2017 жылғы 31 мамырдағы № 359 бұйрығымен бекітілген "Жолаушылар мен жүктерді тасымалдауға арналған көлік құралдарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15695 болып тіркелген) сәйкес белгілейді.

74. Тасымалдаушы жолаушыларға жол жүру жолында (поездың, вагонның санатына байланысты) қосымша мынадай сервистік қызметтер көрсетуді ұйымдастыра алады:

- 1) поезддық ішкі байланыс бойынша ақпарат беру;
- 2) радио және бейне хабарларын тарату;
- 3) жолаушының қалауы бойынша төсекті жинау;
- 4) тез бұзылатын тамақ өнімдерін тоңазытқышта сақтау (Тоңазытқыш болған жағдайда);
- 5) тамақты микротолқынды пештерде қыздыру (микротолқынды пеш болған жағдайда);
- 6) вагон-мейрамхана қызметкерлерінің жолаушының қалауы бойынша купедегі тағамдарды жеткізу (поезд құрамында вагон-мейрамхана болған жағдайда);
- 7) кәдесый және сервистік өнімдерді сату, оның ішінде шай өнімдерімен қамтамасыз ету;
- 8) өзге де сервистік қызметтер.

75. Жолаушылар поездарында темекі шегуге жол берілмейді.

76. Жолаушылардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында қала маңындағы поездарды қоса алғанда, жолаушылар поездарында сауда тасымалдаушы белгілеген тәртіппен жүзеге асырылады.

77. Жолаушыларға құны жол жүру құнына енгізілетін қызметтер кешенін, жайлылығы жоғары вагондарда және фирмалық поездарда ұсыну тасымалдаушы айқындайтын тәртіпке сәйкес жүзеге асырылады.

Фирмалық поездар мен жайлылығы жоғары поездардың құрамдарына ауаны баптау жүйесі жарамсыз немесе ол жоқ купелік және ұйықтайтын вагондарды қосуға жол берілмейді.

Жолаушылар поездарының барлық құрамдарында вагондардағы ауаны баптаудың жарамдылығы (егер вагонның зауыттық конструкциясында көзделсе) міндетті.

Вагондағы ауаны баптау жүйесі бұзылған жағдайда вагонның жолсерігі немесе жолаушылар поезының бастығы осы факт туралы вагондағы жабдықты қалпына келтіру және жөндеу жүргізуге уәкілетті тиісті ұйымға осы ақаулықты жою бойынша жедел шаралар қабылдау үшін хабарлайды.

Бұл жағдайда ақаулық фактісін және вагонның жолсерігі немесе жолаушылар поезының бастығы растау үшін осы вагонда келе жатқан жолаушының (ол жүгінген жағдайда) қатысуымен үш данада акт жасалады. Актіде вагондағы ауаны баптаудың ақау фактісі және ақау себептері (егер бұл себептер белгілі болса) көрсетіледі.

Актінің бір данасы вагонның жолсерігінде немесе жолаушылар вагонының бастығында қалады, екіншісі-ақаулық себептерін анықтау және осы бұзушылыққа жол берген адамдарға қатысты шаралар қабылдау үшін поезды қалыптастыру пунктіне беріледі. Үшіншісі-вагондағы ақаулы жабдықты қалпына келтіру және жөндеу жүргізуге уәкілетті адамға беріледі.

78. Жүрдек поездармен (экспресс-тасымалдау) жолаушыларды тасымалдау бойынша қызметті ұйымдастыру кезінде поезды тоқтату көбінесе жолаушылар ағыны

жоғары ірі теміржол станцияларында жүргізіледі және жол жүру уақыты баламалы жолаушылар поездарына қарағанда едәуір аз жұмсалады.

7-параграф. Ұйымдастырылған жолаушылар тобын рәсімдеу және жол жүру

79. Ұйымдасқан жолаушылар тобының, ұйымдасқан балалар тобының пойызда орын болған жағдайда поездардан орындарды резервтеуге берген жазбаша өтінімдері заңды және жеке тұлғалардан кем дегенде 45 тәуліктен бастап поездың жөнелтілуіне 6 тәулік қалғанға дейін қабылданады.

Өтінімде: заңды тұлғаның немесе жеке тұлғаның (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) атауы, орын саны, пойыздың нөмірі, вагонның түрі, шығатын күні, жөнелтілетін және межелі (баратын) станциясы көрсетіледі.

Заңды тұлғаның мөрімен және (немесе) мөртабанымен (болған жағдайда) және (немесе) заңды тұлғаның электрондық-цифрлық қолтаңбасымен расталған өтінімдер фирмалық бланкілерде қабылданады.

Өтінімге олардың құжаттарының деректемелерін (жеке сәйкестендіру нөмірі, құжаттың нөмірі, туған күні, жынысы және азаматтығы) көрсете отырып, жолаушылар тобының (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) тізімі және топ басшысының деректері қоса беріледі.

Орындарды резервтеуші ұйымның өтініміне олардан өтінімді қабылдап алғандығы туралы белгі қойылады. Өтінімде көрсетілген поездда және вагондарда орын жеткіліксіз болған жағдайда, өтінім берушінің келісімі бойынша орындар басқа поездан немесе вагоннан ұсынылады.

Егер вагондағы орын саны өтінімдегі орын санына сәйкес келген жағдайда жеке вагондар ұсынылады.

Ұйымдасқан жолаушылар тобын, ұйымдасқан балалар тобын тасымалдауға поездардан орын резервтеу үшін алым тасымалдаушы белгілеген мөлшерде төленеді. Бөлінген орындардан бас тартылған жағдайда, төленген алым қайтарылмайды.

Өтінім берушінің келісімінсіз тасымалдаушы вагонның түрін немесе поездың санатын ауыстырғанда және осыған байланысты жолаушы жол жүруден бас тартқан жағдайда алым қайтарылады.

Ұйымдастырылған жолаушылар топтарын, ұйымдастырылған балалар топтарын тасымалдау үшін поездардағы орындарды резервке қойғаны үшін жол жүру құнының 30% (отыз) мөлшерінде алдын ала төлем алынады.

Жол жүру құнын жүз пайыз төлеген кезде алдын ала төлем алынбайды.

Ескерту. 79-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 22.07.2021 № 383 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

80. Орындар резервтеуден кейін 3 жұмыс күні ішінде, бірақ поезд жөнелтілгенге дейін 6 (алты) тәуліктен кешіктірмей өтінім берген тұлға жол жүру құнын төлей отырып, резервтелген жол жүру құжаттарын (билеттерді) сатып алады.

Резервтелген орындарға жол жүру құжаттарын (билеттерін) сатып алғанға дейін ұйымдасқан жолаушылар тобының, балалардың ұйымдасқан тобының бастапқы тізіміне тек бір рет өзгерістер енгізуге жол беріледі:

- топ басшысын ауыстыру;

- жолаушыларды ауыстыру жолаушылардың бастапқы тізіміндегі 30% - дан артық емес;

- жолаушылар санының бастапқы тізімнен 50% - дан (елу) аспайтын қысқаруы, бұл ретте ең аз сатып алу кемінде 10 (он) жолаушыны құрайды;

- жолаушылар санын 9 (тоғыз) жолаушыға дейін ұлғайту.

Егер белгіленген мерзімде жол жүру құжаттары (билеттер) ресімделмесе, өтінім жойылады және сату үшін орындар беріледі, алынған алым қайтарылмайды және алдын ала төлем қайтарылмайды.

Брондаудағы өзгерістер осы Қағидалардың 79-тармағына сәйкес алдын ала төлем құнын қайта есептеуді ескере отырып жүзеге асырылады.

Жол жүру құжаттарына (билеттерге) өтінім поезд жөнелтілгенге дейін кемінде 10 тәулік бұрын ұсынылған жағдайда жол жүру құны өтінім берілген сәттен бастап бір тәулік ішінде төленеді.

Тасымалдаушының есеп шотына қолма-қол ақшасыз есеп айырысу бойынша жол жүру құнын төлеу кезінде жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеу тасымалдаушы белгілеген мерзімде, бірақ поезд жөнелтілгенге дейін үш жұмыс күнінен аспайтын және бір тәуліктен кешіктірілмей жүргізіледі.

81. Топтық сапардан толық немесе ішінара бас тартқан жағдайда өз бастамасы бойынша пайдаланылмаған жол жүру құжаттары (билеттері) үшін төлемдерді қайтару осы Қағидалардың 260-тармағына сәйкес жүзеге асырылады.

82. Топтық өтінім бойынша жолаушылардың жол жүруін ресімдеу әрбір орынға жеке жол жүру құжатында жүргізіледі.

83. Балалардың ұйымдасқан тобымен жүретін адамдарға жол жүру құжаттарын (билеттерін) ресімдеу топтық өтінім негізінде жүргізіледі.

84. Ұйымдасқан жолаушылар тобын, балалардың ұйымдасқан тобын отырғызу кезінде топ жетекшісі әрбір жолаушыға жол жүру құжаттарын (билеттерін), жолаушылар тобының аты-жөні жазылған тізімін және осы Қағидалардың 13-тармағында көзделген жолаушылар құжаттарының түпнұсқаларын ұсынады.

Вагонның жолсерігі жолаушыларды вагонға отырғызу кезінде жол жүру құжаттарын (билеттерін) тексереді және оларды жол жүру құжаттарында (билеттерде)

көрсетілген жолаушылар тобының тізімімен (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) жолаушылар тобының (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) жолаушылардың құжаттарының түпнұсқаларымен салыстырады.

8-параграф. Арнайы "туристік" поездарда тасымалдауды ұйымдастыру

85. Жеке туристік операторлар мен туристік агенттіктердің (бұдан әрі - туристік ұйымдар) өтінімі бойынша тасымалдаушы арнайы туристік поезды ұйымдастырады.

86. Туристік ұйымдардан тасымалдаушының атына туристік поездарды ұйымдастыруға арналған өтінімдер келіп түскен күннен бастап 20 жұмыс күні ішінде қаралады.

Тасымалдаушы бір маршрут бойынша бірнеше поездың тағайындалуына жол бермеу үшін туристік-экскурсиялық поездардың қозғалыс кестесін пайдалану тізімдемесін жасайды.

87. Арнайы туристік-экскурсиялық поездар олар үшін поездар қозғалысының кестесінде бар тұрақты, арнайы кестелер бойынша, тасымалдаушы жасайтын бір жолғы кестелер бойынша тағайындалады. Туристік-экскурсиялық поездарды медицина қызметкерлері алып жүреді.

88. Арнайы туристік-экскурсиялық поездарға арналған жолаушылар вагондары туристік ұйымдарға тасымалдаушымен жасалатын жалдау шартының талаптарында беріледі.

89. Туристік-экскурсиялық поездда тасымалдауға жалдау шартын жасасу кезінде:

1) облысаралық қатынаста:

поезға енгізілетін барлық жолаушылар вагондары үшін тасымалдаушы көздеген мөлшерлемелер бойынша оларды нақты пайдаланған уақыт үшін (жөнелтілген күннен бастап және келген күнге дейін қоса алғанда) жалдау ақысы. Бұл ретте толық емес тәуліктер толық деп есептеледі. Жалға алу үшін төлем тасымалдаушы белгілеген мөлшерде, әрбір күнтізбелік тәулік үшін анықталады;

поездық бригада пайдаланатын орындар үшін төлемдерден және вагон-мейрамханалардың (вагон-кафетерийлер, вагон-буфеттер) қызмет көрсетуші персоналы үшін 8 орынды қоспағанда, туристік ұйымдарға ұсынылатын вагондардағы барлық орындар үшін жолаушылар поезының тарифі бойынша вагондардың қашықтығы мен түріне сәйкес жол жүру құны);

әрбір турист үшін күнтізбелік 7 күнге 1 жиынтық есебінен төсек-орын жабдықтарын пайдаланғаны үшін төлем. Туристік-экскурсиялық поездарға қосылатын вагон-мейрамханалар үшін жалдау ақысын тасымалдаушы алады;

жалға алынған құрамды тіркеу (қалыптастыру) пунктінен туристерді отырғызу орнына туристік поезды қалыптастыру үшін бос жағдайда жіберген кезде, сондай-ақ тіркеу пунктіне оны босату орнынан жүгіргені үшін туристер тасымалдаушы белгілеген мөлшерде, оның ішінде вагон-мейрамханалар үшін ақы алынады;

2) ауданаралық (облысiшiлiк қалааралық) және қала маңындағы қатынаста:

жалдау ақысы, бiрақ бiр тәулiктен кем емес, әрбiр вагон үшiн;

туристердiң нақты саны бойынша қала маңындағы поездарда жол жүру құны, бiрақ поездың айналым учаскесiнде қолданылатын қала маңындағы тариф бойынша поездда отыруға арналған орындар санынан кем емес.

90. Ауданаралық (облысiшiлiк қалааралық) қатынаста купе және (немесе) плацкарт вагондарынан құралған жолаушылар поездарының құрамдарын пайдаланған кезде жол жүру ақысы тасымалдаушымен алынады.

91. Арнайы туристiк-экскурсиялық поездда жол жүру құны вагондардың қашықтығы мен санатына байланысты анықталады.

92. Тасымалдаушымен жалдау шарты жасалғаннан кейiн туристiк поездың жөнелтiлуiне дейiн 20 жұмыс күнiнен кешiктiрмей тасымалдау үшiн барлық тиесiлi төлемдер (жалдау, жол жүру құны және т. б.) аударылады. Туристiк ұйымдар жалға алу шарты тарапынан шарттың екi данасы және тасымалдаумен оның төлемiн растайтын қажеттi құжаттарды бередi.

Тасымалдаушы iшкi есеп саясатына сәйкес төлемнiң басқа шарттарын белгiлейдi.

93. Тасымалдау төлемiн растайтын барлық қажеттi құжаттар және туристiк-экскурсиялық поезды жалға алу шартының көшiрмесi туристерге iлесiп жүретiн басшыда сақталады және жүру жолында бақылау кезiнде ұсынылады.

94. Туристiк ұйым шартқа қол қойғаннан кейiн туристiк ұйымға байланысты себептер бойынша поезд жөнелтiлгенге дейiн кемiнде күнтiзбелiк 20 күн бұрын бас тартқан жағдайда, осы ұйым тасымалдаушыға тұрақсыздық айыбын төлейдi. Көрсетiлген тұрақсыздық айыбын туристiк ұйым енгiзiлген төлемдердi қайтарған кезде тасымалдаушы ұстап қалады.

Сол мерзiмде тасымалдаушы жалдау шарты жасалғаннан кейiн вагондарды беруден бас тартқан кезде туристiк ұйымға тұрақсыздық айыбын төлейдi.

95. Тұрақсыздық айыбы өндiрiлмейдi:

1) егер жалға алынған құрамды пайдаланудан немесе оны жалға беруден бас тарту поезд жөнелтiлгенге дейiн 20 күнтiзбелiк күннен астам уақыт бұрын мәлiмделген болса ;

2) құрамды пайдаланудан немесе құрамды жалға беруден бас тарту тараптарға байланысты емес себептер (дүлей сипаттағы құбылыстар, эпидемиологиялық жағдай және басқалар) бойынша және мерзiмiне қарамастан болған жағдайларда тоқтатылады.

Туристiк-экскурсиялық поездың құрамындағы вагондар санын азайтуға жол берiлмейдi.

96. Егер турист поездан тасымалдаушының кiнәсiнсiз артта қалған болса, оның туристiк-экскурсиялық поездың орналасқан жерiне дейiн жол жүруi оның есебiнен жүргiзiледi.

Турист тасымалдаушының кінәсінен поездан артта қалған кезде (поезд бұрын жарияланған кестемен жөнелтілген, бұл туралы туристік поездың басшысын хабардар етпестен жөнелту станциясы өзгертілген) арнайы туристік-экскурсиялық поездың тұрақ пунктіне дейін жол жүру тасымалдаушының есебінен ресімделеді.

Турист пойызы науқастануы бойынша тастап кеткен кезде, турист пойыздан шығарылған станцияда станция (вокзал) бастығы акт жасайды, онда вагонның санаты көрсетіледі. Сауыққаннан кейін, медициналық ұйым берген анықтаманың, туристік ваучер және актінің негізінде туристке туристік-экскурсиялық пойыздың орналасқан жеріне немесе оның бастапқы жөнелту станциясына дейін жолаушылар пойызында (турист барған санаттағы вагонда) жол жүру үшін жол жүру құжаты беріледі. Акт пен анықтама жол жүру құжатын тегін беруге негіз болады.

Егер сапарға топ қатысушыларының толық емес саны жөнелтілсе, онда осы топтың басшысы поездың жөнелтілуіне дейін станция (вокзал) бастығына бұл туралы жол жүру құжатына белгі қою үшін топтық жол жүру құжатын ұсынады. Жол жүру жолында станция (вокзал) бастығы немесе поезд бастығы жүргізген белгі жарамсыз.

Ескерту. 96-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 22.07.2021 № 383 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

97. Туристік ұйымдар поезд жөнелтілгенге дейін алдын ала туристерге олардың осы Қағидалардың және жол жүру жолындағы жеке қауіпсіздікті сақтауы туралы нұсқау береді.

9-параграф. Қызметтік тасымалдар

98. Жолаушылар поездарындағы теміржол көлігі ұйымдарының мұқтаждары үшін қызметтік тасымалдар осы Қағидаларға сәйкес жалпы негізде жүзеге асырылады.

99. Қызметтік вагондарды беру тәртібі тасымалдаушымен жүзеге асырылады.

100. Жолаушылар поездарының құрамдарында жүретін қызметтік вагондарда жүрген адамдардың жалпыға бірдей белгіленген үлгідегі тиісті түрде ресімделген тегін немесе ақылы жолаушылар жол жүру құжаттары (билеттері), ал багажға тиісті тасымалдау құжаттары болады.

101. Қызметтік вагондарда жүк-багажды тасымалдауға жүк – багаждың тарифі бойынша тиісті ресімдеумен және төлеумен жол беріледі.

10-параграф. Арнайы поездар мен вагондарда жол жүру

102. Жеке және заңды тұлғалардың өтінімдері бойынша тасымалдаушы белгілеген жалдау шартымен жолаушылар паркінің арнайы поезын немесе арнайы вагонын (вагондарын) уақытша пайдалануға беруі мүмкін.

Арнайы поезды немесе арнайы вагонды (вагондарды) жалға беру кезінде шарт жасалады.

103. Арнайы поезды тағайындау кезінде өндіріліп алынады:

1) жолаушылар вагондары үшін, оларды нақты пайдаланған уақыт үшін жалдау ақысы (жалға алушы вагондарды қабылдаған күннен бастап және жалға алушы вагондарды тасымалдаушыға берген күнге дейін қоса алғанда). Жалға алу үшін төлем тасымалдаушы белгілеген мөлшерде әрбір күнтізбелік тәулік үшін өндіріп алынады. Бұл ретте толық емес тәуліктер толық деп есептеледі толық;

2) вагон мен поездың тиісті санатына сәйкес толық тариф бойынша поезддағы барлық орын саны үшін жол жүру құны. Саны вагондағы орын санынан асатын жолаушылардың жол жүруіне жол берілмейді;

7 жастан 15 жасқа дейінгі кәмелетке толмаған жолаушылар арнайы поездда жол жүргенде, жүріп келе жатқан балалардың нақты саны бойынша жол жүру құны ересек жолаушы үшін белгіленген жол жүру құнының 50% мөлшерінде өндіріліп алынады;

3) арнайы поездың құрамында жолаушыларды тасымалдаумен тікелей байланысты емес жолаушылар паркінің вагон-мейрамханасы немесе басқа вагондары болған жағдайда, жалдау төлемінен басқа, тасымалдаушы белгілеген мөлшерде жүргені үшін ақы алынады;

4) арнайы поездың құрамында багаж вагоны болған кезде багажды тасымалдау құны осы Қағидалардың 104-тармағының 4) тармақшасына сәйкес өндіріліп алынады.

104. Арнайы вагондар берілген жағдайда мыналар өндіріліп алынады:

1) вагондарды пайдаланған нақты уақыты үшін жалға алу құны (жалға алушы вагондарды қабылдаған күннен бастап және жалға алушы вагондарды тасымалдаушыға тапсырған күнді қосқанда). Жалға алу құны тасымалдаушы белгілеген мөлшерде әр күнтізбе тәулікке өндіріліп алынады. Бұл жағдайда тәулікке толмайтын уақыт толық тәулік болып есептеледі;

2) поездың және вагонның санатына сәйкес тариф бойынша вагондағы орын саны бойынша жол жүру құны. Саны вагондағы орын санынан асатын жолаушыларды тасымалдауға жол берілмейді.

Арнайы вагонда жасы 7-ден (жетіден) бастап 15 (он бес) жасқа дейінгі кәмілеттік жасқа толмаған жолаушылар жол жүрген кезде жол жүріп келе жатқан балалардың нақты саны бойынша ересек жолаушылар үшін белгіленген жол жүру құнынан 50% мөлшерінде өндіріліп алынады.

3) қызметтік вагонды (вагон-салон) жеке және заңды тұлғаларға жалға берген жағдайда басқа мекемелерге жалға алу құнынан басқа жүрдек поездың екі орынды купесімен бірге СВ тарифі бойынша 11 жатын орын есебінен жол жүру құны өндіріп алынады;

7 (жеті) жастан 15 (он бес) жасқа дейінгі кәмелетке толмаған жолаушылар жол жүру кезінде жол жүру құны осы тармақтың 2) тармақшасына сәйкес өндіріліп алынады.

Жолаушылардың жол жүру құны жолда ауысып отырмайтын қатынастың әр учаскесіне белгіленеді. Жалға алушының талабы бойынша вагондарды ағыту станциясы, сондай-ақ сол учаскелер бойынша вагонның кері (қайта) жол жүруі басталатын маршруттың ауысу пункті аялдау пункті болып саналады.

4) багаж вагонын жалға берген кезде жалға беру құнынан басқа багаж тарифі бойынша нормасы шектелмей нақты салмағына, бірақ багаж вагонының жүк көтеру нормасынан аспайтын төлем жасау арқылы және жалға беруші белгілеген маршрутқа сәйкес екі бағытқа бірдей жол жүру құжатының берілуі арқылы багажды тасымалдау құны өндіріп алынады. Бұндай тасымалдау кезінде багажды сақтау және оны беру жалға беруші тарапынан іске асырылады.

105. Арнайы поезда немесе арнайы вагондар тобында жүретін жолаушылардың багажы (егер жалға алушы өтінімде арнайы вагоннан басқа багаж вагонын көрсетсе) багаж тарифі бойынша нақты салмағы бойынша ақы төлей отырып, норманы шектемей багаж вагонында тасымалданады, бірақ жүк вагонының жүк көтергіданаігінің рұқсат етілген нормаларынан аспайтын, тасымалдау құжаттарын жалға алушы көрсеткен маршрутқа сәйкес екі бағытқа бере отырып. Бұл жағдайда багажды тасымалдауды, сақтауды және беруді жалға алушы жүргізеді.

Жолаушылардың қол жүгін тасымалдау осы Қағиданың 7-тарауына сәйкес жүзеге асырылады.

106. Арнайы поезды немесе арнайы вагонды (оның ішінде вагон-салонды) оны тіркеу (қалыптастыру) пунктінен оны жалға алушы орналасқан жерге немесе оны жалға алушы босатылған жерден тіркеу пунктіне жіберген кезде, жалдау төлемінен басқа, тасымалдаушы белгілеген мөлшерде жүрілген жол үшін ақы алынады.

107. Арнайы поезды немесе вагонды жалға алған кезде жол жүру құжаттарын (билеттерді) алдын ала сатқаны үшін алымдар және басқа да алымдар, төлемдер алынбайды.

108. Төсек-орын жабдықтары жолда жүру кезінде 6 сағаттан кем, жалға алушының қалауы бойынша 6 сағаттан артық, өтінімде көрсетілген жолаушылардың нақты саны бойынша күнтізбелік 7 күнге 1 жиынтық есебімен қосымша ақы үшін беріледі.

109. Өзге де шарттар, оның ішінде осы Қағидаларда көзделмеген төлемдер тасымалдаушы мен жалға алушы арасында жасалған шартта ескертіледі.

11-параграф. Жолаушылар поездары құрамында жеке және заңды тұлғалардың қарамағындағы вагондардың қатынауы (жүрісі)

110. Жеке және заңды тұлғалардың меншігіндегі немесе өзге де заңды негіздерде пайдаланылатын вагондардың тасымалдаушының жолаушылар, жедел поездарының құрамында жүруі өтінімдер мен шарттар негізінде жүзеге асырылады.

Вагондарды тіркеуге өтінім поезд жөнелтілгенге дейін кемінде 10 тәулік бұрын беріледі.

Өтінімде: жеке тұлғаның (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) немесе заңды тұлғаның атауы, вагонның жүру бағыты, вагондардың саны, вагонның зауыттық нөмірі, ілесіп жүретін адамдардың саны, поездың нөмірі мен түрі, жөнелту станциясы және межелі станциясы, шығу және келу күні көрсетіледі.

111. Жолаушылар поезының құрамында жеке және заңды тұлғалардың меншігіндегі немесе өзге де заңды негіздерде пайдаланылатын жолаушылар паркі вагондарының жүруін (жүруін) жөнелтушінің өтінімінде көрсетілген деректерге сәйкес ресімделген тасымалдау (жол жүк-багаж тізімдемесі) және жол жүру құжаттарының (билеттерінің) негізінде, тасымалдау үшін ақы төленгені туралы құжаттар болған кезде және Қазақстан Республикасының теміржолдары бойынша жолаушылар поездарының құрамында жүру құқығын растайтын құжатты көрсеткен кезде жөнелту станциясы жүзеге асырады.

112. Қызметтік вагондарды тіркеу және ағыту Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2011 жылғы 11 наурыздағы № 130 бұйрығымен бекітілген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 6881 болып тіркелген) жолаушылар поездарының құрамындағы жылжымалы құрамды тіркеу және оның бағытымен жүру қағидаларына қосымшаға сәйкес ЛУ-46 нысанындағы куәлік болған кезде жүзеге асырылады. Қызметтік вагондардың жүріп-тұруына куәлікте көрсетілген учаскелер шегінде ғана жол беріледі.

Қызметтік вагондардың жүру бағыты өзгерген немесе олардың күші жойылған кезде жеке немесе заңды тұлға бұл туралы тасымалдаушыны поезд жөнелтілгенге дейін кемінде 12 сағат бұрын хабардар етеді.

113. Вагондарды жолаушылар поездарының құрамына қосу, егер вагон екі және одан да көп теміржол шегінде жүрсе, басқа теміржолдардың келісімі болған кезде тасымалдаушының рұқсаты және егер вагон бір теміржол шегінде жүрсе, тасымалдаушының рұқсаты негізінде жүргізіледі.

114. Жеке және заңды тұлғалардың меншігіндегі немесе өзге де заңды негіздерде пайдаланылатын жолаушылар паркі вагондарының жүруі (жүрісі) кезінде тасымалдаушы белгілеген мөлшерде вагонның жүрісі үшін төлем және вагонның түріне және вагон тіркелетін поездың санатына байланысты вагонда іс жүзінде жүріп келе жатқан, ілесіп жүретін адамдардың саны бойынша билеттердің құны алынады. Вагондағы еріп жүретін адамдардың саны вагондағы орын санынан аспайды.

Тасымалдау төлемдерін өндіріп алу тасымалдаушының шотына ақша аудару жолымен немесе жол жүру басталғанға дейін тасымалдаушының билет кассасына қолма-қол ақша енгізу жолымен жүргізіледі. Бұл ретте тасымалдауды жүзеге асыру үшін тасымалдау және жол жүру құжаттарын ресімдеу тасымалдаушының жазбаша нұсқауы (телеграммалар, факсограммалар) негізінде билет және багаж кассаларында жүргізіледі.

Тасымалдау төлемдерін толық көлемде енгізгеннен және жол жүру және тасымалдау құжаттарын ресімдегеннен кейін тасымалдаушы тасымалдауды жүзеге асырады.

Егер жол жүру жолында немесе жөнелту кезінде жол жүру құжатында көрсетілгеннен көп мөлшерде жолаушылардың жол жүру қажеттілігі туындаса, вагон тіркелетін поездың санатына сәйкес тариф бойынша жол жүру билеттерінің тиісті саны қосымша сатып алынады.

115. Тасымалдаушы ішкі есеп саясатына сәйкес төлемнің басқа шарттарын белгілей алады.

Осы Қағидаларда көзделмеген өзге де талаптар Тараптар арасында жасалған шартпен келісіледі.

6-тарау. Жол жүру барысында (он күнге дейін) жолаушыларға аялдама тоқтатуын ресімдеу тәртібі

116. Жолаушы жолаушылар поезында (вагонда) жол жүру кезінде қажет болған кезде жол жүру құжатының (билеттің) қолданылу мерзімін 10 (он) тәуліктен аспайтын мерзімге бір реттен асырмай ұзарта отырып, жол жүру жолында аялдау, сондай-ақ жол жүру жолында жүруді тоқтата алады. 10 (он) тәулік өткеннен кейін жол жүру құжатының (билеттің) қолданылу мерзімі тоқтатылады, жол жүру құны қайтарылмайды.

Жол жүру жолында тоқтаған жағдайда, жолаушы жолсеріктен бақылау купонын, жол жүру құжатын (билетін) не жол жүру құжатына (билетіне) отырғызу талонын және жол жүру үзілген станциядан өзі жүретін поезд жөнелтілгеннен кейін 3 сағат ішінде алады, өзінің бақылау купоны бар жол жүру құжатын (билетін) не жол жүру құжатына (билетіне) отырғызу талонын билет кассасына не вокзал қызметкеріне осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес Тізбеге сәйкес Жол жүру құжатына (билетіне) белгі қою үшін, станцияның (вокзалдың) уақытын, күнін, қолы мен мөрқалыбын көрсете отырып ұсынады.

Жол жүру тоқтатылған жағдайда жолаушы жолсеріктен бақылау купонын, жол жүру құжатын (билетін) не жол жүру құжатына (билетіне) отырғызу талонын алады және өзінің бақылау купоны бар жол жүру құжатын (билетін) не жол жүру құжатына (билетіне) отырғызу талонын билет кассасына өзі жүретін поезд жөнелтілгеннен кейін 3 сағат ішінде көрсетеді. АБЖ терминалдарымен жабдықталған билет кассасында осы Қағидалардың 254-тармағына сәйкес қайтару жүргізіледі.

Егер жолаушы бастапқы жөнелту пунктінде қайта отырғызу станцияларынан бірден екі немесе одан да көп жол жүру құжаттарын (билеттерін) сатып алса, ал жол жүру жолында бірінші жол жүру құжаты (билеті) бойынша басқа жол жүру құжаттарында (билеттерінде) көрсетілген мерзімде қайта отырғызу пункттерінен шығуға мүмкіндік бермейтін мерзімге аялдама жасауды шешсе, онда бұл жол жүру құжаттары (билеттері)

, егер олар осы Қағидаларда белгіленген мерзімде қайтарылмаса, өзінің жарамдылығын жоғалтады.

117. Жолаушы жол жүру барысында нашар көңіл-күй жағдайында (ауырған кезде) және одан әрі жол жүру мүмкін болмаса, жедел медициналық көмек көрсету үшін емдеу-медициналық ұйымы (пункті) орналасқан жақын станцияда поездан түсіріледі, құжаттарды ресімдеу және төлемдерді қайтару осы Қағидалардың 254-тармағына сәйкес жүргізіледі.

7-тарау. Қол жүгін тасымалдау тәртібі мен шарттары

118. Жолаушының өзімен бірге бір толық немесе балалардың жол жүру құжатына (билетіне) қол жүгін 35 килограмнан аспайтын, олардың өлшемі үш өлшемде 100 сантиметрден, 50 сантиметрден және 50 сантиметрден аспайтын, ал "Talго", "Тұлпар-Тальго" вагондарынан құралған поездарда және оларға ұқсас вагондарда (вагон корпусының ең жоғары биіктігі – 3524 миллиметр, вагонның ең жоғары ені – 3200 миллиметр) – 25 килограмм қол жүгін тегін алып жүруге рұқсат етіледі, оның мөлшері үш өлшемде 70 сантиметрден, 40 сантиметрден және 40 сантиметрден аспайды.

119. "Talго", "Тұлпар-тальго" фирмасының вагондарынан және оларға ұқсас вагондардан (вагон корпусының ең жоғары биіктігі – 3524 мм, вагонның ең жоғары ені – 3200 мм) құралған поездардан басқа, жолаушылар поездарында қол жүгін алып жүрудің белгіленген нормасының есебіне жолаушыға, егер олар өз өлшемдері бойынша қол жүгін орналастыруға арналған орындарда орналастырылса, балалар арбаларын, байдаркаларды, моторсыз велосипедтерді өзімен бірге алып жүруге рұқсат етіледі.

120. "Talго" фирмасының вагондарынан және оларға ұқсас вагондардан (вагон корпусының ең жоғары биіктігі – 3524 мм, вагонның ең жоғары ені - 3200 мм) құралған пойыздарды қоспағанда, жолаушының қол жүгінен басқа:

үш өлшем сомасы бойынша мөлшері 100 сантиметрден кем болатын ұсақ заттарды;
пойызда келе жатқан бала немесе мүгедектігі бар адамға арналған жиналмалы балалар арбасын және (немесе) кресло-арбаны жинаулы күйінде;

мүгедектігі бар адамдар мен халықтың қауқары аз топтары қатарындағы жолаушылар өзімен бірге жеке пайдалануға арналған техникалық көмекші (орнын толтырушы) құралдар мен арнайы жүріп-тұру құралдарын тегін алып жүре алады.

Қол жүгін тегін тасымалдау жөніндегі талаптар Заңға сәйкес белгіленеді.

Ескерту. 120-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

121. "Talго" фирмасының вагондарынан және оларға ұқсас вагондардан құралған поездардан басқа, жолаушылар поездарында жол жүру кезінде (вагон корпусының ең жоғары биіктігі – 3524 мм, вагонның ең жоғары ені – 3200 мм) жолаушы қажет болған жағдайда қосымша өзімен бірге мынадай жағдайларда қол жүгін алып жүреді:

1) багаж тарифі бойынша жеке ақыға салмағы 15 килограмға дейін жолаушыға қолдарында багаж тасымалын растайтын құжатты бере отырып, багаж тарифі бойынша салмағы 15 килограмға дейін;

2) жатын немесе купе вагонының бір купесінде толық құны бойынша сатып алынған бір жол жүру құжаты (билет) салмағы 50 килограмға дейін;

3) төрт орын үшін жол жүру құжаттарының (билеттерінің) толық құнын төлей отырып, жеке купеде жалпы салмағы 300 килограмға дейін.

122. Жолаушылар вагондарына, вагон-мейрамханаларға (кафетерий-вагондар, буфет-вагондар), багаж вагондарына, облысаралық, ауданаралық (облысшілік қалааралық) және қала маңындағы қатынастардағы арнайы вагондарға қызмет көрсететін қызметтік персоналға осы Қағидалардың 118-тармағында белгіленген қол жүгін алып жүру нормалары қолданылады.

123. Қала маңындағы пойыздарда, жайлылығы жоғары электр пойыз вагондарынан басқа, қол жүгін алып жүрудің белгіленген нормасының есебіне биіктігі бойынша 180 сантиметрден аспайтын балалар арбалары, өсімдіктер, көшеттер және ұшарбасы байланған және түбір оралған басқа да отырғызу материалдары жіберіледі.

Аумағында "Өсімдіктер карантині туралы" Қазақстан Республикасының Заңында белгіленген тәртіппен карантиндік аймақтар жарияланған аудандарда көрсетілген тасымалдар өсімдіктер иесі өсімдіктер карантині жөніндегі мемлекеттік инспекция берген карантиндік сертификатты ұсынған кезде жасалады.

Белгіленген нормадан тыс қол жүгі түрінде пойызда келе жатқан балаға арналған жиналмалы балалар арбасын, сондай-ақ пойыздың тамбурында кресло-арбаны, балалар арбасын ашылмаған күйінде алып жүруге жол беріледі.

Қол жүгін жолаушыларға арналған орындарда, сондай-ақ орындықтар арасындағы жолдарда, дәліздерде және вагон тамбурларында орналастыруға жол берілмейді.

Жолаушы тасымалдайтын қол жүгін өлшеу үшін станцияларда (вокзалдарда) таразылар орнатылады.

Ескерту. 123-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 30.12.2022 № 761 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

124. Вагонды немесе басқа жолаушылардың заттарын зақымдауы немесе ластауы мүмкін заттарды, сондай-ақ қарудың барлық түрлері және олардың оқтары (мемлекеттік маңызы бар жағдайларды қоспағанда), жарылғыш, улы, сасық, жұқтырылған, өрт қаупі бар, тез тұтанатын, өздігінен тұтанатын есірткі және уландырғыш заттарды, оқ-дәріні және басқа жолаушылардың қол жүгіне немесе тасымалдаушыға зиян келтіруі мүмкін басқа да заттар мен заттарды қол жүгімен тасымалдауға жол берілмейді.

125. Қол жүгін жоғалту, бүлдіру және сақталмау тәуекелі тасымалдаушының кінәсінен болған жағдайларды қоспағанда, жолаушыға жүктеледі.

126. Егер электрондық, тұрмыстық, бейне және аудиотехниканың мөлшері осы Қағидалардың 118-тармағына сәйкес үш өлшемнен және 35 килограмнан аспайтын болса, онда көрсетілген техника қол жүгінің нормасы есебінен тасымалданады. Қала маңындағы поездарда үш өлшемнің (150x60x60) сомасы бар спорттық мүкәммалды тасымалдауға жол беріледі.

Поездардың барлық вагондарында жол жүру құжатына (билетіне) бір заттан артық емес, 3 өлшем қосындысы бойынша 100 сантиметрден аспайтын қол жүгінің белгіленген нормасынан артық аталған заттарды тасымалдауға (отыруға арналған орындары бар қатты вагондар және "Talго" фирмасының вагондарынан және оларға ұқсас вагонынан құрастыратын поездардан басқа, вагон корпусы ең жоғарғы биіктігі – 3524 мм, вагонның ең жоғарғы ені – 3200 мм), сонымен қатар, шағын габаритті вагондардан құрылған поездардан басқа отыруға арналған вагондардан құрылған поездарда (вагонның корпусы ең жоғарғы биіктігі – 3524 мм, ең жоғарғы ені – 3200 мм) тасымалдауға рұқсат етілмеген.

Қол жүгінің нормасынан тыс тасымалданатын көрсетілген зат үшін оның салмағына қарамастан салмағы 30 килограмм багаж тарифі бойынша ақы алынады. Бұл тасымалдауды багаж кассасында ресімдеу "багаж қолында" квитанциясы бойынша жүргізіледі. Егер көрсетілген затты тасымалдау қосымша сатып алынған жол жүру құжатына (билетіне) жүзеге асырылса, онда салмағы 30 килограмм багаж тарифі бойынша қосымша ақы алынбайды.

Ерекше сақ болуды талап ететін теледидарлар, радиоқабылдағыштар, магнитофондар және басқа да аспаптар вагондарда қол жүгін тасымалдау үшін бөлінген орындарда немесе жол жүру құжаттары бойынша жолаушылар иеленетін орындарда орналастырылады.

Жолаушылар вагондарымен көлемі жағынан ені кіреберіс купе есіктерінен үлкен ірі габаритті теледидарлар мен басқа да аппаратураны тасымалдауға жол берілмейді.

2-параграф. Қол жүгін сақтау шарттары

127. Теміржол вокзалдарында бейнебақылау камераларымен жабдықталған жолаушылардың қол жүгін уақытша сақтау үшін автоматты өзіне-өзі қызмет көрсететін сақтау камераларының блоктарын орнатуға жол беріледі.

Жергілікті жағдайларға байланысты қажет болған жағдайда қоймашылар қызмет көрсететін сақтау камералары ашылады.

Өзіне-өзі қызмет көрсететін автоматты сақтау камераларын пайдалану қағидалары, сондай-ақ қоймашылар қызмет көрсететін сақтау камераларының жұмыс уақыты мен тәртібі туралы хабарландырулар жолаушылардың назарына арналған сақтау камераларының көрнекті орындары мен үй-жайларында ілінеді.

128. Қоймашылар қызмет көрсететін стационарлық сақтау камераларына қол жүгі тегі мен түріне қарамастан орамадағы қол жүгін тапсырылады.

Ауыл шаруашылығы өнімдерін тасымалдау кезінде олардың сақталуына кепілдік беретін кез келген ыдыста сақтауға қабылдайды.

Сақтауға тапсырылған тез бұзылатын өнімдердің табиғи бүлінуі үшін өтем тасымалдаушыға жүктелмейді.

Сақтауға жеке қабылданатын қол жүгі орнының салмағы 50 килограмнан аспайды және әрбір орында оны тасымалдауға мүмкіндік беретін құрал болады.

Тапсырылатын қол жүгіне байланған әрбір зат жеке орын ретінде саналады.

Жануарлар мен құстарды, атыс қаруын, жарылғыш, өрт қаупі бар, тез тұтанатын, уландырғыш және сасық заттарды, сондай-ақ басқа жолаушылардың заттары ластануы немесе зақымдануы мүмкін заттарды сақтауға тапсыруға және қабылдауға жол берілмейді.

Қол жүгінде ақшаны, облигацияларды, құжаттарды және басқа да құндылықтарды сақтауға жол берілмейді.

129. Егер заттарды сақтау камерасына қабылдау кезінде буып-түю ақаулары анықталса, онда иесі оларды жою немесе осы Қағидалардың 4-қосымшасына сәйкес ГУ -23п нысаны бойынша жалпы нысандағы актіге (бұдан әрі - жалпы нысандағы акт) қоймашы қаптамада ақаулардың болуы туралы жасаған қол қоюы қажет.

130. Салмағы 50 килограмнан асатын немесе автоматты сақтау камераларының ұяшықтарына немесе үшінші сөрелерге (қуыстарға) орналастырылмаған ірі көлемді заттар ірі габаритті заттарды сақтаудың арнайы камераларында сақтауға қабылданады.

131. Заттарды сақтауға қабылдау тапсырушы адамның жеке басын куәландыратын құжаттары болған кезде жүргізіледі.

Қол жүгін сақтауға қабылдаған кезде қоймашы жолаушыға немесе қол жүгін тапсырушы өзге тұлғаға жетон береді және оның нөмірі мен деректерін (жолаушының (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда), оның жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі) жеке басын куәландыратын құжаттан "Беру" бағанында арнайы кітапқа жазады. Қол жүгін тапсырған жолаушы немесе өзге тұлға қол жүгін алған кезде, қоймашы "Алу" бағанына осы жетонның нөмірін жазады.

Жеке басын куәландыратын құжаттағы деректер осы Қағидалардың 5-қосымшасына сәйкес нысан бойынша темір жол көлігі ұйымының қосалқы-қосымша қызметінен жалдау ақысын, комиссиялық алымды және басқа да түсімдерді қабылдау үшін пайдаланылатын түбіртекке (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда), жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі) енгізіледі

132. Заттарды сақтау мөлшерлемері бойынша төленеді. Заттар жетонды ұсыну және беру орнына беріледі.

Қол жүгін тапсырған жолаушы өзіне-өзі қызмет көрсететін сақтау камерасының ұяшығын жаңасын ішінара толықтыру үшін қайта ашқан әрбір жағдайда, ол қол жүгін сақтауға ақы төлейді.

133. Жетон жоғалған кезде сақтау камерасына қабылданған заттар иесіне осы заттардың оған тиесілігі туралы дәлелдемелер ұсынысымен беріледі.

Жоғалған жетон үшін жолаушыдан жетон құнына баламалы төлем алынады.

134. Өзіне-өзі қызмет көрсету сақтау камерасына тапсырылған заттар күнтізбелік екі тәулік бойы сақталады, содан кейін оларды станцияның (вокзалдың) жалпы қойма үй-жайына немесе стационарлық сақтау камераларына береді. Өзіне-өзі қызмет көрсету сақтау камерасынан қол жүгін алу кезінде оның егжей-тегжейлі сипаттамасымен еркін нысанда акт жасалады. Қол жүгі иесінің тұрған жерін анықтау мүмкіндігі болған жағдайда оған қол жүгі тұрған жері туралы дереу хабарлама жіберіледі. Жауап алынғаннан кейін қол жүгі қол жүгін тапсырған жолаушының (иесінің) өтінішіне сәйкес ақы төлеп жіберіледі.

Иесі күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде талап етпеген заттарды тасымалдаушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға уәкілетті мемлекеттік органдардың қарамағына беруге тиіс. Осы сәттен бастап жолаушы оларға құнын өтеу немесе өз заттарын алу мәселелері бойынша жүгіне алады.

3-параграф. Ұмытылған және табылған заттар

135. Станцияларда, вокзалдарда, поездарда немесе теміржол бөлінген белдеулерінде ұмытылған заттар табылған барлық жағдайларда және оларда жолаушылар мен теміржол көлігі қызметкерлерінің өміріне қауіп төндіретін заттардың жоқ екендігі расталған кезде табылған заттардың сыртқы түрі мен оларды табу жағдайлары егжей-тегжейлі сипатталған жалпы нысандағы акт жасалады.

Акт затты тапқан адамның қатысуымен жасалады. Актіге: поезда - жолаушылар поезының бастығы вагон жолсерігінің қатысуымен, станцияда (вокзалда) - станция (вокзал) бастығы қол қояды. Актінің көшірмесі затты тапқан адамға беріледі.

Станцияда (вокзалда) немесе соңғы пунктке келген поездың құрамында немесе станцияға іргелес аралықта ұмытылған және табылған заттар осы станцияның (вокзал) бастығына беріледі, бұл туралы ұмытылған және талап етілмеген заттар кітабына тиісті жазба жасалады. Заттарға станция (вокзал) және заттың кітапта жазылған реттік нөмірі көрсетілген жапсырмалар ілінеді. Сөмке, торап, қап, чемодан және өзге де заттар пломбаланады немесе мөрленеді, ал осының алдында ішкі істер органдары өкілінің қатысуымен тізімдеме жасай отырып ашылады.

Жол жүру барысында поездарда ұмытылған және табылған заттарды, жолаушылар поезының бастығы актімен бірге осы поезды қалыптастыру пунктіне береді.

136. Күнтізбелік 30 (отыз) күн өткеннен кейін табылған және талап етілмеген заттарды тасымалдаушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға уәкілетті мемлекеттік органдардың (мемлекеттік кіріс органдарының) қарамағына беруге тиіс. Осы сәттен бастап жолаушы оларға құнын өтеу немесе өз заттарын алу мәселелері бойынша жүгіне алады.

Сақтау камераларынан жолаушылар алмаған заттарды алып қойған кезде заттар сипатталған акт жасалады. Иесінің орналасқан жерін анықтауға болатын деректер болған жағдайда, соңғысына заттардың тұрған жері туралы дереу хабарлама жібереді. Жауап алғаннан кейін заттар иесінің өтінішіне сәйкес жіберіледі. Мұндай заттарды сатуға беру иесін іздестірудің барлық құралдары таусылған жағдайларда ғана жүзеге асырылады.

137. Табылған заттарды беруді талап еткен адам заттардың нақты белгілерін, олардың ішіндегісін жазбаша көрсетіп немесе заттарды құлыптайтын құлыптарға кілттерді көрсетіп, оларға өзінің құқығын дәлелдейді. Егер заттар табылған немесе тапсырылған станцияда (вокзалда) сақталса, онда олар иесіне станция (вокзал) бастығының өкімі бойынша көрсетілген заттарды беруді талап еткен адамның жеке басын куәландыратын құжаттар тексерілгеннен кейін беріледі. Егер заттар сатуға берілген болса, онда оларды беру туралы өтінішті заттар сатуға берілген станция (вокзал) теміржолды қарайды.

Заттарды алған кезде оларды беруді талап еткен адам беру станциясында (вокзалында) теміржолға тиесілі барлық төлемдерді (багаж тарифі бойынша сақтау, буып-түю, тасымалдау және өзге де төлемдер үшін) төлейді, сондай-ақ өзінің тұрақты тұратын жерін және оның жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірін көрсете отырып, заттарды алуға қолхат береді.

138. Егер өзі тағайындалған станцияға келген жолаушы вагоннан шығып, вагонда заттардың жоғалғанын байқаса, ол станция (вокзал) бастығына жүгінеді. Станция (вокзал) бастығы жолаушының жазбаша өтініші бойынша поездың тұру ұзақтығы кемінде 10 (он) минут болатын поездың жүру барысы бойынша жолаушылар поезы бастығының немесе жақын жердегі станция (вокзал) бастығының атына, осы телефонограммада вагонның нөмірін және жолаушы алған орынды көрсете отырып, ұмытылған заттарды сипаттай отырып және оларды жолаушының тұрған жеріне жіберу талабымен қызметтік телефонограмма береді.

Мұндай жағдайларда заттарды қайтаруға байланысты барлық шығыстар олардың иесінің есебінен әртүрлі алымдар түбіртегін ресімдей отырып жүргізіледі.

8-тарау. Багажды, жүк-багажды қабылдау және беру шарттары мен тәртібі

139. Тасымалдаушы жолаушының багажын қабылдайды және осы операциялар үшін ашық кез келген теміржол станциясына дейін жөнелтеді.

Жолаушы қажет болған жағдайда багажды алдын ала тасымалдауға тапсырады. Жолаушының багажды тапсыруы багаж бөлімшесіне (пунктіне) жүзеге асырылады.

Багаж кассалары поездың жолаушылары ұсынатын барлық багажды кідіріссіз қабылдауды қамтамасыз ету үшін алдын ала ашылады.

Қажет болған жағдайда багаж жолаушыны жөнелту станциясында да, багаж операциялары үшін ашық поездың жүру жолы бойынша кез келген аралық станцияда да тасымалдауға тапсырылады.

Жолаушының соңғы жол жүру станциясы ғана емес, жол жүру жолында орналасқан және багаж операцияларын жүргізу үшін ашық кез келген станция баратын станция болып табылады. Бастапқы жөнелту станциясында салмағына байланысты багажды қабылдау бір немесе бірнеше багаж түбіртектерін беру жолымен ресімделеді.

Жолаушылар поездарының құрамында багаж вагондарының жүруін тасымалдаушы реттейді.

140. Жолаушылар поезының багаж вагонында жол жүру құжаты (билеті) бойынша тасымалдауға қабылданатын салмағы 200 килограмнан аспайтын мүлік жолаушының багажы болып саналады.

Тасымалдауға жолаушылардың багажына зиян келтірмей, өзінің мөлшері, қаптамасы және қасиеттері бойынша қиындықсыз тиелетін және багаж вагонына орналастырылатын нәрселер мен заттар қабылданады.

Багаждың әрбір орнында оны тиеу, қайта тиеу және түсіру кезінде тасымалдауға мүмкіндік беретін құрылғылар (құрылғылар) болады. Ыдыс немесе буып-түю тасымалдаудың барлық уақытында багаждың сақталуын қамтамасыз етуі тиіс.

Оргалиттен жасалған картон қораптар немесе ағаш-талшықты плиталар салмағы 20 (жиырма) килограмнан аспайтын етіп қабылданады, чемодандар, себеттер, сөмкелер, орамдар, теңдер тігіледі және байланады, сандықтар мен жәшіктердің темір жиектері болады.

141. Аса сақтықты талап ететін бейне-, аудиоаппаратура және басқа да ұйымдастыру техникасы жол бойында артық тиеусіз тасымалдау кезінде тасымалданатын техниканың сақталуын қамтамасыз ететін орамда, ал артық тиеумен тасымалдауға тек қатты орамда (жәшіктер мен торлар) қабылданады.

142. Багажбен мыналарды тасымалдауға жол берілмейді:

1) бір орнының салмағы 75 килограмнан асатын немесе бір өлшемнің мөлшері 3 метрден асатын заттар мен нәрселер.

Салмағы 75 килограмнан асатын, бірақ 165 килограмнан аспайтын және өлшемдердің бірінің мөлшері 3 метрден аспайтын (мысалы, тоңазытқыданаар, газ плиталары) бөлінбейтін орындар тасымалдауға бір жол жүру құжатына (билетіне) бір орыннан аспайтын багажбен қабылданады. Бөлінбейтін орындарды багажбен тасымалдау бөлінбейтін орындарды жүк-багажбен тасымалдауға ұқсас жүргізіледі;

2) қарудың барлық түрлері және олардың оқтары (мемлекеттік маңызы бар жағдайларды қоспағанда), жарылғыш, улы, сасық, жұқтырылған, өрт қаупі бар, тез тұтанатын, өздігінен тұтанатын есірткі және уландырғыш заттарды, оқ-дәріні және басқа жолаушылардың қол жүгіне немесе тасымалдаушыға зиян келтіруі мүмкін басқа да заттар мен заттарды қол жүгімен тасымалдауға;

3) бағалы қағаздар, құжаттар, ақша, асыл тастар және басқа да құндылықтар.

143. Өсімдіктерді, оның ішінде көшеттерді және басқа да отырғызу материалдарын багажбен тасымалдауға қабылдау кезінде олардың қаптамасы тасымалдаудың сақталуына кепілдік беруге және басқа адамдардың багажы мен жүк-багажын лаптамауға тиіс.

Бұл жағдайда жөнелтудің әрбір салмағы бойынша 25 килограммнан, ал биіктігі бойынша – 200 сантиметрден аспауы тиіс. Өсімдіктер карантині жөніндегі заңнамада белгіленген тәртіппен карантинге жатқызылған деп жарияланған аумақтағы станциялардан көрсетілген жөнелтімдер иесі 1999 жылғы 11 ақпандағы № 344 " Өсімдіктер карантині туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес отырғызу материалдарын тасымалдау құқығына өсімдіктер карантині жөніндегі мемлекеттік инспекция берген карантиндік сертификатты ұсынғаннан кейін және жол бойында қайта тиеусіз ғана қабылданады.

144. Багажды ақаулы орамада тасымалдауға ұсынған кезде тасымалдаушы қажет болған жағдайда оны тасымалдауға қабылдаудан бас тартады.

Орамында багаждың жоғалуына немесе бүлінуіне қауіп төндірмейтін кемшіліктер бар багаж тасымалдау құжаттарында осы кемшіліктер туралы белгі қоя отырып, тасымалдауға қабылданады.

145. Жолаушы өз багажының басқа заттарының арасында буып-түйген сынғыш және сынғыш заттардың, сондай-ақ жеке буып-түйілген сынғыш және сынғыш заттардың (шыны, фарфор, теледидарлар, қабылдағыданаар) бүлінуі немесе қанағаттанғысыз жай-күйі, егер бұл ретте багаждың бүлінуін туындатқан ораманың қандай да бір сыртқы зақымданулары болмаса, багаж иесіне жүктеледі.

146. Жөнелтуші келіскен жағдайда багаж жол жүру құжатында (билетте) көрсетілмеген басқа маршрут бойынша немесе басқа поездда, оның ішінде жолаушы жүретін поездардан бұрын жөнелтіледі. Бұл туралы багаж түбіртегінде Багаж жіберу ___ ___ (саны)" немесе "Багаж бағыты бойынша жіберу" деген белгі қойылады. Көрсетілген белгі жолаушының қолымен расталады.

147. Егер жолаушы оның багажы поездда оның баратын станциясына дейін жүруді қаламаса, багаж түбіртегін көрсеткеннен кейін жолаушыны поездан түсіру станциясына береді немесе түсіру мүмкін болмаған жағдайда, ең жақын станцияға дейін барады және бірінші кері поездбен оны жолаушы түсіруді жүргізген станцияға қайтарады. Жолаушы поездан сырқаттануына байланысты түскен жағдайда жолаушы түсіруді жүргізген станция бастығының жеделхаты негізінде багаж тегін қайтарылады.

148. Багажды жеткізу мерзімі багаж жөнелтілген поездың қозғалыс кестесіне сәйкес межелі теміржол станциясына дейін жүру уақытымен анықталады. Егер багаж жолда қайта тиеумен маршрут бойынша жүрсе, онда багажды жеткізу мерзімі әрбір қайта тиеуге 1 (бір) тәулік қоса отырып, келісілген поездардың осы маршрут бойынша жүру уақытымен айқындалады.

2-параграф. Багажды тасымалдауды ресімдеу тәртібі

149. Тасымалдауға тапсырылатын багаждың әрбір орны тасымалдаушы белгілеген таңбалау қағидаларына сәйкес таңбаланады. Таңбалау бирканы бекіту немесе жазу арқылы жүргізіледі.

Багаждың жеке орнының салмағы 10 килограмнан кем болмайды. Толық емес 10 килограмм толық деп есептеледі.

150. Жөнелту станциясында багажды тасымалдауға қабылдауды растау үшін жолаушыға (жөнелтушіге) осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес Тізбеге сәйкес белгі қойылатын оның жол жүру құжаты (билеті) негізінде баж немесе қол технологиясы арқылы ресімделген багаж түбіртегі беріледі. Багаж түбіртегінде және жолаушының өтінішінде оның жол жүру құжатының (билетінің) нөмірі, жолаушының қалауы бойынша багаждың келгені туралы хабарлама жіберілетін пошталық мекенжайы көрсетіледі және жолаушы (жөнелтуші) таңдаған хабарлау тәсілі (тапсырыс хатпен, тапсырыс ашық хатпен немесе жолаушының қалауы бойынша телеграф, телефон арқылы) көрсетіледі.

Бұл ретте тасымалдау құжаттарында жөнелту станциясында "ерекше белгілер" бағанында "хабарламамен" деген белгі қойылады.

151. Жолаушы (жөнелтуші) оған тасымалдау құжатын (багаж квитанциясын) берген кезде онда көрсетілген деректемелердің (пошта мекен жайлары, жөнелтуші мен алушының тегі, межелі станциясы, буып-түю түрі, тасымалданатын багаждың атауы, салмағы, орындар саны) дұрыстығын тексереді.

152. Жүкпен тасымалдауды ресімдеу кезінде:

1) қапталмаған велосипедтер – багаж түбіртегінде велосипедтің (ерлер, әйелдер, балалар) нөмірі, маркасы және оның жанында қандай керек-жарақтары бар екендігі көрсетіледі;

2) бейне-, аудиоаппаратура және басқа да ұйымдастыру техникасы-олардың жоғарғы қаптамасында немесе бүйір қабырғаларының бірінде анық жазу жазылады.

"Абайлаңыз, теледидар" немесе "Абайлаңыз, компьютер";

3) орамсыз автомобиль шиналары – багаж түбіртегіне "камерамен" немесе "камерасыз", "жаңа" немесе "бұрын пайдалануда болған" деген белгі қойылады.

3-параграф. Багаждың құндылығын жариялау

153. Жолаушы багажды тапсыру кезінде қажет болған жағдайда оның құндылығын ақылы негізде жариялайды.

154. Тасымалдау үшін бірнеше орынды көрсеткен кезде жолаушы қажет болған жағдайда әрбір жеке орынның құндылығын немесе барлық орындардың жалпы құндылығын жариялайды.

Егер жолаушы багаждың құндылығын жарияламаса, онда багаж түбіртегінде " Жарияланған құндылық" бағанында осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес Тізбеге сәйкес белгі жасалады, оған жолаушы қол қояды.

Жарияланған құндылықтың сомасы багаж түбіртегінде жазумен және санмен көрсетіледі, ал әрбір жеке орынның құндылығы мен салмағы санмен жазылады.

Егер багаж бөлімшесінің (пунктінің) қызметкерінде жолаушының өз багажын бағалауының дұрыстығына күмән туындаса (егер жолаушы жариялаған құндылық 30 (отыз) айлық есептік көрсеткіданаен асса), ол жолаушының багажды тексеру үшін ашуын талап ете алады және жолаушыдан (жөнелтушіден) багаждың құндылығын растайтын құжаттарды (чектер, жүкқұжаттар, түбіртектер) сұрата алады.

Жолаушы багажды ашуға келіспеген немесе багаж бөлімшесінің (пунктінің) қызметкері ұсынған бағалау сомасымен келіспеген жағдайда багаж құндылығы жарияланбай тасымалдауға қабылданады.

4-параграф. Багажды тасымалдау үшін ақы төлеу

155. Багаж бөлімшесі тасымалдауға қабылдаған багажды тасымалдау үшін төлем тасымалдау құжаттарын ресімдеу кезінде багажды жөнелту станциясында алынады.

156. Багаж түбіртегінде көрсетілген багаж салмағында алшақтық анықталған жағдайда межелі станция осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша коммерциялық акт жасайды, ол шаралар қабылдау үшін багажды жөнелту станциясына жібереді, ал жолаушымен (жөнелтушімен) тасымалдау төлемдерін қайта есептеу жүргізіледі.

157. Егер багаж межелі станцияға оны жеткізу мерзімі аяқталғаннан кейін 7 (жеті) тәулік өткеннен кейін келмесе (багаж тергеу немесе кеден органдарының өкімі бойынша ұсталған жағдайларды қоспағанда), багаж жоғалған болып есептеледі.

Бұл жағдайда жолаушы (алушы) қажет болған жағдайда оған қол қойғызып төленетін жоғалған багаждың құнын өтеуді талап етеді.

Ақша алған кезде берілген қолхатта жолаушы (алушы) қажет болған жағдайда табылған багаж оған багажды, жүк-багажды қабылдау-беру жөніндегі операциялар үшін ашылған теміржол станцияларының біріне тегін жеткізілуін мәлімдейді. Багажды іздеу және қосымша жіберу жағдайында, иесі оны келу туралы хабарланған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде алуы қажет, бұл ретте алынған ақша қайтаруға жатады.

5-параграф. Багажды беру

158. Багаж межелі станцияға келгеннен кейін жолаушыға (алушыға) багаж түбіртегін, поездың барлық жүру бағытына ресімделген жол жүру құжатын (билетін) және жеке басын куәландыратын құжатты көрсету бойынша беріледі.

Алушы қажет болған жағдайда багаждың салмағын тексереді. Багаждың салмағын тексеру үшін ақы алынбайды.

159. Жолаушы (алушы) багаж түбіртегін (жапсырманы) ұсынбаған жағдайда, бірақ ол бойынша жөнелту қабылданған жол жүру құжатын (билетін) көрсеткен кезде багаж жолаушыға (алушыға) оның жазбаша өтініші бойынша (оған жөнелтудің тиесілілігінің дәлелдемелерін (ыдыстың немесе заттардың орамының нақты белгілері, ішіндегісінің тізімдемесі) көрсеткен кезде) және жолаушының (алушының) тегін, атын, әкесінің атын және тұрақты тұратын жерін көрсете отырып, қолхат арқылы беріледі. Бұл ретте багаж жол тізімдемесінде багаж түбіртегін немесе жапсырманы көрсетпестен багажды беру себептері туралы белгі жасалады, ол жолаушының (алушының) және багаж бөлімшесі (пункті) қызметкерінің қолдарымен расталады. Жолаушыдан (алушыдан) жолжүгінің тарифі бойынша жолжүгіні тасымалдағаны үшін төлемдегі айырмашылық өндірілмейді.

Жолаушыда (алушыда) жол жүру құжаты (билеті) болмаған жағдайда одан әр түрлі алымдар түбіртегі бойынша жолжүгі тарифіне дейін қосымша ақы алынады. Бұл ретте багаж түбіртегі алынады, багаж жол ведомосіне желімделеді және багажды жөнелту станциясына жіберіледі.

160. Келген багаж станция багажды, жүк-багажды қабылдау-беру жөніндегі операциялар үшін ашық болған бүкіл уақыт ішінде беріледі.

Жолаушының (алушының) қалауы бойынша бару станциясы келу күнін есептемегенде тәулік өткеннен кейін жолаушыны (алушыны) телефон, тапсырыс хатпен (тапсырысты ашық хатпен) немесе өзге де жолмен оның мекенжайына багаждың келгені туралы хабардар етеді.

Тасымалдаушы аралық станцияларда келген багажды беру бойынша операцияларды поезд жүріп өткеннен кейін 2 (екі) сағаттан кешіктірмей, ал соңғы станцияларда - багаж вагонын түсіргеннен кейін жүргізеді.

Көлік құралы болған кезде багаж жолаушының (алушының) қалауы бойынша ол көрсеткен орынға багаж бөлімшесі (пункті) белгілеген жеке ақы үшін жеткізіледі.

161. Багаж келмеген жағдайда, межелі станция багаж түбіртегінің (жапсырманың) артқы жағында багажды жеткізу мерзімі өткеннен кейін осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес Тізбеге сәйкес "Багаж келмеді" деген белгі жасайды, жылы, айы, күні көрсетілген мөртабан қояды және жолаушыдан (алушыдан) өтініш алады, онда багаждың келгені туралы хабарлама жіберу үшін пошталық мекен жайы көрсетіледі. Бұл жағдайда хабарлама үшін төлем алынбайды. Көрсетілген багаж келген жағдайда межелі станция ол келген күні алушыға тапсырысты хатпен, тапсырысты ашық хатпен хабарлама жібереді немесе бұл туралы телефон, телеграф арқылы хабарлайды.

Егер бару станциясы жолаушыны табылған багаждың келгені туралы хабардар етпесе, онда ол хабарлама жіберілгенге дейін багажды сақтаудың мерзімі өткен күндері үшін ақы алмайды.

162. Теміржолдың кінәсі бойынша межелі станцияда багажды түсірмеген жағдайда алушының талабы бойынша багаж межелі станцияға тегін қайтарылады.

Багажды жеткізу мерзімін өткізіп алғаны үшін айыппұл төлеуді тасымалдаушы тасымалдаушының кінәсі анықталғаннан кейін заңға сәйкес және алушының талап етуі бойынша жасалған жалпы нысандағы актінің негізінде жүргізеді.

Айыппұл төлеуге жасалған жалпы нысандағы актіде мынадай деректер көрсетіледі: багаж түбіртегінің нөмірі, багажды тасымалдауға қабылдау күні, багаждың келу күні, багажды жеткізу мерзімінің күні, тасымалдағаны үшін өндіріп алынған сома, мерзімі өткен тәуліктің саны, төлеуге жататын айыппұл сомасы, жолаушының (алушының) тегі, аты, әкесінің аты және тұратын жері, жолаушының (алушының) жеке басын растайтын құжаттың атауы, оның берілген күні, кім берді және нөмірі.

163. Салмағы немесе орындардың бір бөлігі жетіспеген, сондай-ақ багаж зақымданған кезде, егер жолаушы (багажды алушы) оны осындай түрде алуға келіссе, багаж жолаушыға (алушыға) беріледі.

Түбіртек станцияда қалады, ал жолаушы (багажды алушы) оның талап етуі бойынша орындар ашылғаннан және ішіндегісін тексергеннен кейін ғана (алушы ұсынған тізімдемеге сәйкес) коммерциялық актінің екінші данасын береді, онда кем шығу немесе зақымдану туралы деректерден басқа жолаушының (алушының) тегі, аты, әкесінің аты, мекен жайы және жарияланған құндылықтың сомасы көрсетіледі. Көрсетілген акт бойынша жолаушы (алушы) қажет болған жағдайда жөнелту немесе межелі станцияға талап қояды, сондай-ақ табылған жетіспейтін багажды алады.

164. Кінә қоюды қараған кезде станция әрбір орынның жарияланған құндылығына сәйкес немесе егер бағалау барлық орындар үшін жалпы болса, багаждың жоғалған бөлігінің салмағына сәйкес өтем жүргізеді.

Багаж бүлінген немесе бүлінген жағдайда жолаушыға багаждың бір бөлігінің немесе бүкіл құны қайтарылады. Егер багаждың бүлінуі оның жеткізілу мерзімін өткізіп алуына байланысты болса, ал ол құндылығын жариялай отырып тапсырылса, соңғысы жолаушыға бүлінген багаждың салмағына барабар төленеді.

Тасымалдаушы залалды өтеуден басқа, жоғалған, жетіспеген, зақымданған (бүлінген) багажды тасымалдау үшін алынған тасымалдау ақысын, егер тасымалдау ақысы олардың құнына кірмесе, жолаушыға қайтарады.

165. Егер табылған багаждың иесіне оның талабы бойынша өтем төленген болса, багаж алынған сома қайтарылған жағдайда беріледі.

Егер багажды алғаннан кейін барлық талап-арыз өтелсе, онда акт багажды берген станцияда қалады, ал талап-арыздың бір бөлігі ғана өтелген кезде актінің көшірмесіне табылған багажды беру туралы станция бастығының қолы қойылған белгі қойылады.

6-параграф. Жүк-багажды тасымалдауға қабылдау шарттары

166. Жолаушылар поездарының багаж вагондарында тасымалдау үшін жүк-багажды қабылдауға олар жолаушылардың багажымен толық жүктелмеген жағдайларда жол беріледі.

Жеке тұлғалардан жүк-багаж жазбаша өтініш негізінде, багажды, жүк-багажды қабылдау және беру үшін ашық станциялардан бастап және станцияларға дейін қабылданады.

Егер поездың жөнелту және бару станциясында тұру ұзақтығы кемінде 5 (бес) минут болса, жүк-багажды тасымалдауға қабылдайды.

Жүк-багаж қажет болған жағдайда тасымалдауға алдын ала қабылданады.

167. Тасымалдауға жүк-багажды тасымалдаудың барлық уақытында оның сақталуын қамтамасыз ететін ыдыста немесе орамда қабылдайды. Әрбір орынды тиеу, қайта тиеу және түсіру кезінде оны тасымалдауға мүмкіндік беретін құрылғылар бейімделеді немесе болады.

Бос бөшкелер мен жәшіктер, кабельдік барабандар, флягалар, табандар, алмалы-салмалы контейнерлер және басқалары багаж вагонында орын болған кезде тасымалдауға қабылданады.

Шынысы немесе айнасы бар заттар барлық поездардың багаж вагондарында тасымалдауға жол жүру барысында артық жүксіз қабылданады. Шынысы немесе айнасы бар заттарды тасымалдауға қабылдау тиеу және түсіру кезінде шынының немесе айнаның бүтіндігіне кепілдік беретін орамда жүргізіледі. Әрбір орында "Абайлаңыз, шыны" деген жазу бар.

Бейне- және аудиоаппаратура жол жүру барысында артық тиеусіз тасымалдау кезінде сақталуын қамтамасыз ететін орамда, ал артық тиеумен тасымалдауға тек қатты орамда (жәшікте немесе торда) қабылданады. Оларды тасымалдауды ресімдеу кезінде қаптамада жоғарғы жағында немесе бүйір қабырғаларының бірінде "Абайлаңыз, теледидар" немесе "Абайлаңыз, радиоқабылдағыш" деген анық жазу жазылады.

Ауыл шаруашылығы өнімдері жәшіктерге, себеттерге, қаптарға, ал бал металл флягаларға немесе ағаш бөшкелерге оралады. Буып-түю тасымалданатын өнімдердің сақталуына кепілдік береді.

Мотовелосипедтердің, мотоциклдердің, мотороллерлердің, мопедтердің және мотоарбалардың бактары жанғыш және майлардан тазартылады. Мотоциклдер (салмағы 165 килограмға дейін), мотороллерлер мен мопедтер тасымалдауға зауыттық немесе басқа да қатты қаптамада (торкөзде) қабылданады.

168. Жүк-багажбен тасымалдауға бөлінбейтін орындарды қабылдау бір орынның салмағы 75-тен (жетпіс бестен) 165 (жүз алпыс беске) килограмға дейін (газ плиталары, тоназытқыданаар) жүкті, жүк-багажды қабылдау және беру бойынша ашық, қайта тиеумен де, артық тиеусіз де, станциялардан да дейін жүргізіледі.

169. Жүк-багажбен мыналарды тасымалдауға жол берілмейді:

1) қарудың барлық түрлері және олардың оқтары (мемлекеттік маңызы бар жағдайларды қоспағанда), жарылғыш, улы, сасық, жұқтырылған, өрт қаупі бар, тез тұтанатын, өздігінен тұтанатын есірткі және уландырғыш заттарды, оқ-дәріні және басқа жолаушылардың қол жүгіне немесе тасымалдаушыға зиян келтіруі мүмкін басқа да заттар мен заттарды қол жүгімен тасымалдауға;

2) бағалы қағаздар, құжаттар, ақша, асыл тастар және басқа да құндылықтар.

170. Заңды тұлғалардан жүк-багажбен тасымалдауға басқа жүк-багаждың алдында белгіленген кезектіліктен төмен тәртіппен қабылданады:

1) дәрі-дәрмектер;

2) экспедициялық жұмыстар үшін қажетті аспаптар мен құрылғылар, таспалар, сондай-ақ теміржол көлігі ұйымдарының атына жіберілетін жүк-багаж.

171. Жүк-багаждың артынан жол жүру жолында артық жүксіз жүк-багажбен қайта тиеуге келесі тез бүлінетін жүк-багаж қабылданады:

1) ет және балық;

2) уылдырықтың барлық түрлері;

3) сүт өнімдері;

4) ашытқы;

5) жұмыртқа;

6) тірі теңіз және өзен фаунасы;

7) көкөністер, жемістер мен жидектер;

9) поездық вагон-мейрамханалардың өнімдері (вагон-кафетерий, вагон-буфеттер);

10) майлы өнімдер;

11) сыра, су;

12) нан, нан - тоқаш өнімдері;

13) өсімдіктер мен көшеттер.

172. Тез бүлінетін жолжүгі үшін берудің (сақтаудың) мынадай қысқартылған мерзімдері белгіленеді, ол өткеннен кейін бұл жолжүгі талап етілмеген деп есептеледі және жойылуға жатады:

1) сүт - 6 сағат;

2) жаңа піскен жемістер мен жидектер, ет және сынған құс, жаңа піскен көкөністер, картоптан, қызылша мен қырыққабаттан басқа, жаңа ауланған балық, шаян, ашытқы, сүт өнімдері -12 сағат;

3) ерте піскен картоп, қызылша және қырыққабат - 24 сағат.

Қалған тез бүлінетін жүк багажы үшін сақтау мерзімі 3 тәуліктен аспайды.

173. Тез бүлінетін жүк - багажды жөнелтушіден вагонға осы поездың жөнелтілуіне дейін кемінде 2 сағат бұрын станциялар қабылдайды.

Алушыға тез бүлінетін жүк багажына оның келу уақыты туралы ақпаратты жөнелтуші жібереді.

174. Тез бүлінетін жүк-багаждың табиғи қасиеттеріне немесе климаттық жағдайларына байланысты, егер жүк-багаж жеткізілген және алушыға осы Қағидалардың 172 және 173-тармақтарында белгіленген беру мерзімі ішінде берілуі мүмкін болса, егер тасымалдаушының кінәсінен жүк-багаждың бүлінуіне әкеп соққан орамның зақымдануы орын алмаған болса, бүлінуін тасымалдаушы осыған байланысты шығыстарды (шығындарды) өтемейді.

7-параграф. Жүк-багажды тасымалдауды ресімдеу

175. Жөнелтуші жүк - багажын жөнелту туралы өтініш береді, онда мынадай деректер көрсетіледі:

1) жүк - багажының атауы;

2) орын саны, салмағы және орау түрі;

3) станция және баратын жол;

4) алушының атауы (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) және пошталық индексі көрсетілген оның мекенжайы;

5) жөнелтушінің атауы (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда) және пошталық индексі көрсетілген оның мекенжайы;

б) алушыға хабарлау тәсілі (телеграф, пошта).

Тасымалдаушы қажет болған жағдайда жөнелтушіні осы өтініштердің бланкілерімен жеке ақы үшін жабдықтайды.

Жүк-багажды тасымалдау мақұлданған кезде багаж бөлімшесінің қызметкері жүк-багажды қабылдау уақытын (күні, айы, сағаты) белгілейді, ол туралы өтініданае белгі қояды.

176. Жүк-багажды жөнелтуге қабылдау жөнелтушінің өтініші негізінде және өтініште көрсетілген деректерге сәйкес белгіленген нысандағы тасымалдау құжатымен (жүк-багаж түбіртегі) ресімделеді.

Жөнелтушіге жөнелтушінің және алушының атауы мен олардың мекен жайлары көрсетілген жүк - багажы түбіртегі беріледі.

Жөнелтуші тасымалдау құжатында (жүк-багаж түбіртегінде) көрсетілген деректердің (жөнелтушінің немесе алушының мекенжайы, тегі немесе атауы, межелі станциясы, ораманың түрі және жүк-багаждың атауы, салмағы, орындар саны, хабарлау тәсілі) дұрыстығын тексереді.

177. Жүк - багажының барлық орындарын жөнелтуші талап етілетін таңбалау жазбаларымен көрсетеді. Жөнелту станциясында жөнелтушілер қажет болған жағдайда таңбалау жазбаларын салу үшін арнайы биркаларды алады.

178. Жөнелтуші тасымалдаушы белгілеген мөлшерде ақша төлей отырып, тасымалданатын жүк-багаждың құндылығын жариялайды.

179. Егер тасымалдауға бірнеше орын берілсе, жөнелтуші әрбір жеке орынның құндылығын немесе барлық орындардың жалпы құндылығын жариялау қажет.

Жарияланған құндылықтың сомасы жүк - багажы түбіртегінде жазумен және санмен көрсетіледі, ал әрбір жеке орынның құндылығы мен салмағы санмен жазылады.

180. Тасымалдау үшін және жарияланған құндылығы үшін төлем жөнелту кезінде өндіріп алынады.

Жүк-багажды жөнелтудің ең аз есептік салмағы 10 килограмм. 10 килограмнан астам жөнелтімдерде толық емес 10 килограмм толық болып есептеледі. Салмағы 1000 килограмнан асатын жөнелтімдерде толық емес 100 килограмм толық емес деп есептеледі.

8-параграф. Жүк - багажын беру

181. Станция жөнелтушінің өтініште көрсеткен тәсілге сәйкес жүк-багаждың келгені туралы алушының тапсырыстық хатымен (тапсырыстық ашықхатпен) хабардар етеді. Бұл ретте хабарлама үшін жеке төлем алынады.

182. Заңды тұлғалардың мекен жайына келген жүк - багажын басшы мен бухгалтер қол қойған сенімхат бойынша беріледі. Сенімхатта алушының мекенжайы, жөнелту нөмірі және алынатын орындардың саны туралы мәліметтер болады. Жүк - багажын алуға уәкілетті адам сенімхаттан басқа оның жеке басын куәландыратын құжатты ұсынады. Жүк - багажын алған кезде уәкілетті тұлға жүк - багажын ведомосінің сыртқы жағына қол қояды. Бұл ретте станциядағы жүк-багажды және багажды қабылдап-тапсырушы жол жүк-багаж түбіртегінің барлық деректерін сенімхатта көрсетілген мәліметтермен салыстырып тексереді. Одан кейін жол жүк-багаж түбіртегінің сыртқы жағына және багаж бен жүк-багаждың келу және беру кітабына сенімхаттың (нөмірі, берілген күні, кім қол қойды) және жүк-багажды алуға уәкілетті адамның жеке басын куәландыратын құжаттың (нөмірі, күні және кім берді) және тұратын жерінің деректерін жазады.

Жеке тұлғалардың мекенжайына келген жүк-багаж алушыға (немесе оның сенімхаты бойынша басқа адамға) паспортты немесе оның жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде, жол тізімдемесінің сыртқы жағына жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірін және тұратын жерін көрсете отырып қол қойғызып беріледі.

Жүк - багажын алған кезде жүк – багаж түбіртегін көрсету міндетті емес. Алайда жүк - багажын алуға уәкілетті адамның қалауы бойынша станцияда жүк - багажын ведомосінен көшірме алынады, ол станцияның (вокзалдың) қолымен және мөрқалыбымен расталады.

183. Алушы жүк-багажды алған кезде қажет болған жағдайда оның салмағын тексереді. Жүк-багажды өлшеу кезінде төлем алынбайды.

9-параграф. Актілерді жасау

184. Осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша коммерциялық актілер Заңның 92-бабына сәйкес мынадай мән-жайларды куәландыру үшін жасалады:

1) багаждың, жүк-багаждың нақты атауы, массасы, орындарының саны тасымалдау құжатында көрсетілген деректерге сәйкес келмеген;

2) багаждың, жүк-багаждың зақымдануы (бүлінуі) ;

3) тасымалдау құжатынсыз багажды, жүк-багажды, сондай-ақ багажсыз, жүк-багажсыз тасымалдау құжаттарын табу;

4) тасымалдаушыға ұрланған багажды, жүк-багажды қайтару;

5) жүк-багажды беру туралы құжаттарды ресімдегеннен кейін жиырма төрт сағат ішінде тасымалдаушы түсіру (жүктен босату) орындарына жүк-багажды бермеген. Бұл жағдайда коммерциялық акт жүк - багажын алушының талап етуі бойынша ғана жасалады;

6) багажды, жүк-багажды өткізуге беру.

185. Осы Қағидалардың 184-тармағында көрсетілген мән-жайлар анықталған жағдайда тасымалдаушы немесе ол уәкілеттік берген адам коммерциялық акт жасайды.

186. Коммерциялық актілерді станциялар жасайды және компьютерде немесе жазу машинкасында қандай да бір түзетулерсіз толтырылады. Коммерциялық актінің тиісті түрде расталған көшірмесі жөнелтушінің келтірілген шығындарды өтеуіне байланысты мәселелерді шешу үшін жөнелту станциясына жіберіледі. Әрбір коммерциялық актіге багаж бөлімшесінің (пунктінің) мөрқалыбы және багажды, жүк-багажды қабылдау жүргізілген теміржол станциясының атауы қойылады.

187. Коммерциялық актіні құрайтын багаж бөлімшесі (пункті) жол багаж немесе жүк-багаж ведомосінің артқы жағына, ал багаж немесе жүк-багаж түбіртегі болған кезде осы түбіртектің артқы жағына белгі қояды. Белгі багаж бөлімшесі (пункті) қызметкерінің қолымен және багаж бөлімшесінің (пунктінің) күнтізбелік мөрқалыбының салынуымен расталады.

188. Жүкқұжатта ілеспе станция (багаж бөлімшесі) коммерциялық акт жасалғаны туралы белгі болған, ал багаж және жүк-багажбен келген тасымалдау құжаттары кезінде ол болмаған жағдайда коммерциялық акт жөнелту станциясында багажды және жүк-багажды беру нәтижелері бойынша жасалады.

189. Коммерциялық акт коммерциялық актілерді есепке алу кітабында тіркеледі.

190. Алушының талабы бойынша тағайындалған станциядағы багаж бөлімшесі (пункті) 3 (үш) жұмыс күні ішінде осы жөнелту бойынша жасалған коммерциялық актіні береді. Алушыға коммерциялық актіні беру багажды және жүк-багажды алуға арналған сенімхатты, ал жеке тұлғалар үшін-тұлғаның жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде багаж бөлімшесінде (пунктінде) қалатын коммерциялық актінің данасына қол қою арқылы жүргізіледі.

191. Жалпы нысандағы акт осы Қағидаларда көзделген жағдайларда жасалады.

Жалпы нысандағы Акт екі данада жасалады және актіні жасауға негіз болған мән-жайларды куәландыруға қатысатын кемінде екі адам қол қояды.

192. Жалпы нысандағы актілерді нөмірлеу коммерциялық актілерді нөмірлеуден бөлек жүргізіледі, жалпы нысандағы актілерді есепке алу кітабында оның тәртібі қатаң сақталады. Әр жылдың 1 қаңтарынан бастап актілердің нөмірленуі бірінші нөмірден басталады.

Жалпы нысандағы актілердің екінші даналары жолаушыларға және жөнелтушілерге (алушыларға) олардың талап етуі бойынша, сондай-ақ акт теміржол көлігі ұйымына келтірілген шығындарды өндіріп алу үшін негіз ретінде жасалған жағдайларда беріледі.

Барлық актілердің даналары багаж бөлімшесінде (пунктінде) оларға хат жазысулар мен тергеу материалдары қоса берілген бір істе (папкада) болады.

193. Жалпы нысандағы Акт, сондай-ақ жолаушылар қабылдап-тапсырушының жаднамаларына, багаж ведомосына қол қоюдан бас тартқан немесе жалтарған, багаж вагондарының станцияларда тұрып қалған жағдайларда да жасалады. Бұл жағдайларда аталған құжаттарда акт жасалғаны туралы белгі жасалады.

Қол қойылмаған жалпы нысандағы актінің бір данасы тапсырыс хатпен жолаушыға не өкілі құжатқа қол қоюдан бас тартқан ұйымның басшысына жіберіледі. Жөнелтуге арналған пошта түбіртегі осы хаттың көшірмесімен және жалпы нысандағы актімен бірге қол қойылмаған құжаттың данасына тігіледі.

194. Тараптардың әрқайсысы жалпы нысандағы актіге қол қояды. Актінің мазмұнымен келіспеген жағдайда тарап қажет болған жағдайда өз пікірін баяндайды. Жөнелтуші (алушы) актісіне қол қоюдан бас тартқан жағдайда актіге оны жасауға қатысатын адамдар қол қояды. Бұл ретте актіде актіні жөнелтушіге (алушыға) қол қоюға ұсыну туралы және актіге қол қоюдан бас тарту туралы белгі жасалады. Бұл белгі екінші рет актіні жасауға қатысатын адамдардың қолдарымен расталады.

195. Жол бойында багаждың, жүк-багаждың ұрлануы, кем шығуы және зақымдануы анықталған жағдайда жалпы нысандағы акт үш данада жасалады, оның бірінші данасы межелі станцияға тасымалдау құжаттарымен бірге жүреді, екіншісі багаж бөлімшесіне (пунктіне) жіберіледі, ал үшіншісі ұрлануы, кем шығуы немесе зақымдануы анықталған станцияда қалады.

9-тарау. Тасымалдау құжаттарының нысандары және оларды ресімдеу тәртібі

196. Қазақстан Республикасының теміржол көлігімен жолаушылардың жол жүруін, багажды, жүк-багажды тасымалдауды ресімдеу жол жүру және тасымалдау құжаттарының бланкілерінде жүзеге асырылады.

Жол жүру құжаттарын (билет) интернет-ресурстарда сату кезінде поездардың сапасын сипаттау туралы өзекті ақпарат, оның ішінде мыналар туралы ақпарат беріледі :

вагондардың жасалған жылы:

ауа баптағыш жүйесінің әр вагонда болуы;
поезд санаты;
поездарда жолаушылар үшін қоғамдық тамақтану пунктінің болуы;
багаж вагондарының болуы;
әр вагонның ішкі көрінісінің жай-күйі (фото материал арқылы);
жолаушылар поездарында көрсетілетін қосымша қызметтер.

Бұл ретте вагондарды жоспарлы және жоспарланбаған жөндеу түрлеріне алып тастау есебінен ақпарат беріледі.

197. АБЖ (слип) жол жүру құжаты – АБЖ терминалдық жабдығы арқылы автоматтандырылған тәсілмен жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеу процесін жүзеге асыруда пайдалануға арналған және хабарламаның барлық түрінде қолданылады. Жол жүру құжатының бланкісі екі немесе үш парақтан тұрады: жол жүру құжаты, кассир купоны немесе жол жүру құжаты, бақылау купоны, кассир купоны.

198. АБЖ (ТТС) жол жүру құжаты – жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеу процесін жүзеге асыруда жолаушының тікелей өзі автоматтандырылған тәсілмен пайдалануға арналған. Жол жүру құжатының (билеттің) бланкісі тігінен екі бөлікке бөлінген бір парақтан тұрады: жол жүру құжаты, бақылау купоны.

199. АБЖ слип және ТТС жол жүру құжаттары мынадай ақпаратты қамтиды:

- 1) жол коды және теміржол әкімшілігінің шартты белгісі;
- 2) құжаттың атауы (электрондық жол жүру құжаты);
- 3) жол жүру құжатының (билетінің) нөмірі;
- 4) поездың нөмірі;
- 5) поездың жөнелту күні (күні, айы) және уақыты (сағаты, минуты);
- 6) вагонның түрі мен нөмірі, қызмет көрсету сыныбы;
- 7) билет құны;
- 8) плацкарт құны;
- 9) адам саны;
- 10) жол жүру құжатының түрі;
- 11) төлем нысаны;
- 12) тасымалдаушының атауы, қосылған құн салығын төлеуші куәлігінің сериясы мен нөмірі;
- 13) жөнелту және межелі станциялардың атауы (станциялардың кодтары);
- 14) вагондағы орын нөмірі;
- 15) тасымалдаушының бизнес сәйкестендіру нөмірі (БСН) ;
- 16) жол жүру құжатының нөмірі;
- 17) қорғаныс коды;
- 18) АБЖ - дағы тапсырыс нөмірі;
- 19) жол жүру құжатын (билетін) ресімдеу күні;

20) жол жүру құжатын (билетін) ресімдеу уақыты;
21) жол жүру құжатын (билетін) сату пунктiнiң нөмiрi;
22) мемлекет коды және жүру мемлекеттерi бойынша жол жүру құны (халықаралық поездарда);

23) жеке басын куәландыратын құжаттың түрi және оның деректемелерi, аты, әкесiнiң аты (бар болса). Кәмелетке толмаған жолаушының жол жүруiн ресiмдеу кезiнде қосымша туу туралы куәлiктiң сериясы мен деректемелерi, оның туған күнi (күнi, айы, жылы) көрсетiледi;

24) жол жүру құжатының (билетiн) жалпы құны, оның iшiнде:

қосылған құн салығының тарифi мен сомасы;

сервистiк қызметтер және қосылған құн салығының сомасы;

25) межелi станцияға келу күнi мен уақыты, жолаушы келетiн поездың нөмiрi (үш таңбалы).

200. Электрондық жол жүру құжаты электрондық-цифрлық нысанда жолаушыны теміржол тасымалы туралы ақпаратты ұсына отырып, тасымалдаушының және жеке агенттiктердiң билет кассаларында орнатылған интернет-ресурстар, электрондық терминалдар және фискалды билет-кассалық кешендер арқылы ресiмделедi.

Электрондық жол жүру құжаты қағазда, термоқағазда, әмбебап бланкiде басып шығарылады немесе электрондық тасымалдағыданаа ұсынылады.

Электрондық жол жүру құжаты (билет) мынадай ақпаратты қамтиды:

1) жол коды және теміржол әкiмшiлiгiнiң шартты белгiсi;

2) құжаттың атауы (электрондық жол жүру құжаты);

3) электрондық жол жүру құжаты тапсырысының сәйкестендiргiшi;

4) поездың нөмiрi;

5) поездың жөнелту күнi (күнi, айы) және уақыты (сағаты, минуты);

6) вагонның түрi мен нөмiрi, қызмет көрсету сыныбы;

7) билет құны;

8) плацкарт құны;

9) адам саны;

10) жол жүру құжатының түрi;

11) төлем нысаны;

12) тасымалдаушының атауы және қосылған құн салығын төлеушi куәлiгiнiң нөмiрi

;

13) жөнелту және межелi станциялардың атауы (станциялардың кодтары));

14) вагондағы орын нөмiрi;

15) тасымалдаушының БСН;

16) жол жүру құжатының сериясы мен нөмiрi;

17) қорғаныс коды;

18) АБЖ-дағы тапсырыс нөмiрi;

19) жол жүру құжатын (билетін) ресімдеу күні);

20) жол жүру құжатын (билетін) ресімдеу уақыты);

21) жол жүру құжатын (билетін) сату пунктiнiң нөмiрi);

22) мемлекет коды және жүру мемлекеттері (халықаралық поездар) бойынша жол жүру құны;

23) жеке басын куәландыратын құжаттың түрі және оның деректемелері, аты, әкесінің аты (бар болса). Кәмелетке толмаған жолаушының жол жүруін ресімдеу кезінде қосымша туу туралы куәліктің сериясы мен деректемелері, оның туған күні (күні, айы, жылы) көрсетіледі;

24) жол жүру құжатының (билетін) жалпы құны, оның ішінде:

қосылған құн салығының тарифі мен сомасы;

сервистік қызметтер және қосылған құн салығының сомасы;

25) межелі станцияға келу күні мен уақыты, жолаушы келген поездың нөмірі (үш таңбалы);

26) данарих код (2D-баркод).

201. Әмбебап бланк - "Фискалды билет-кассалық кешен" терминалдык жабдығының баспа құрылғысы арқылы электрондық-цифрлық нысанда автоматтандырылған тәсілмен жол жүру құжаттарын (билеттерін) ресімдеу процесін жүзеге асыруда пайдалануға арналған және халықаралық қатынаста қолданылады.

202. Отырғызу талонын жолсерік жолаушыға поезға отыру кезінде немесе жол жүру жолында жолаушы электрондық жол жүру құжатын көрсеткен кезде береді.

Қала маңындағы поезда ресімделген жол жүру құжаттары үшін билет поезға отырғызу фактісін растау болып табылатындығы туралы белгі жасалады.

Жолсеріктің мобильді терминалы электрондық жол жүру құжатының (билеттің) заңдылығын анықтауға және отырғызу талонын басып шығаруға арналған.

Отырғызу талоны мынадай ақпаратты қамтиды:

1) қызметтік ақпараты бар 2D штрих код;

2) тасымалдаушының атауы;

3) құжаттың атауы;

4) отырғызу талонының нөмірі;

5) жолаушының (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда));

6) жеке сәйкестендіру нөмірі, жолаушының жеке басын куәландыратын құжаттың нөмірі;

7) жөнелту станциясы;

8) келу станциясы;

9) жөнелту күні мен уақыты;

10) жолаушыны отырғызу станциясы, күні және уақыты;

11) пойыздың нөмірі;

12) вагон түрі;

13) вагонның нөмірі;

14) орын.

Ескерту. 202-тармаққа өзгеріс енгізілді - ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің м.а. 22.07.2021 № 383 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

203. "Толық" жол жүру құжаты 11 код - барлық қатынастардағы диспетчерлік терминалдың көмегімен автоматтандырылмаған тәсілмен жол жүру құжаттарын (билеттерді) ресімдеуге арналған. Жол жүру құжатының бланкісі үш бөлікке бөлінген бір парақтан тұрады:

жол жүру құжаты;

бақылау талоны;

жол жүру құжатының түбіртегі.

Бақылау талонының кесілген бөлігі бар жол жүру құжаты жолаушының қолына беріледі, түбіртек және бақылау талонының басқа бөлігі тасымалдаушы белгілеген тәртіпке сәйкес пайдаланылады.

204. 12 коды "балалар" жол жүру құжаты - 5-тен (бетен) 10 (он) жасқа дейінгі балалардың басқа теміржол әкімшіліктерін қалыптастыру поездарында және Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге жол жүруі үшін автоматтандырылмаған тәсілмен балалардың жол жүру құжаттарын ресімдеуге арналған. Балалардың жол жүру құжатының бланкісі үш бөлікке бөлінген бір парақтан тұрады:

жол жүру құжаты;

бақылау талоны;

жол жүру құжатының түбіртегі.

Бақылау талонының кесілген бөлігі бар жол жүру құжаты жолаушының қолына беріледі, түбіртек және бақылау талонының басқа бөлігі тасымалдаушының ішкі қағидаларына сәйкес пайдаланылады.

205. "Жеңілдік" жол жүру құжаты 21 код - жеңілдікті жол жүру құжаттарын автоматтандырылмаған тәсілмен ресімдеуге, оның ішінде 7 (жеті) жастан 15 (он бес) жасқа дейінгі балалардың облысаралық қатынаста жол жүруіне арналған. Жеңілдікті жол жүру құжатының бланкісі бір парақтан тұрады, ол үш бөлікке бөлінген:

жол жүру құжаты;

бақылау талоны;

жол жүру құжатының түбіртегі.

Бақылау талонының кесілген бөлігі бар жол жүру құжаты жолаушының қолына беріледі, түбіршек және бақылау талонының басқа бөлігі тасымалдаушының ішкі ережесіне сәйкес пайдаланылады.

206. 22 және 32-коды "топтық" жол жүру құжаты-автоматтандырылмаған тәсілмен топтық жол жүру құжаттарын ресімдеуге арналған. 22-код "топтық" жол жүру құжаты:

балалардың облысаралық қатынастағы, ересектердің халықаралық қатынастағы жеңілдікті тариф бойынша жол жүруі үшін пайдаланылады. 32-код "топтық" жол жүру құжаты барлық қатынастарда жолаушылар тобының жол жүруі үшін пайдаланылады.

"Топтық" жол жүру құжатының бланкісі үш бөлікке бөлінген бір парақтан тұрады:

жол жүру құжаты;

бақылау талоны;

жол жүру құжатының түбіртегі.

Бланкінің жоғарғы бөлігінде жолаушылар саны көрсетілген тор бар. Бақылау талонының кесілген бөлігі бар жол жүру құжаты жолаушының қолына беріледі, түбіртек және бақылау талонының басқа бөлігі тасымалдаушының ішкі қағидаларына сәйкес пайдаланылады.

207. Әскери жол жүру құжаты - белгіленген нысандағы әскери талапты көрсеткен кезде ақшалай емес әскери жол жүру құжаттарын автоматтандырылмаған тәсілмен ресімдеуге арналған. Әскери жол жүру құжатының бланкісі үш бөлікке бөлінген бір парақтан тұрады:

әскери билет;

жолаушылардың саны туралы бақылау талоны;

әскери билеттің түбіртегі.

Жолаушылардың саны туралы бақылау талонының кесілген бөлігі бар әскери билет жолаушының қолына беріледі, әскери билеттің түбіртегі және бақылау талонының басқа бөлігі тасымалдаушының ішкі қағидаларына сәйкес пайдаланылады.

208. Ауданаралық (облысішілік қалааралық) және қала маңындағы қатынаста жол жүруге арналған билет - автоматтандырылмаған тәсілмен ауданаралық (облысішілік қалааралық) және қала маңындағы қатынаста жол жүру құжаттарын ресімдеуге арналған. Ауданаралық (облысішілік қалааралық) қатынастағы билет бланкісі үш бөлікке бөлінген бір парақтан тұрады: ауданаралық (облысішілік қалааралық) қатынастағы билет;

ауданаралық (облысішілік қалааралық) қатынас билеті;

бақылау талоны;

ауданаралық (облысішілік қалааралық) және қала маңындағы қатынас билетінің түбіртегі.

Бақылау талонының кесілген бөлігі бар жол жүру құжаты жолаушының қолына беріледі, түбіртек және бақылау талонының басқа бөлігі тасымалдаушының ішкі қағидаларына сәйкес пайдаланылады.

209. Жолаушының қолында, багаж вагонында, пошта вагонының жүрісіне багажды, жүк-багажды тасымалдауды, арнайы вагондар мен почтаның жүрісін автоматтандырылмаған тәсілмен тасымалдауға арналған және 3 (үш) парақтан тұрады:

1) багаж, жүк-багаж жол ведомостары, пошта вагонының жүрісіне арналған жол ведомосы қабылдап-тапсырушының пайдалануына және багажды, жүк-багажды және пошта тасымалдарын алып жүруге арналған;

2) багаж, жүк-багаж квитанциясы және пошта вагонының жүрісі квитанциясы багаж , жүк-багаж және пошта жөнелтушілеріне беріледі;

3) багаж, жүк-багаж квитанцияларының берешектері және пошта вагонының жүрісіне арналған берешектер тасымалдау құжатын ресімдеген тасымалдаушыда қалады.

210. Баж багажы мен жүк-багажына арналған тасымалдау құжаты барлық қатынастарда багажды, жүк-багажды тасымалдауды ресімдеу үшін қолданылады. Тасымалдау құжатын ресімдеу АБЖ терминалдык жабдығының баспа құрылғысының көмегімен автоматтандырылған тәсілмен жүргізіледі.

211. МД 4-3 квитанциясы немесе электрондық қосалқы құжат теміржол көлігі ұйымының қосалқы-қосымша қызметінен жалдау ақысын, комиссиялық алымды және басқа да түсімдерді қабылдау үшін пайдаланылады. Теміржол көлігі ұйымының қосалқы-қосымша қызметінен көрсетілетін қызметтер үшін түбіртек жолаушының қолына беріледі, теміржол көлігі ұйымының қосалқы-қосымша қызметінен көрсетілетін қызметтер үшін түбіртектің талоны мен берешегі тасымалдаушының ішкі нұсқаулықтарына сәйкес пайдаланылады.

Тасымалдаушы ішкі есеп саясатына сәйкес төлемнің басқа шарттарын белгілейді.

212. "Экспресс" АБЖ-ның (слип) әртүрлі алымдар түбіртегі немесе әртүрлі жинақтың электрондық түбіртегі жолаушылар паркі вагондарының жүрісіне ақы төлеу, жолаушының қолында багажды тасымалдау, брондау, топтық өтінімдер бойынша орындарды резервтеу кезінде өтінім алымдары, сондай-ақ жол жүру және тасымалдау құжаттарын қайтару туралы ақпарат, билет және багаж кассаларында төленетін халыққа қызмет көрсету туралы ақпарат алу үшін АБЖ арқылы автоматтандырылған тәсілмен ресімделеді.

Әртүрлі алымдар түбіртектерін толтыру бланкіде "Экспресс" АБЖ терминалдык жабдығының баспа құрылғысының көмегімен жүзеге асырылады.

213. Кәсіби ерекшелік белгісімен марапатталған адамның жеке қажеттіліктері бойынша жеңілдікпен жол жүру үшін жол жүру құжатын (билетін) ресімдеуге мүмкіндік беретін құжат билеттен және билет түбіртегінен тұрады.

214. Поезға багажды және жүк-багажды қабылдау және поездан тапсыру кезінде багажды және жүк-багажды қабылдап-тапсырушы жол багаж ведомостарының немесе түбіртектердің ілеспе құжаты болып табылатын тапсыру тізімін жасайды.

215. Плацкарт алу құқығына арналған талон-қызметтік және біржолғы билеттерге беріледі. Талонды толтыру кезінде теміржол билетінің (қызметтік немесе біржолғы) нөмірі, адамдардың саны және жол жүру бағыты көрсетіледі. Талон қызметтік және жеке қажеттіліктері бойынша жол жүруді ресімдеу кезінде билет кассасында қалады.

Жолаушы билет кассасы жоқ станцияға отырған кезде жолсерікте қалатын қызметтік билетке берілген плацкартаны алу құқығына талон ғана толтырылады.

10-тарау. Тасымалдауға рұқсат етілетін жануарлардың тізбесі, оларды тасымалдау тәртібі мен шарттары

216. Тиісті ветеринариялық құжаттар болған жағдайда үй жануарларынан (иттерден, мысықтарды, құстардан, жетектеуші иттерден) басқа, жолаушыларды вагондарда өзімен бірге тасымалдауға жол берілмейді.

Үй жануарларын (иттерді, мысықтарды, құстарды, жетек-иттерді) 2-ден (екі) аспайтын мөлшерде тасымалдауға осы Қағидалардың 217-тармағында көзделген шарттар сақталған жағдайда купе және ұйықтайтын вагонның жеке купесінде рұқсат етіледі.

Бұл ретте жолаушыға, жол жүру тиісті тариф бойынша төленген үй жануарларын тасымалдайтын жолаушымен бірге жүретін жолаушылар жұмыспен қамтылған орындардан басқа, купеде жұмыспен қамтылмаған орындар саны бойынша толық тариф бойынша жол жүру құжаттарының (билеттерін) құнын төлеу қажет.

Тасымалдаушыда жануарларды тасымалдау үшін жеке купе беру мүмкіндігі болмаған жағдайда, мұндай тасымалдауға жол берілмейді.

Қала маңындағы поездарда (2-ден аспайтын) үй жануарларын (иттер, мысықтар, құстар) тасымалдауды жолаушы өзімен бірге арнайы ыдыста (жәшіктерде, себеттерде, торларда) жүзеге асырады, бұл ретте қосымша ақы алынбайды.

217. Үй жануарлары (иттер, мысықтар, құстар) арнайы ыдыста (жәшіктерде, себеттерде, торларда) тасымалдануы және қол жүгін тасымалдауға арналған орындарда еркін орналастырылуы қажет.

Өзінің көлемі бойынша арнайы ыдысқа орналастырылмайтын жетек иттерден басқа иттер осы Қағиданың 223-тармағына сәйкес тасымалданады.

218. Үй жануарларын (иттер, мысықтар мен құстар) және жетек иттерді тасымалдау кезінде олардың иелері немесе ілесіп жүрушілер вагонда санитарлық-гигиеналық тәртіптің сақталуын қамтамасыз етеді.

219. Жолаушылар вагонында тасымалданатын үй жануарларын (иттерді, мысықтарды, құстарды) жоғалту, жарақаттану және өлім қаупі жолаушыға жүктеледі.

220. Соқыр жолаушыларға жетек иттерді өзімен бірге барлық үлгідегі вагондарда тасымалдауға рұқсат етіледі. Жетек иттерді тасымалдау үшін төлем алынбайды және тасымалдау құжаттары ресімделмейді. Жетек иттің қарғыбы, тұмылдырығы, қысқа қарғы болуы және ол еріп жүретін жолаушының жанында болуы тиіс.

221. Жолаушылар поездарында ірі тұқымды, оның ішінде қызметтік иттерді, оларды нақты салмағы бойынша багаж тарифі бойынша тасымалдау төленген жағдайда тасымалдауға жол беріледі:

1) жолаушылар поезының локомотивінен кейінгі бірінші вагонның жұмыс істемейтін тамбурында (екі иттен артық емес) тұмылдырықта, шынжырларда немесе осы вагонда жүретін иелерінің немесе ілесіп жүрушілердің бақылауымен белдік байламдарда. Тасымалдау "Жолаушының қолындағы багаж" деген жазуы бар багаж бойынша жүргізіледі.";

2) иттерді топтық (екіден көп) тасымалдауға тек алдын ала тасымалдаушыға берілетін өтінімдер бойынша поезд жөнелтілгенге дейін 5 (бес) тәуліктен кешіктірмей, багаж вагондарында арнайы контейнерлерде немесе табандығы бар жәшіктерде осы поездда жүретін иелерінің немесе ілесіп жүрушілердің мерзімдік бақылауымен жол беріледі. Иелері немесе ілесіп жүретін адамдар иттерді тасымалдауға арналған табандығы бар арнайы контейнерлерді немесе жәшіктерді (ағаш немесе темір) қамтамасыз етеді. Бұл ретте тариф белгіленген тәртіппен багажды тасымалдау ретінде алынады.

Ірі тұқымды иттерді, оның ішінде қызметтік және құстарды тасымалдауға багаж түбіртеккі беріледі.

Ыдысы бар жалпы салмағы мен тасымалданатын жануарлар мен құстардың саны көрсетілген "Тордағы ит", "Тордағы құс" деген белгі қойылады.

222. Қала маңындағы поездың тамбурында 2 (екі) иттен артық емес тұмылдырықта, шынжырларда немесе бел байламдарда осы вагонда жүретін иелерінің немесе ілесіп жүрушілердің бақылауымен қосымша ақы алынбай тасымалдауға жол беріледі.

223. Поездың жүру жолында ірі тұқымды иттерді жолаушылар вагонынан багаж вагонына ауыстырған жағдайда, багаж түбіртегі багаж вагонының қабылдап-тапсырушысына тасымалдауға арналған құжат ретінде беріледі. Багажды, жүк-багажды қабылдап-тапсырушы жолаушыға багаж түбіртегінің нөмірін және межелі станциясын көрсете отырып, белгі береді.

224. Басқа жануарларды тасымалдау жүк вагонында тасымалдау шарттары сақталған кезде:

ветеринариялық құжаттарды көрсеткен кезде вагондағы багаж бен жүк-багаждың басқа адамдардың бүлінуіне әкеп соқпайтын арнайы ыдыста (жәшіктерде, себеттерде, торларда), ал вагонның өзі ластанудан жүргізіледі. Арнайы ыдыс тасымалданатын жануарлардың мөлшері мен санына сәйкес келуі қажет.

Багаж вагонында тасымалданатын жануарларды азықтандыруды тасымалдаушы жүзеге асырмайды.

225. Аралар жүк вагонында тасымалдауға жылдың күзгі-көктемгі кезеңінде сыртқы ауа температурасы Цельсий бойынша +10 градустан аспайтын кезде қабылданады. Араларды осы поездда жүретін еріп жүрушінің бақылауымен ұяларда немесе фанерлік пакеттерде тасымалдайды. Вагондағы Ара ұялары мен пакеттері ара ұяларының желдеткіш тесіктері қоршалмайтындай және оларға еркін кіру қамтамасыз етілетіндей етіп орнатылады.

Багаж вагонында ара тасымалдау нақты салмағы үшін төленеді.

226. Жолаушы багаж вагонында тасымалданған жануарларды межелі станцияда олар тасымалданған поездың келуі бойынша, бірақ келген сәтінен бастап 12 сағаттан кешіктірмей алады, осы уақыттан кейін олар осы Қағидаларда белгіленген тәртіппен өткізуге берілуге тиіс.

227. Жануарларды тасымалдау жүргізілген багаж түбіртегі жоғалған жағдайда, олар жолаушыға (жөнелтушіге) алушының тегі, аты, әкесінің аты және тұрақты тұратын жері көрсетіліп, қол қойғыза отырып, багаждың оған тиесілілігінің дәлелдемелерін көрсеткен кезде ғана беріледі.

228. Багаж ұсталған станцияда тергеу немесе кеден органдарының өкімі бойынша багаж кідірілген жағдайда станция бастығының немесе багаж бөлімшесі қызметкерінің және тиісті кеден немесе тергеу қызметкерлерінің қолы қойылған акт (еркін нысанда) жасалады, бұл туралы багаж тағайындалған станцияға жеделхатпен хабарланады.

229. Багаж вагондарында тасымалданатын жануарлар, құстар, аралар тасымалдауға тиісті поезд жөнелтілгенге дейін кемінде 1 сағат бұрын қабылданады.

11-тарау. Жол жүру жолында багажды және жүк-багажды беру тәртібі

230. Станцияда тергеу немесе кеден органдарының өкімімен багаж кешіктірілген жағдайда, багаж кешіктірілген станцияда станция бастығының немесе багаж бөлімшесі қызметкерінің және тиісті кеден немесе тергеу қызметкерлерінің қолы қойылып, акті жасалады, бұл туралы багаж келетін станцияға жеделхат арқылы хабарланады.

Егер багаж вагонын тиеу шарттары және жолаушы (алушы) өз багажын алғысы келетін станцияда поездың тұру уақыты бойынша бұл мүмкін болса, поездардағы багаж бен жүк-багажды қабылдап-тапсырушы жол жүру құжатының (билетінің) болуын тексеріп, багаж квитанциясының орнына жол ведомосімен бірге станция мөртабанын қою үшін багажды беру станциясына береді және кезекті беру есебімен тасымалдаушыға жібереді.

231. Багаж түбіртегінде поездардағы багаж бен жүк-багажды қабылдап-тапсырушы "багаж вагоннан жолаушының қолына берілді" деген белгі жасайды, ал станцияның багаж бен жүк-багажды қабылдап-тапсырушысы тапсыру тізімінде осындай мазмұндағы белгі жасайды. Мұндай жағдайларда жүрілмеген қашықтық үшін төлемдер қайтарылмайды.

232. Жүк-багажды беру тағайындалған станцияның багаж бөлімшесінде (пунктінде) ғана жүргізіледі.

12-тарау. Багажды және жүк-багажды қайта жөнелту тәртібі мен шарттары

233. Багаж межелі станцияға келмеген, ал оны жеткізу мерзімі аяқталған жағдайда багаж түбіртектің ұсынушы қажет болған жағдайда багажды басқа станцияға қайта жіберуді талап етеді.

Багажды қайта жөнелту туралы оның иесі багаж бөлімшесінің меңгерушісіне жазбаша өтініш береді, онда: қашан, қай станциядан және қай станцияға дейін тасымалдауға багаж тапсырылғаны, орындардың саны, салмағы, ораманың түрі, багаждың жарияланған құндылығы, багаж түбіртектің нөмірі, багаждың жаңа тағайындалған станциясының атауы және багаж иесінің нақты мекенжайы көрсетіледі.

Өтініш алған вокзалдың багаж бөлімшесінің меңгерушісі багаж түбіртектің артқы жағында оның уақтылы келмеуіне байланысты талап етілетін станцияға дейін багажды қайта жөнелту туралы өтініш қабылданғанын белгі жасайды.

Белгі күнтізбелік мәртабанмен және вокзалдың багаж бөлімшесі меңгерушісінің қолымен расталады. Багаж түбіртегі жолаушыға (иесіне) қайтарылады. Бұл жағдайда жолаушыға (иесіне) айыппұл Заңның 80-бабына сәйкес төленеді.

234. Багаж бастапқы межелі станцияға келгеннен кейін оны қайта жөнелту станция бастығының атынан багаж иесінің атына жасалған жаңа багаж құжаттары бойынша дереу жүргізіледі. Жаңа жол багаж тізімдемесінде бастапқы багаж жөнелтімінің нөмірі көрсетіледі.

Қайта жөнелтілген багаж жаңа жол тізімдемесі бойынша жүреді, ал жаңа багаж түбіртегі қайта жөнелту туралы өтінішпен бірге түбіртектің түбіртегіне желімделеді және ескі жол багаж ведомосімен бірге есеп беру кезінде жіберіледі.

235. Багаждың келгені және қайта жіберілгені туралы бастапқы тағайындалған станция иесіне қайта жөнелту уақытын және жіберу түбіртектің нөмірін көрсете отырып жазбаша хабарлайды.

Жаңа тағайындалған станцияда багажды беру тегін жүргізіледі, бұл ретте багаж иесінен бастапқы жөнелтуге багаж квитанциясы алынады.

236. Багаж келмеген, ал оны жеткізу мерзімі әлі өтпеген жағдайларда да багажды қайта жөнелтуге жол беріледі. Мұндай жағдайларда жолаушының жазбаша өтініші бойынша багажды тиесілі төлемдерді өндіріп ала отырып, багаж сияқты жаңа тасымалдау құжаттары бойынша өтініште көрсетілген жаңа межелі станцияға қайта жөнелтеді (басқа мекен жайға жібереді).

Төлемдер енгізілгеннен кейін жолаушыға бастапқы жөнелту станциясы берген түбіртектің орнына багаж түбіртегі беріледі, ол өтінішпен бірге багаж келгенге дейін станцияда сақталады.

237. Жеткізу мерзіміне қарамастан жүк-багажды қайта жөнелту жүк алушы жүк-багажды алғаннан кейін және тасымалдауға қабылдау шарттарына және осы Қағидаларға сәйкес жүк-багажды тасымалдауды ресімдеуге сәйкес жаңа тағайындалған станцияға ресімделгеннен кейін жүзеге асырылады.

13-тарау. Багажды және жүк-багажды сақтау, ұстау, беру тәртібі

1-параграф. Келген багажды сақтау, ұстап қалу, беру

238. Межелі станцияда келген багаж келу уақытына қарамастан багаж келген күнді есептегенде, 3 (үш) тәулік ішінде тегін сақталады. Уақытты есептеу (1 тәулік) багаж келген күннен кейінгі күннің 00 сағатынан басталады.

239. Егер алушы тасымалдаушыға байланысты емес себептер бойынша багажды алмаған жағдайда, багаж Заңның 70-бабына сәйкес сақталады

240. Межелі станцияға келген жүк - багаж келу уақытына қарамастан жүк багажды түсіру күнін есептегенде, 1 тәулік ішінде тегін сақталады. Уақытты есептеу (1 тәулік) жүк - багажы келген күннен кейінгі күннің 00 сағатынан басталады.

241. Тасымалдаушы жүк-багажды Заңның 70-бабына сәйкес сақтайды.

242. Жүк-багажды жеткізу мерзімі тасымалдау жүзеге асырылатын поездың қозғалыс кестесіне сәйкес межелі станцияға дейін поездың (пошта-багаж немесе жолаушы) жүру уақытымен айқындалады.

Егер жүк-багаж жол жүру жолында артық тиеумен жүрсе, онда оны жеткізу мерзімі әрбір артық тиеуге тәулік қоса отырып, келісілген поездармен жүк-багаждың жүру уақытымен анықталады.

14-тарау. Қауіпті заттарды тасымалдау тәртібі

243. Тасымалдау немесе сақтау жағдайларында адамдар мен жануарлардың жарылысына, өртіне, улануына немесе күйуіне себеп болуы мүмкін, сондай-ақ тасымалдау мен сақтау арнайы шарттарды сақтауды және сақтық шараларын қабылдауды талап ететін багаж бен жүк-багаждың, жылжымалы құрамның бүлінуіне әкеп соғуы мүмкін заттар қауіптіге жатады.

244. Қауіпті заттар қауіптілік сипаты бойынша мынадай санаттарға бөлінеді:

- 1) жарылғыш қоспалардың пайда болуына қабілетті заттар;
- 2) сығылған және сұйытылған газдар;
- 3) тез тұтанатын заттар;
- 4) жолаушылардың өмірі мен денсаулығына қауіп төндіретін заттар (барлық түрдегі қару).

245. Қауіпті заттар багаж вагондарында тасымалданады. Оларды қабылдау ресімделген жол жүру құжаттары бойынша жеке тұлғалар үшін:

(Т.А.Ә. (бар болған жағдайда), мекен жайы;

заңды тұлғалар үшін: тасымалдау құжаттарына қол қоюға уәкілетті тұлғаның (Т.А.Ә. (бар болған жағдайда), мекен жайы көрсетіле отырып жүргізіледі. Тұрмыстық қажеттіліктер үшін жаңа бос газ баллондарын тасымалдауға рұқсат етіледі, баллондар жаңа, пайдалануда жоқ және қалдық қысымның жоқ екенін растайды.

246. Қауіпті заттары бар багаж вагондары түсірілгеннен кейін жабдықпен бірге толық тасымалдау құжаттары бойынша тіркеу станциясына жіберіледі.

247. Қауіпті заттар тасымалдауға тиісті техникалық шарттарда белгіленген ыдыста ұсынылады.

248. Шыны ыдыстағы қауіпті заттар бос аралықтарды жұмсақ орау материалымен (жаңқамен, сабанмен) толтыра отырып, арнайы жәшіктерге немесе себеттерге оралады.

249. Қауіпті заты бар әрбір буып-түйілген орында (қақпағында және бүйір жақтарының бірінде) жөнелтуші заттың қауіптілігі туралы затбелгіні желімдейді.

Санаттары бойынша әртүрлі қауіпті заттарды бірге буып-түю кезінде әрбір санатқа сәйкес келетін жапсырмалар жапсырылады.

250. Қауіпті заттарды тасымалдауға арналған жүкқұжатта заттың нақты атауы көрсетіледі.

Әртүрлі санаттағы қауіпті заттарды бірлесіп буып-түю кезінде бірге буып-түйілген заттардың әрбір санатына сәйкес келетін мөрқалыптар қойылады.

Қауіпті заттар қатарындағы медициналық препараттар осы Қағидаларда белгіленген шарттарды сақтай отырып, багаж вагондарында жүк-багажбен тасымалданады.

251. Қауіпті заттарды тиеу және түсіру кезінде зақымданудың болмауына көз жеткізу қажет. Зақымданулар анықталған жағдайда бүлінген жерді алып тастауға, сондай-ақ шашылған немесе төгілген заттарды жинауға шаралар қолданылады.

15-тарау. Пайдаланылмаған жол жүру құжаттары (билеттер) үшін төлемдерді қайтару тәртібі

252. Жол жүру құны билет құнынан және плацкарт құнынан тұрады.

Жолаушы қажет болған жағдайда жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтарады және пайдаланылмаған жол жүру құжаттары (билеттері) үшін төлемдер алады. Төлемдерді қайтару осы Ереженің 13-тармағында көрсетілген жолаушының құжаттарының бірінің түпнұсқасын ұсыну кезінде жүргізіледі.

Жол жүру құжаттары (билеттері) үшін төлемдерді қайтару жол жүру құжатын (билетін) қайтару тәртібі мен сатып алу тәсіліне байланысты қолма-қол және қолма-қол ақшасыз есеп айырысу арқылы жүргізіледі.

Төлем карталары бойынша сатып алынған жол жүру құжаттары (билеттері) бойынша төлемдерді қайтару төлем жүргізілген банктік карт-шотқа жүргізіледі.

Бас әріптерді, сондай-ақ әкесінің атын қоспағанда, тегін, атын және әкесінің атын екі әріптен аспайтын алшақтығы бар жол жүру құжаттарын (билеттерді) қайтаруға және қайта ресімдеуге рұқсат етіледі

253. Жолаушының жол жүруден бас тартуына байланысты жол жүру құжатын (билетін) қайтару операциясы үшін жолаушыдан алым алынбайды.

254. Пайдаланылмаған жол жүру құжаттары (билеттері) және осының салдарынан багажды тасымалдау болмаған жағдайда тасымалдаушы жолаушыға ақшаны мынадай жағдайларда қайтарады:

1) жолаушы пайдаланбаған жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтарған кезде):

поезд жөнелтілгенге дейін 24 (жиырма төрт) сағаттан кешіктірмей-жол жүрудің толық құны;

кемінде 24 (жиырма төрт) сағат бұрын, бірақ поезд жөнелтілгенге дейін кемінде 6 сағат бұрын – билет құны және плацкарт құнының 50% - ы;

жөнелтілгенге дейін кемінде 6 сағат бұрын және поезд жөнелтілгеннен кейін 1 сағаттан артық емес – билеттің құны, бұл ретте плацкартаның барлық құны, бірақ жол жүру құнының 30% - нан аспайтын мөлшерде ұсталады.

Поезд жөнелтілгеннен кейін 1 (бір) сағат өткеннен кейін жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтару жүргізілмейді, ақша қаражаты қайтарылмайды.

Ұсынылған жол жүру құжаттары (билеттері) сызып тастау жолымен өтеледі.

Жолаушы қажет болған жағдайда билет кассасында бірнеше орынға ресімделген жол жүру құжатынан (билетінен) орындарды ішінара қайтаруды жүзеге асырады. Бұл ретте жолаушыға қажетті орын санына жаңа жол жүру құжаты (билеті) беріледі және жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтару шарттарына сәйкес ақша төленеді.

Қайтару уақыты мен сомасын есептеу жолаушының жүгінген станциясына қарамастан (осы Қағидалардың 116-тармағында көрсетілген жағдайлардан басқа) жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген жөнелту станциясынан жүргізіледі);

2) қала маңындағы поездарға ресімделген пайдаланылмаған жол жүру құжаттарын (билеттерін) билет кассасына қайтару кезінде:

поезд жөнелтілгенге дейін 24 сағаттан кешіктірмей жол жүрудің толық құнын алу;

24 сағаттан кем емес, бірақ поезд жөнелтілгеннен кейін 1 сағаттан артық емес-жол жүру құнының 70% - ын алу;

Поезд жөнелтілгеннен кейін 1 сағат өткеннен кейін жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтару жүргізілмейді, ақша қаражаты қайтарылмайды;

3) сатып алынған жол жүру құжатына (билетіне) сәйкес жолаушыға поездда орын берілмеген кезде.

Жолаушы өзіне ұсынылған ауыстырудан бас тартқан жағдайда жолаушыға жол жүру құжаттары (билеттері) және жүкті тасымалдамағаны үшін ақша толық қайтарылады.

Жолаушыға сол поездда төменгі санаттағы вагонда орын берілген кезде жолаушыға жол жүру сомасы мен орын берілген вагонның нақты құны арасындағы айырма қайтарылады.

Мұндай жағдайларда жолаушылар поезының бастығы акт жасайды, оның негізінде жолаушы жол жүру құжатын (билетін) және актіні көрсете отырып, билет кассасына жүгінеді. Комиссиялық алым алынбайды;

4) екі және одан да көп компостер салынған немесе олардың жарамдылық мерзімін ұзарта отырып, тоқтату туралы мөртабаны бар жол жүру құжаттары (билеттері) бойынша төлемдерді қайтару кезінде;

5) жолаушы жол жүруді ауыр жағдайға байланысты тоқтатқан кезде.

Бұл жағдайда поезд бастығы 2 (екі) данада акт жасайды, онда жол жүру құжатының (билетінің), поездың, вагонның нөмірі, жолаушының поезды қалдыру (жол жүруді үзу) күні мен станциясы көрсетіледі. Осы актінің негізінде жолаушыға плацкарт құнынан басқа, жүрілмеген қашықтық үшін жол жүру құны қайтарылады.

Егер жолаушы ауру кезеңі аяқталғаннан кейін (денсаулық сақтау ұйымы берген тиісті құжатпен расталған) жол жүруді жалғастыруды қаласа, ол билет кассасына жол жүру құжатын (билетін), ауру туралы акт пен анықтаманы ұсынады. Билет кассирі осы Қағидалардың 116-тармағына сәйкес жол жүруді ресімдейді;

6) поездар қозғалысының үзілуіне байланысты жол жүру тоқтатылған кезде жол жүруді тоқтатады.

Жолаушының өз бастамасы бойынша жол жүру тоқтатылған кезде жолаушыға өзі жүрмеген қашықтық үшін жол жүрудің толық құны қайтарылады;

7) денсаулық сақтау ұйымы берген тиісті құжаттармен расталған науқастануы немесе жазатайым оқиға салдарынан поезға жол жүру құжаты (билет) сатып алынған поезд жөнелтілген сәттен бастап 3 (үш) тәулік ішінде кешіккен кезде.

Жолаушы қажет болған жағдайда плацкарт құнын қосымша төлеген жағдайда басқа поезға жол жүру құжатының (билетінің) қолданылуын жаңартады немесе плацкарт құнын шегере отырып, жол жүру құнын кері алады;

8) жол жүру жолында жол жүру үзілген кезде жолаушының қалауы бойынша жол жүруге тыйым салынады.

Жолаушы қажет болған жағдайда, осы Қағидалардың 116-тармағына сәйкес плацкарт құнынан басқа, жүрілмеген қашықтық үшін жол жүру құнын кері алады.

Жол жүру құжаттарын (билеттерін) ресімдеудің автоматтандырылмаған тәсілі кезінде жол жүруді тоқтату уақытын станция (вокзал) әкімшілігінің өкілі жол жүру құжатына (билетіне) осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес Тізбеге сәйкес "Жол жүру құжатының (билеттің) қолданылуы тоқтатылды" деген белгі қою жолымен куәландырады және сызып тастау жолымен өтеледі.

Жол жүру тоқтатылған кезде ақшаны қайтару жолаушының ауызша өтініші бойынша жүргізіледі.

Ұсынылған жол жүру құжатына (билетіне) қатысты жөнелтудің немесе кері шығудың ілеспе станциялары болып табылмайтын станцияларда (вокзалдарда) жол жүру құжаттарының (билеттерінің) қолданылуын тоқтату туралы белгі жасауға жол берілмейді.;

9) "Багаж" белгісі бар жол жүру құжаты (билеті) жолаушыға багажды қайтарғаннан кейін және бұл туралы жол жүру құжатына (билетіне) белгі қойылғаннан кейін немесе

жолаушының багаж бен жүк-багаж тарифтерінің арасындағы айырмашылықты қосымша төлегеннен кейін ғана қайтарылады. Бұл ретте багаж кассирі "багаж" белгісін сызады және жол жүру құжатына (билетіне) өндіріп алынған соманы көрсете отырып, әртүрлі алымдар түбіртегінің нөмірін жазады;

10) Егер тасымалдау шарты талаптарының өзгеруі не оның бұзылуы багаж жөнелтушінің жеке сипатындағы себептер бойынша орын алған жағдайда, "багаж" белгісі бар жол жүру құжатында (билетінде) багажды қайтару туралы тиісті белгі болған кезде қолданылатын тариф бойынша кінә қою тәртібімен мынадай төлемдер қайтарылады:

егер тапсырылған багаж жөнелту станциясынан жөнелтілгенге дейін кері алынса, багажды тасымалдау құны;

егер тапсырылған багаж аралық станциялардың бірінде кері алынса, жүрілмеген қашықтық үшін багажды тасымалдау құны.

255. Жол жүру құжаттарын (билеттерді) қайтару мерзімдеріне қарамастан, бірақ поезд жөнелтілгенге дейін жол жүру құнынан сомаларды ұстап қалу:

жол жүру құжатында (билетінде) көрсетілген поездың күші жойылған кезде);

жолаушылардың жол жүру пунктiнен жөнелтiлуi бiр сағаттан артық кiдiрген кезде;

жол жүру құжатында (билетінде) көрсетілген орындарды ұсынбау және басқа орындарды пайдалануға келіспеу салдарынан жолаушылар жол жүрмеген жағдайда жүргізілмейді.

Көрсетілген жағдайларда жол жүру құны толық қайтарылады.

256. Тасымалдаушының кінәсінен емес жол жүруден бас тартқан барлық жағдайларда, оның ішінде жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайта ресімдеу, топтық өтінім бойынша орындарды резервке қою үшін, жолаушының талап етілетін жері бойынша жол жүру құжатын (билетін) жеткізу үшін алынатын алымдар, осы Қағидалардың 255-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, қайтарылмайды.

Жолаушыға тиесілі төлемдерді қайтару жол жүруді тоқтатқан станция әкімшілігінің өкілі немесе осы Қағидаларға 1-қосымшасына сәйкес Тізбеге сәйкес жолаушы жүрген вагон жолсерігі қойған Жол жүру құжатында (билетте) жол жүрудің тоқтатылған күні мен уақыты туралы белгі болған кезде жүргізіледі.

Пайдаланылмаған жол жүру құжаттарына (билеттеріне) белгі қою тегін жүргізіледі.

257. Теміржолдың кінәсінен келісілген поездар кешіккен кезде басқа станциядан ресімделген жол жүру құжаты (билеті) өз күшін сақтайды және жол жүру құжатында (билетінде) көрсетілген межелі станцияға дейін келе жатқан жақын поездға қайта ресімделуге жатады.

Келісілген поездардың кешігуіне байланысты жолаушы жол жүруден бас тартқан және ол жол жүру құжатын (билетін) қайтарған кезде жол жүру құны мен алымдарды

поездың кешігуіне байланысты жолаушының кешігуі орын алған тасымалдаушы толық қайтарады. Бұл ретте жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтару операциясы үшін алым алынбайды.

258. Жолаушылар поезына ауданаралық (облысшілік қалааралық) қатынастағы поездың, сондай-ақ кешіккен поезға жол жүру құжатымен (билетімен) расталған қала маңындағы поездарда кідірілген жағдайда кешіккен поезға кешіккен поезға жол жүру құжаты (билеті) өз күшін сақтайды және жақын маңдағы поезға қайта ресімделуге жатады. Егер жолаушы жол жүруден бас тартса, жол жүру құны мен әр түрлі төлемдер толық қайтарылады. Жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтару операциясы үшін алым алынбайды.

259. АБЖ арқылы берілген "тегін билет" жол жүру құжатын (билетін) бір рет ауыстыруға жол беріледі. Жаңа сапарды ресімдеу үшін "тегін билет" жол жүру құжатының (билетінің) иесі бұрын сатып алынған жол жүру құжатын (билетін) поезд жөнелтілгенге дейін билет кассасына қайтарады.

АБЖ арқылы қайтару операциясынан кейін кассир жол жүру құжатының (билеттің) иесіне "компостер алынды, күні, сағаты" деген белгісі бар "тегін билетті" және жаңа жол жүруді ресімдеуге құқық беретін қайтарудың арнайы бланкісін қайтарады.

260. Жол жүруден бас тартқан жағдайда топтық жол жүру құжаттары (билеттері) бойынша төлемдерді қайтару:

плацкарт құнының 70% - ын ұстай отырып, поезд жөнелтілгенге дейін кемінде 6 (алты) тәулік бұрын, бірақ 3 (үш) тәуліктен кешіктірмей;

кем дегенде 3 (үш) тәулік бұрын, бірақ поезд жөнелтілгеннен кейін 1 (бір) сағаттан артық емес, жол жүру құнының 30% - ын ұстай отырып жүргізіледі.

Поезд жөнелтілгеннен кейін 1 сағат өткеннен кейін жол жүру құжаттарын (билеттерді) қайтару жүргізілмейді, ақша қаражаты қайтарылмайды.

Бұл ретте қажетті орын санына жаңа жол жүру құжаты (билет) ресімделеді және ақша қаражатын қайтару жүргізіледі.

Резервтелген жерлерден жол жүру құнының 30% мөлшерінде алдын ала төлем енгізуден бас тартқан жағдайда, бұл төлем қайтарылмайды.

Резервтелген орындардан бас тартқан жағдайда, жүз пайыз төлеу кезінде төлемді қайтару жол жүру құнының 70% мөлшерінде жүзеге асырылады.

Жол жүру барысында топтық жол жүру құжаттарында (билеттерде) жол жүру құжаттарында (билеттерде) көрсетілгеннен кем жолаушылардың жол жүруі туралы белгілер (вокзалдарда және поездарда) жүргізілмейді және жүрілмеген қашықтық үшін ақша қайтарылмайды.

Ұйымдастырылған жолаушылар топтары, балалар топтары үшін ресімделген пайдаланылмаған немесе ішінара пайдаланылмаған жол жүру құжаттары (билеттері)

үшін билет кассасында төлемдерді қайтару ұйымдасқан жолаушылар тобын, балалар топтарын тасымалдауды ресімдеген адамның қолы қойылып, әртүрлі алымдар түбіртектеріне жүргізіледі.

Қолма-қол ақшасыз есеп айырысу бойынша немесе төлем картасын пайдалана отырып ресімделген пайдаланылмаған жол жүру құжаты (билет) үшін ақшаны қайтару талап ету тәртібімен заңды тұлғаның есеп айырысу шотына, жол жүру құжатын (билетін) төлеген жеке тұлғаның банктік карт-шотына жүргізіледі.

261. Орын тапсырылған жағдайда пайдаланылмаған жол жүру құжаттары (билеттер) үшін төлемдерді қайтару орындарды қайтару жүзеге асырылғаннан кейін алты ай ішінде билет кассасында жүргізіледі.

262. Теміржол кінәсінен жолаушыны басқа санаты төмен поезға ауыстырған жағдайда жол жүру құнының айырмашылығын төлеу жолаушының ниет білдіруімен жөнелтілу станциясында немесе келу станциясында поезд бастығымен жасалған актіні ұсыну арқылы жүзеге асады.

Жолаушыға жол жүру сомасы мен орын берілген вагонның нақты құны арасындағы айырмашылық қайтарылады.

Жөнелтілу станциясында немесе келу станциясында жол жүру құнының айырмашылығын ала алмаған жолаушы қажет болған жағдайда шағым берілген мерзім ішінде талап-арыз тәртібінде қайтаруды талап етеді.

263. Жолаушылар поезының кешіккені үшін айыппұл төлеу жолаушының өтініші бойынша кідірістің әрбір толық сағаты үшін жол жүру құжаты (билеті) құнының үш пайызы мөлшерінде, бірақ жол жүру құжатының (билетін) құнынан аспайтын мөлшерде, осы поездда нақты жол жүргені туралы белгісі бар жол жүру құжатын (билеті) көрсеткен кезде жүргізіледі.

264. Бүлінген және жоғалған жол жүру құжаттары (билеттері) билет кассаларында төлнұсқа беру жолымен қалпына келтірілуге жатады.

Бұл ретте бүлінген және жоғалған жол жүру құжаттарын (билеттерін) қалпына келтіру жол жүру құжатында (билетте) көрсетілген станциядан поезд жөнелтілгенге дейін жүргізіледі.

Егер жоғалған немесе бүлінген жол жүру құжаты (билет) бұрын қайтарылмаған болса, онда төлнұсқа осы Қағидалардың 13-тармағында көрсетілген жолаушы құжаттарының бірінің көшірмесі қоса берілуімен жолаушының жазбаша өтініші негізінде беріледі.

Бұрын сатып алынған жол жүру құжатының (билетінің) төлнұсқасы дереу беріледі

Жолаушы жазбаша талап бойынша қалпына келтірілген және жоғалған жол жүру құжаттарын (билеттерін) қайтара алады.

Терминалдармен жабдықталмаған билет кассаларында бүлінген немесе жоғалған жол жүру құжаттарын (билеттерін) қалпына келтіру бақылау талоны вагонның түріне және поездың санатына және қалпына келтірілетін жол жүру құжатының (билетінің)

құнына сәйкес кесілетін жол жүру құжатының (билетінің) бланкісінде қолмен ресімделіп жүргізіледі. Жол жүру құжатының (билетінің) бет жағына және жол жүру құжатының (билетінің) квитанциясына "бүлінген адамның орнына берілді" немесе "жоғалған адамның орнына берілді" деген белгі қойылады.

Зақымдалған және жоғалған жол жүру құжаттарын (билеттерін) қалпына келтіргені үшін жолаушы тасымалдаушы белгілеген мөлшерде алым төлейді.

Қалпына келтірілген жол жүру құжаты (билеті) қайта ресімдеуге жатпайды.

Қалпына келтірілген жол жүру құжаттары (билеттері) бойынша ақша қаражатын қайтару талап қою тәртібімен жүргізіледі.

265. Пайдаланылмаған жол жүру құжаттары (билеттері) және багажды тасымалдамағаны үшін төлемдерді қайтарудың барлық жағдайларында тасымалдау және багажды тасымалдау фактісін растау үшін қажетті басқа да құжаттар жолаушыдан алынады және төлемдерді төлеу үшін ақтау құжаттары болып табылады.

266. Осы Қағидаларда көзделмеген барлық басқа жағдайларда жолаушыларға ақшаны қайтару талап қою тәртібімен қаралады. Мұндай жағдайларда ақшаны қайтару туралы өтінішке пайдаланылмаған жол жүру және тасымалдау құжаттары, ал қажет болған жағдайда басқа да құжаттар мен анықтамалар қоса беріледі.

Жалға алынған вагондардағы болмай қалған жол жүру үшін ақшаны қайтару туралы талаптарды вагондарды жалға алу шарты жасалған тасымалдаушы қарайды.

16-тарау. Кәмелетке толмаған жолаушылардың жол жүру қағидалары

267. Ата-ана, бала асырап алушы, қамқоршы, қамқоршы, патронат тәрбиеші немесе Қазақстан Республикасының неке және отбасы туралы заңнамасына сәйкес баланың құқықтары мен мүдделерін қорғауды және қамқорлық жасауды жүзеге асыратын басқа да алмастырушы адам болып табылатын жолаушы тиісті құжаттары болған жағдайда:

1) өзімен бірге 7 жастан аспаған бір баланы тегін алып жүреді, егер ол жеке орын алмаса. 7 жастан аспаған балаға жеке орын алу үшін жеңілдік жол жүру құжатын (билетін) сатып алу қажет. Жолаушымен 7 жастан аспаған бір баладан артық жол жүру кезінде қалған барлық балаларға, біреуінен басқа жеңілдікпен жол жүру құжаттары (билеттері) сатып алынады;

2) жеңілдікпен жол жүру құжаттары (билеттері) бойынша 7 жастан 15 жасқа дейінгі балаларды өзімен бірге алып жүруге құқығы бар.

7 жастан 15 жасқа дейінгі балалардың Қазақстан Республикасының аумағы бойынша жол жүргені үшін ақы ересек жолаушы үшін белгіленген жол жүру құнының 50% мөлшерінде өндіріп алынады.

15 және одан жоғары жастағы балалар үшін ересектерге арналған жол жүру құжаттары (билеттері) сатып алынады. Баланың жасы сапар басталған күні анықталады.

Билет кассасына және поезға отырғызу кезінде баланың жасын растайтын құжат ұсынылады.

268. Кәмелетке толмаған баланың заңды өкілі болып табылмайтын жолаушы поезға отырғызу кезінде баланың заңды өкілінің атынан жазылған сапарда кәмелетке толмаған баланы алып жүру құқығына нотариалды расталған құжатты (сенімхатты) ұсынады.

Баланың заңды өкілінің атынан жазылған сапарда кәмелетке толмаған баланы алып жүру құқығына нотариалды расталған құжатты (сенімхатты) ұсыну жолаушы поезына отырғызу кезінде немесе жол жүру кезінде баланың заңды өкілі жеке өзі қатысқан жағдайда талап етілмейді.

15 жастан асқан және одан үлкен балаларға оның заңды өкілінің жазбаша келісімімен, нотариалды куәландырылған сенімхат түрінде ресімделген ересектердің ілесіп жүруінсіз жол жүруге жол беріледі.

17-тарау. Жолаушылар платформаларын пайдалану тәртібі

269. Жолаушыларды жолаушылар поезына отырғызу және түсіру жолаушылар платформаларында (перрондарда) жүргізіледі. Тасымалдаушылар жолаушылардың жолаушылар платформаларына (перрондарға) тегін қол жеткізуін қамтамасыз етеді.

Жолаушылардың вагондардан шығуы және оларға отырғызуы жолаушылар платформасы жағынан жүргізіледі.

Теміржолдар арқылы өту жаяу жүргіншілер көпірлері бойына, тоннельдер, теміржол өтпелері арқылы белгіленген орындарда ғана жүргізіледі. Көпірлер мен тоннельдер жоқ станцияларда теміржолдарды жаяу жүргіншілер төсемдері арқылы өтуге рұқсат етіледі.

Теміржолдың жаяу жүргіншілер төсемі бойымен өтер алдында жолаушылар қозғалып келе жатқан теміржол көлігінің жоқтығына көз жеткізуі тиіс. Теміржол көлігі жақындаған кезде тоқтау және оны өткізу керек.

270. Жолаушыларға жол берілмейді:

Поездың жолаушылар платформасы (перрон) бойынша келетін немесе кетіп бара жатқан вагонының жанында жүгіруге, сондай-ақ поездың тоқтаусыз өтуі кезінде платформаның шетінен екі метрден жақын болуға;

балаларды жолаушылар платформасында (перронда) бола отырып, қараусыз қалдыруға, балаларды қолмен немесе қолында ұстауға;

жылжымалы құрам толық тоқтағанға дейін және есік ашылғанға дейін сары шектеу сызығының артында болуға;

перрондарға, отырғызу платформаларына, жаяу жүргіншілер көпірлеріне, төсемдерге, тоннельдерге қол жүгімен, багажбен, өзге де заттармен қоршау;

жылжымалы құрам астына өтуге;

жолда жолаушылар платформасынан секіруге;

жолаушылар платформаларында (перрондарда) теміржол көлігі қозғалысының бұзылуын тудыруы мүмкін заттарды төсеуге, лақтыруға, қалдыруға; электрлендірілген учаскелерде тіректерге көтерілуге, сондай-ақ тіректен рельске баратын төменге жанасуға, жерде жатқан электр сымна сегіз метрден жақындауға; жылжымалы құрам вагондарының тұтқаларына шынжырлауға жол берілмейді. Мұндай жағдайларда вагонның жолсерігі тоқтау кранын дереу үзеді, поезд бастығы акт жасайды.

271. Жеке автокөліктің жолаушылар платформаларына (перрондарына) кіруге жол берілмейді.

Өрттерді, аварияларды және басқа да дүлей зілзалаларды жою үшін өрт сөндірушілер мен авариялық-құтқару командаларының жауынгерлік есептерінің перрондарына, жедел және шұғыл медициналық көмек бригадаларына кедергісіз кіруге жол беріледі.

Аралдық жолаушылар платформаларына басқа автокөліктің кіруі станция (вокзал) бастығының тиісті рұқсатымен жүргізіледі.

18-тарау. Пошта жөнелтілімдерін тасымалдау тәртібі

272. Пошта жөнелтімдерін тасымалдау өзіне мыналарды қамтиды:

- 1) жолаушылар поезддарының пошта вагондарында пошта жөнелтімдерін тасымалдау;
- 2) пошта жөнелтімдерін тасымалдау үшін есеп айырысулар;
- 3) пошта тасымалдауға құжаттарды ресімдеу.

273. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) жолаушылар поезын қалыптастыру пункті – поездың құрамы және осы поезға қызмет көрсететін поезд бригадасы (поезд бастығы, поезд электромеханигі және вагондардың жолсеріктері) қалыптасатын жүру бағытына жолаушылар поезын жөнелту станциясы;

2) жолаушылар поезының айналым пункті – жолаушылар поезының жүру маршрутының соңғы станциясы;

3) пошта вагоны – пошта жөнелтімдерін тасымалдау үшін арнайы арналған және жабдықталған вагон;

4) тасымалдау маршруты – белгіленген бастапқы және соңғы пункттер арасында пошта жөнелтілімдерін тасымалдауды жүзеге асыратын теміржол көлік құралдарының жүру жолы тасымалдауды ұйымдастыру процесінде анықталған.

274. пошта жөнелтімдерін тасымалдау барлық теміржол қатынастары бойынша жүзеге асырылуы мүмкін.

275. Тасымалдауға оларда қауіпті салымдардың (заттардың) болмауы тұрғысынан тексеруден өткен пошта жөнелтімдері жіберіледі.

1-параграф. Пошта жөнелтілімдерін тасымалдауды жоспарлау

276. Пошта жөнелтімдерін пошта операторының және/немесе арнайы байланыс қызметінің уәкілетті қызметкерлері алып жүреді.

277. Тасымалдаушы жолаушылар поездарының қозғалыс кестесіне сәйкес тағайындалған жеріне пошта жөнелтімдері мен арнайы байланыс жөнелтімдерін тасымалдау үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды. Тасымалдаушы Ұлттық пошта операторымен келісім бойынша поездарды қалыптастыру схемасын бекіту кезінде бір пошта вагонын жедел, жолаушылар, пошта-багаж поездарының құрамына қосуды қамтамасыз етеді. Егер поездардың техникалық параметрлері мүмкіндік берсе, тасымалдаушы екі және одан да көп пошта вагондарын қосуды қамтамасыз етеді.

278. Пошта вагондары енгізілетін поездарды пошта операторының ұсынысы бойынша тасымалдаушы айқындайды.

279. Пошта вагондарын беру-жинау, тіркеу және олардың станция шегінде теміржолдарда тұруын пошта операторының есебінен Заңның 14-бабы 2-тармағының 34-15) тармақшасына сәйкес бекітілетін теміржол көлігімен жүктерді тасымалдау қағидаларында белгіленген тәртіппен шарт негізінде жүргізіледі.

280. Егер техникалық параметрлер бойынша пошта вагонын пошта операторы ұсынған поезд құрамына қосуға болмайтын болса, тасымалдаушы осы бағыт бойынша жүретін тиісті поезды ұсынады.

281. Егер белгіленген кестенің қолданылуы ішінде құрамына пошта вагондары енгізілген поездардың жүру мерзімділігі жойылса немесе қысқартылса, тасымалдаушы пошта операторымен келісім бойынша, егер техникалық параметрлер мүмкіндік берсе, басқа поездардың құрамына пошта вагондарын қосады.

282. Жолаушылар поездары қозғалысының жаңа кестесін әзірлеу кезінде ұлттық теміржол компаниясы бұл туралы пошта операторына ол қолданысқа енгізілгенге дейін бір айдан кешіктірмей хабарлайды.

283. Поездарды қалыптастыру схемасында көзделген пошта вагондарының құрамына енгізбеуге немесе ағытпауға, техникалық ақаулы вагондардан басқа жол берілмейді.

284. Поездың құрамындағы пошта вагонының орны өзгергені не техникалық қажеттіліктен туындаған жол жүру жолында техникалық және басқа да себептер бойынша пошта вагонының еріксіз ағытылғаны туралы тасымалдаушы пошта операторына дереу хабарлайды.

285. Пошта вагонын ағыту кезінде станция бастығы және пошта вагонының бастығы ағыту себебін көрсете отырып, үш данада акт жасайды. Бір данасы вагон тіркелген пошта операторының бөлімшесіне жіберіледі.

286. Пошта жөнелтімдері тасымалданатын вагондармен ақау (авария) жағдайында поездық және маневрлік жұмыста ақау (авария) болған станция бастығы немесе неке (

авария) туралы хабарлама алған станция бастығы бұл туралы телефон арқылы не өзге де қолжетімді байланыс құралдарымен, пошта операторының жақын жердегі бөлімшесінің бастығына дереу хабарлайды. Бұл жағдайда пошта операторы бөлімшесі басшысының қалпына келтіру поезының құрамында ақау (авария) орнына жол жүруіне жол беріледі. Станция бастығы пошта операторының қызметкерлеріне жұмыс күшімен немесе басқа да құралдармен пошта жөнелтімдері мен арнайы байланыс жөнелтілімдерін басқа вагондарға күзетуге және қайта тиеуге, сондай-ақ пошта жөнелтімдерін мақсатына қарай одан әрі жіберу үшін көмек көрсетуі қажет.

287. Пошта жөнелтімдері бүлінген немесе жойылған кез келген жағдай туралы жойылған немесе бүлінген пошта жөнелтімдерінің себептері мен тізбесі көрсетіле отырып, тасымалдаушы мен пошта операторы қызметкерлерінің бірлескен қол қоюлары үшін акт жасалады. Актінің көшірмесі пошта операторының қызметкерлеріне тапсырылады.

288. Пошта вагондарын техникалық жарамды күйде ұстау, пошта вагондарына техникалық қызмет көрсету, деполық және күрделі жөндеу жолаушылар жылжымалы құрамы үшін белгіленген мерзімдерде жоспарлар мен сипаттамаларға сәйкес пошта операторының есебінен жүргізіледі. Негізгі тораптарды (арбаларды, доңғалақ жұптарын, автотежегіштерді, автотіркегіштерді, генератор жетегін, буферлік жинақтарды) қарау, оларға техникалық қызмет көрсету және ағымдағы ағыту жөндеу тасымалдаушының күшімен жүргізіледі.

289. Электр жабдығын қоса алғанда, ішкі жабдыққа техникалық қызмет көрсету, электр және ішкі жабдықтың тораптары мен агрегаттарын ауыстыру тасымалдаушының немесе ұлттық теміржол компаниясының (тасымалдаушының) кінәсінен болған ақаулардан басқа, шарт негізінде ұлттық теміржол компаниясының (тасымалдаушының) күшімен жүзеге асырылады.

290. Пошта мен арнайы байланыс жөнелтілімдерін айырбастау белгіленген станцияларда поездарды қабылдау станцияның техникалық-өкімдік актілерінде айқындалған жолда жүргізіледі, ал басқа жағдайларда станция бойынша кезекші пошта операторының бөлімшесін пошта вагонының тоқтайтын орны туралы алдын ала хабардар етеді.

291. Пошта жөнелтімдерімен алмасу кестеде белгіленген тұрақ уақытында жүзеге асырылады. Поштаның дайын болмауы себебінен поездарды кідіртуге жол берілмейді.

292. Құрамында пошта жөнелтімдері тасымалданатын поездар кешіккен және айырбастау пункттеріндегі тұрақтарды қысқарту жағдайында тасымалдаушының қызметкері пошта вагонының бастығына және пошта операторына ауызша түрде хабарлайды.

293. Ұзақтығы бес минуттан кем поштамен алмасу жүргізілетін станциялардағы поездар тұрақтарының уақытын қысқартуға жол берілмейді.

294. Пошта жөнелтімдерін пошта вагондарынан тиеуге және түсіруге тасымалдау үшін почта операторы шағын механикаландырылған арнайы құралдарды, пошта арбалары мен контейнерлерді пайдаланады. Жолаушыларды отырғызу және түсіру кезінде шағын механикаландырылған құралдарды, арбаларды және контейнерлерді тасымалдауға және олардың платформалар мен перрондарда қадағалаусыз болуына жол берілмейді.

295. Тиелген пошта жөнелтімдерінің жалпы салмағы почта вагонының жүк көтергіданаігінен аспауы тиіс. Тасымалдаушының уәкілетті өкілдерінің вагон таразыларындағы пошта жөнелтімдерінің салмағын тексеруге жол беріледі.

296. Жүк жөнелтушілер жүк тасымалдау жоспары бойынша жеке айлық өтінімді ұсынады:

- әрбір жөнелту станциясы бойынша;
- жүктердің әрбір номенклатурасына;
- жөнелту белгілері бойынша: вагондарда, контейнерлерде;
- вагондар мен контейнерлердің тиесілілік белгілері бойынша;
- қатынас түрлері бойынша.

297. Пошта операторы қызметкерлердің вагонда болу, жол жүру және почта жөнелтімдерін, арнайы байланыс жөнелтілімдерін алып жүру және оларды сұрыптау, почта вагондарында өңдеу тәртібін сақтауын тексеруді дербес жүзеге асырады. Тексеру, жол парақтарын ресімдеу және қызметкерлердің жол жүруі пошта операторының ішкі нормативтік құжаттарымен айқындалады.

298. Пошта тасымалдарына және теміржол көлігімен арнайы байланыс жөнелтілімдерін тасымалдауға қызмет көрсететін пошта операторының қызметкерлері, сондай-ақ теміржол станцияларында пошта жөнелтілімдері мен арнайы байланыс жөнелтілімдерін қабылдауды және тапсыруды жүргізетін қызметкерлер өздерінің қызметтік куәліктері бойынша теміржол көлігінің қызметкерлері үшін белгіленген қызметтік өткелдерді пайдалана алады.

299. Кеден ісі саласындағы уәкілетті орган қызметкерлерінің шекаралық теміржол станцияларында поезд тоқтаған кезде пошта вагондарын (пломбаланған қоймалардан басқа) тексеруге жол беріледі. Арнайы байланысты жөнелту "Байланыс туралы" 2004 жылғы 5 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңына, сондай-ақ 1993 жылғы 23 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы ратификациялаған "Арнайы байланыс жөнелтілімдерімен мемлекетаралық алмасу туралы" үкіметаралық келісімге сәйкес тексеруге жатпайды.

2-параграф. Пошта жөнелтімдерін тасымалдау үшін есеп айырысу

300. Жөнделу пункттеріне дейін жүру жолында ағытылған техникалық ақаулы бос пошта вагондарының жүргені, сондай-ақ жарамсыз вагондарды ауыстыруға жіберілетін ақаулы вагондардың жүргені үшін ақы төлеу жөніндегі шот, егер соңғылардың ақауы

почта операторының кінәсінен болмаса, көрсетілген іс-әрекеттерді жасауға кінәлі тарапқа ұсынылады.

301. Пошта операторының талап етуі бойынша жарамды пошта вагондарының жүрісі, егер олардың ақаулығы пошта операторының кінәсінен болса, техникалық ақаулы вагондардың жүруі және мерзімді жөндеу мерзімінің басталуымен жөндеуге жіберілетін пошта вагондарының жүрісі пошта жөнелтілімдерін тасымалдау үшін белгіленген мөлшерге бойынша төленеді.

Бос вагондарды жөнелтуге арналған тасымалдау құжаттарында пошта байланысының қызметкерлері жөнелтудің себептерін көрсетеді:

- 1) бұзылған, жөндеу үшін;
- 2) жарамсыз деп танылғаннан кейін тіркеу орнына;
- 3) жолда жүру үшін;
- 4) жолдағы ақауларды ауыстыруға;
- 5) жөндеуден кейін тіркеу орнына;
- 6) станцияға резерв үшін.

3-параграф. Пошта жөнелтімдерін тасымалдау құжаттарын ресімдеу

302. Жолаушылар тасымалын басқарудың автоматтандырылған жүйесін пайдалана отырып ресімдеуге пошта операторы бөлімшелерінің өтінімдері негізінде жөнелту станциясында жолаушылар поездары (вагондық жөнелтімдер) құрамындағы пошта вагондарында пошта жөнелтілімдерін тасымалдауға арналған құжаттар жатады.

303. Пошта тасымалдауға арналған құжаттарды жолаушылар тасымалын басқарудың автоматтандырылған жүйесі ресімдеген кезде пошта вагонының жүру құны (тасымалдау ақысы) есептеледі.

304. Пошта вагонының жүру құны (тасымалдау ақысы) мемлекет шекарасы мен жүріс вагон-километрінің тарифтік мөлшерлемесін ескере отырып, тасымалдау қашықтығына сүйене отырып есептеледі.

305. Жолаушылар тасымалын басқарудың автоматтандырылған жүйесін пайдалана отырып, кез келген теміржол станциялары арасындағы пошта вагондарының жүрісіне ақы төлеуге бастапқы жөнелту пунктінде тасымалдау төлемдерінің сомасы ғана есепке алынуға жатады, вагон-километрлік жұмысты есепке алу жүргізілмейді.

306. Пошта вагонының айналым пунктінде тасымалдау құжаттары (почта вагондарын жөнелтуге құқық беретін) ресімделеді, олар бойынша пошта тасымалдары бойынша вагон-километрлік жұмысты есепке алу жүргізіледі.

307. Пошта тасымалын қолма-қол ақшасыз есеп айырысу арқылы ресімдеуге жол беріледі.

Жолаушыларды, жүк-багажды
пошта жөнелтілімдерін
теміржол көлігімен
тасымалдау багажды

Жолаушыларды, багажды, жүк багажды және тасымалдау қағидаларының талаптарына сәйкес тасымалдау құжаттарына қойылатын негізгі мөртабан/белгілерінің тізбесі

Мөртабан мәтіні	Мына жағдайларда қойылады
1. Жарамды мерзімі ұзартылған дейін..... қоса есептегенде..... күні..... айы..... жыл..... _____ станциясы КЗХ _____ (қолы)	Жолаушыға поездан (қала маңындағы поездардан басқа) орын бермеген жағдайда. Келісілген поездардың ауысып отыру пункттерінде кешіккен жағдайда.
3. Компостер түсірілді..... күні..... айы..... жылы..... _____ станциясы КЗХ _____ (қолы)	Егер жолаушы жол жүру құжаты (билет) берілген поездан бұрын шығуды ниет еткен және тағы да басқа жағдайда
3. Билеттің қолданысы тоқтатылды. уақыт..... сағат... мин..... күні..... айы..... жыл..... _____ станциясы КЗХ _____ (қолы)	Жол жүру құжаттары шығарып салушыда қалған жағдайда Жол жүру барысында жол жүруді тоқтатқан және басқа да жағдайда
4. Билеттің жарамды мерзімінің ұзартылуымен аялдама жасау уақыт..... сағат..... мин..... күні..... айы..... жыл..... _____ станциясы КЗХ _____ (қолы)	Билеттің жарамды мерзімін ұзарту арқылы бір пунктте 10 тәуліктен асырмай жолда тоқтаған кезде
5. Жолаушының жол жүруін растау Жолаушы станцияға дейін жол жүрді _____ №.....поезда... №.....вагонда ..... вагон санаты .....№.....орын ..... күні..... айы..... жыл..... жолсерік _____ (қолы)	Поезды немесе вагонды ауыстырған жағдайда. Поезд 1 сағаттан артық уақытқа кешіккен жағдайда. Жол жүру үзілген жағдайда.
6. Жүк	Жүкті тасымалдауға қабылдауды растау үшін жол жүру құжатында (билетте) "багаж" деген белгі қойылады.
7. Құндылығын жариялаудан бас тартамын	Егер жолаушы багаж құндылығын жария етпесе, багаж 3 түбіртегіне қойылады.
8. Багаж келген жоқ күні..... айы..... жыл..... _____ станциясы КЗХ _____ (қолы)	Межелі станцияның багаж түбіртегіне қойылады.
9. Багаж (жүк багаж) қайтып алынды, тасымалдау ақысы қайтарылмады күні..... айы..... жылы..... _____ станциясы КЗХ _____ (қолы)	Тасымалдау құжатына қойылады.

Мөртабан көлемін 2,5 x 4,5см. шегінде жасау ұсынылады

Жолаушыларды, жүк-багажды
пошта жөнелтілімдерін
теміржол көлігімен тасымалдау
багажды қағидаларына
2-қосымша

Жолаушыларды поезддарда тасымалдау үшін тағайындалған жолаушылар вагондарын жабдықтау нормалары
Жолаушыларды поезддарда тасымалдауға арналған Жолаушылар вагондарын жабдықтау нормалары

Фирмалық поезддарда жолаушыларды тасымалдауға арналған жолаушылар вагондарын жабдықтау нормалары

№ р/с	Атауы	Пайдалану мерзімі, ай	Өлшем бірлігі	Беру нормасы			
				СВ	Купе/РИЦ	Плацкарт	
1	2	3	4	5	6	7	
1	Матрас	табиғи толтырғыш пен	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		синтетикалық толтырғыш пен	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
2	Жастық	табиғи толтырғыш пен	12	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		синтетикалық толтырғыштар	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
3	Көрпе	жаздық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		қыстық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		әмбебап (пледфис)	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
4	Матрасты тыс*	12	дана	1 матрацқа	1 матрацқа	1 матрацқа	
5	Бидайы*	12	дана	1 жастыққа	1 жастыққа	1 жастыққа	
6	Терезе перделері	мақтадан	12	жұп	1 терезеге	1 терезеге	
		синтетикалық	36	жұп	1 терезеге	1 терезеге	
7	Күнненқорғайтын перделер	мақтадан	12	жұп			1 терезеге
		синтетикалық	36	жұп			1 терезеге
		бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға

8	Ақжайма	поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
9	Көрпенің тысы	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
10	Жастық тысы	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
11	Түкті сүлгі	Үстіңгі тығыздығы 280 г/м2 кем емес	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
		Үстіңгі тығыздығы 380 г/м2 кем емес	48	дана	кемінде 2 орынға	кемінде 2 орынға	кемінде 2 орынға
12	Салфетка (мақтадан үстел) терезе астына арналған үстел	мақтадан	12	дана	2 на купе	2 на купе	
		синтетикалық	36	дана	2 купеге	2 купеге	
13	Жастықшаның тысы (отыратын орындар үшін)		6	дана	2 орынға	2 орынға	
14	Кілем жабыны **		6	дана	2 орынға	2 орынға	
15	Кілем төсеніш	табиғи негізде	24	дана	1 орынға	1 орынға	
		резеңке негізде	60	дана	1 вагонға	1 вагонға	
16	Купелі кілемшесі	табиғи негізде	24	дана	1 купелі	1 купелі	
		резеңке негізде	60	дана	1 купелі	1 купелі	
Алмалы-салмалы жабдықтар							
17	Терезе перделеріне арналған гардина		24	дана	1 терезеге	1 терезеге	
18	Перделерге арналған шыбықтар		24	дана	1 терезеге	1 терезеге	1 терезеге
19	Вагонға арналған логотип		36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
20	Бағыт тақтасы		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
22	Дәретхана қағазы үшін ұстаушы		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
23	Қағаз сүлгі диспенсері		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға

24	Сұйық сабын диспенсері	12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
25	Огнетушитель	36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
26	Күлсалғыш	36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
27	Қоқысқа арналған жәшік	36	дана	1 вагонға	1 вагонға	2 вагонға
Алмалы-салмалы мүкәммал						
28	Иықты киім ілгіш	24	дана	1 орынға	1 орынға	5 вагонға
29	Ысқыш	12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
30	Іш киімге арналған қап	60	дана	10 төсек-орын жиынтығына 1		
Ыдыс-аяқ						
31	Қайнаған суға арналған шәйнек	36	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
32	Шай шығаруға арналған шәйнек	24	дана	9 вагонға	9 вагонға	6 вагонға
33	Стакан қойғышы бар стакан	24	дана	10 вагонға	15 вагонға	20 вагонға
34	Шай қасығы	24	дана	10 вагонға	15 вагонға	20 вагонға
Сигналдық жабдық						
35	Екі түсті сигнал бар қол фонары	36	дана	1 вагонға		
36	Флажки	24	комп.	1 вагонға + 1 артқы вагонға қосымша		
37	Петарда	36	дана	6 құйрық вагонындағы құрамға		
Медициналық құралдар						
38	Авариялық дәрі қобдишасы	12	дана	Штаб вагонындағы құрамға 1		
39	Ағымдағы дәрі қобдишасы	12	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
40	Педикулезге қарсы төсеу	12	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға		
41	Ф-30 төсеуі	12	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға		
42	Бөлме термометрі	12	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
43	Жасанды тыныс алуға арналған құрылғы	24	дана	Штаб вагонындағы құрамға 1		
44	Медициналық зембілдер	60	дана	Штаб вагонындағы құрамға 1		
Санитарлық гигиена құралдары (тәулігіне)						
45	Дәретқана қағазы	1	рул.	4 вагонға	4 вагонға	6 вагонға
46	Иіс сабын (сұйық)	1	литр	0,1 вагонға	0,2 вагонға	0,3 вагонға
47	Қоқыс жинауға арналған пакет	1	шт	4 вагонға	4 вагонға	6 вагонға
48	Залалсыздандыру құралдары	1	литр	0,3 вагонға	0,3 вагонға	0,3 вагонға

49	Ауа тазартқыш	1	шт	0,07 вагонға	0,07 вагонға	0,07 вагонға
50	Еден тесігіне арналған тығындар	1	шт	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
*	Синтетикалық толтырғыштары бар матрастар мен жастықтар үшін қолданылмайды					
**	Режеке негіздегі түгі бар кілем төсегіштер үшін қолданылмайды					
***	Көрпе тысының орнына ақжайманы беруге жол беріледі					

Халықаралық қатынастағы поездарда жолаушыларды тасымалдауға арналған жолаушылар вагондарын жабдықтау нормалары

№ р/с	Атауы	Пайдалану мерзімі, ай	Өлшем бірлігі	Беру нормасы			
				СВ	Купе/ РИЦ	Плацкарт	
1	2	3	4	5	6	7	
Жұмсақ алмалы-салмалы инвентарь							
1	Матрас	табиғи толтырғыш пен	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		синтетикалық толтырғыш пен	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
2	Жастық	табиғи толтырғыш пен	12	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		синтетикалық толтырғыш пен	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
3	Көрпе	жаздық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		қыстық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		әмбебап (пледфлис)	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
4	Матрасты тыс*		12	дана	1 матрасқа	1 матрасқа	1 матрасқа
5	Бидайы*		12	дана	1 жастыққа	1 жастыққа	1 жастыққа
6	терезе перделері	мақтадан	12	жұп	1 терезеге	1 терезеге	
		синтетикалық	36	жұп	1 терезеге	1 терезеге	
		мақтадан	12	жұп			1 терезеге

7	Күннен қорғайтын перделер	синтетикалық	36	жұп			1 терезеге
8	Ақжайма	бөз	6	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға
9	Көрпе	бөз	6	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға***
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға***
10	Жастықтысы	бөз	6	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға
11	Түкті сүлгі	Үстіңгі тығыздығы 280 г/м2 кем емес	6	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға
		Үстіңгі тығыздығы 380 г/м2 кем емес	48	дана	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға	кем дегенде 4 орынға
12	Кілем жабыны **		6	дана	2 вагонға	2 вагонға	
13	Кілем төсеніш	табиғи негізде	24	дана	1 вагонға	1 вагонға	
		резеңке негізде	60	дана	1 вагонға	1 вагонға	
14	Купе кілемшесі	табиғи негізде	24	дана	1 купеге	1 купеге	
		резеңке негізде	60	дана	1 купеге	1 купеге	
Алмалы-салмалы жабдықтар							
15	Терезе перделеріне арналған гардина		24	дана	1 терезеге	1 терезеге	
16	Перделерге арналған шыбықтар		24	дана	1 терезеге	1 терезеге	1 терезеге
17	Вагонға арналған гоготип		36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
18	Бағыт тақтасы		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
19	Сейф		36	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға		
20	Дәретхана қағазы үшін ұстаушы		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
21	Қағаз сүлгі диспенсері		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
22	Сұйық сабын диспенсері		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
23	Өрт сөндіргіш		36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға

24	Күлсалғыш	36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
25	Қоқысқа арналған жәшік	36	дана	1 вагонға	1 вагонға	2 вагонға
Алмалы-салмалы мукәммал						
26	Иық киім ілгіш	24	дана	1 орынға	1 орынға	5 вагонға
27	Ысқыш	12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
28	Төсек орынға арналған қап	60	дана	1 төсек – орын жиынтығына 1		
Ыдыс - аяқ						
29	Қайнаған суға арналған шәйнек	36	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
30	Шай шығаруға арналған шәйнек	24	дана	9 вагонға	9 вагонға	6 вагонға
31	Стакан қойғышы бар стакан	24	дана	10 вагонға	15 вагонға	20 вагонға
32	Шай қасығы	24	дана	10 вагонға	15 вагонға	20 вагонға
Сигнал беру жабдығы						
33	Екі түсті сигналы бар қол фонары	36	дана	1 вагонға		
34	Жалаушылар	24	комп.	1 вагонға+ 1 қосымша артқы вагон		
35	Петарда	36	дана	6 құйрық вагонындағы құрамға		
Медициналық құралдар						
36	Авариялық дәрі қобдишасы	12	дана	Штаб вагонындағы құрамға 1		
37	Ағымдағы дәрі қобдишасы	12	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
38	Педикулезге қарсы төсеу	12	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға		
39	Ф-30 төсеуі	12	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға		
40	Бөлме термометрі	12	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
41	Құрылғыны жүргізу үшін искусственного тыныс алу	24	дана	1 Штаб вагонындағы құрамға		
42	Медициналық зембілдер	60	дана	1 Штаб вагонындағы құрамға		
Санитарлық гигиена құралдары (тәулігіне)						
43	Дәретхана қағазы	1	рул.	4 вагонға	4 вагонға	6 вагонға
44	Иіс сабын (сұйық)	1	литр	0,1 вагонға	0,2 вагонға	0,3 вагонға
45	Қоқыс жинауға арналған пакет	1	дана	4 вагонға	4 вагонға	6 вагонға
46	Залалсыздандыру құралдары	1	литр	0,3 вагонға	0,3 вагонға	0,3 вагонға

47	Ауа тазартқыш	1	дана	0,07 вагонға	0,07 вагонға	0,07 вагонға
48	Еден тесігіне арналған тығындар	1	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
*	Синтетикалық толтырғыштары бар матрастар мен жастықтар үшін қолданылмайды					
**	Режеке негіздегі түгі бар кілем төсеніштері үшін қолданылмайды					
***	Көрте тысының орнына ақжайманы беруге жол беріледі					

Халықаралық қатынастағы поезддарда жолаушыларды тасымалдауға арналған жолаушылар вагондарын жабдықтау нормалары

№ п/п	Атауы	Пайдалану мерзімі, ай	Өлшем бірлігі	Беру нормасы			
				СВ	Купе/ РИЦ	Плацкарт	
1	2	3	4	5	6	7	
Жұмсақ алмалы-салмалы инвентарь							
1	Матрас	табиғи толтырғыш пен	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		синтетикалық толтырғыш пен	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
2	Жастық	табиғи толтырғыш пен	12	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		синтетикалық толтырғыш пен	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
3	Көрте	жаздық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		қыстық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
		әмбебап (пледфлис)	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға
4	Матрасты тыс*		12	дана	1 матрасқа	1 матрасқа	1 матрасқа
5	Бидайы*		12	дана	1 жастыққа	1 жастыққа	1 жастыққа
6	Терезе перделері	мақтадан	12	жұп	1 терезеге	1 терезеге	
		синтетикалық	36	жұп	1 терезеге	1 терезеге	
		мақтадан	12	жұп			1 терезеге

7	Күннен қорғайтын перделер	синтетикалық	36	жұп			1 терезеге
8	Ақжайма	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
9	Көрпенің тысы	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға***	кем дегенде 2 орынға***
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға***
10	Жастық тысы	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
11	Түкті сүлгі	Үстіңгі тығыздығы 280 г/м2 кем емес	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
		Үстіңгі тығыздығы 380 г/м2 кем емес	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға
12	Кілем жабыны		6	дана	2 вагонға	2 вагонға	
13	Кілем төсеніш	табиғи негізде	24	дана	1 вагонға	1 вагонға	
		резеңке негізде	60	дана	1 вагонға	1 вагонға	
14	Купе кілемше	табиғи негізде	24	дана	1 купеге	1 купеге	
		резеңке негізде	60	дана	1 купеге	1 купеге	
Алмалы-салмалы жабдықтар							
15	Терезе перделеріне арналған гардина		24	дана	1 терезеге	1 терезеге	
16	Перделерге арналған шыбықтар		24	дана	1 терезеге	1 терезеге	1 терезеге
17	Вагонға арналған логотип		36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
18	Бағыт тақтасы		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
19	Сейф		36	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға		
20	Дәретхана қағазы үшін ұстаушы		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
21	Сұйық сабын диспенсері		12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
22	Өрт сөндіргіш		36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға

23	Күлсалғыш	36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
24	Қоқысқа арналған жәшік	36	дана	1 вагонға	1 вагонға	2 вагонға
Алмалы-салмалы мукәммал						
25	Иықты киім ілгіш	24	дана	1 орынға	1 орынға	5 вагонға
26	Ысқыш	12	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
27	Төсек орынға арналған қап	60	дана	10 төсек-орын жиынтығына 1		
Ыдыс-аяқ						
28	Қайнаған суға арналған шәйнек	36	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
29	Шәй шығаруға арналған шәйнек	24	дана	9 вагонға	9 вагонға	6 вагонға
30	Стакан қойғышы бар стакан	24	дана	10 вагонға	15 вагонға	20 вагонға
31	Шай қасығы	24	дана	10 вагонға	15 вагонға	20 вагонға
Сигналдық жабдық						
32	Екі түсті сигналы бар қол фонары	36	дана	1 вагонға		
33	Жалаушылар	24	комп.	1 вагонға+ 1 қосымша артқы вагон		
34	Петарда	36	дана	6 құйрық вагонындағы құрамға		
Медициналық құралдар						
35	Авариялық дәрі қобдишасы	12	дана	Штаб вагонындағы құрамға 1		
36	Ағымдағы дәрі қобдишасы	12	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
37	Педикулезге қарсы төсеу	12	дана	1 на состав в штабном вагоне		
38	Ф-30 төсеуі	12	дана	1 на состав в штабном вагоне		
39	Бөлме термометрі	12	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
40	Жасанды тыныс алуды басқаруға арналған құрылғы	24	дана	Штаб вагонындағы құрамға 1		
41	Медициналық зембілдер	60	дана	Штаб вагонындағы құрамға 1		
Санитарлық гигиена құралдары (тәулігіне)						
42	Дәретхана қағазы	1	рул.	4 вагонға	4 вагонға	6 вагонға
43	Иіс сабын (сұйық)	1	литр	0,1 вагонға	0,2 вагонға	0,2 вагонға
44	Қоқысқа арналған пакет	1	дана	4 вагонға	4 вагонға	6 вагонға
45	Дезинфекциялау құралдары	1	литр	0,3 вагонға	0,3 вагонға	0,3 вагонға
46	Ауа тазартқыш	1	дана	0,07 вагонға	0,07 вагонға	0,07 вагонға

47	Еден тесігіне арналған тығындар	1	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға
*	Синтетикалық толтырғыштары бар матрастар мен жастықтар үшін қолданылмайды					
**	Резеңке негіздегі түгі бар кілем және төсеніштері үшін қолданылмайды					
***	Көрпе тысының орнына ақжайманы беруге жол беріледі					

ҚТЖ мен Тұлпар-Тальго вагондардан қалыптастырылған поездарда жолаушыларды тасымалдауға арналған жолаушылар вагондарын жабдықтау нормалары

№ р/с	Тауар атауы	Пайдалану мерзімі, ай	Өлшем бірлігі	Гранд класс	Бизнес-класс	Турист класс	1-ші класс	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Жұмсақ алмалы-салмалы инвентарь								
1	Матрас	табиғи толтырғышпен	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға	
		синтетикалық толтырғышпен	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға	
2	Жастық	табиғи толтырғышпен	12	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға	
		синтетикалық толтырғышпен	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға	
3	Көрпе	жаздық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға	
		қыстық табиғи толтырғыштардан	24	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға	
		әмбебап (пледфлис)	60	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға	
3	Матрас салымдар	тысына	60	дана	1 матрасқа	1 матрасқа	1 матрасқа	
4	Терезе перделері	мақтадан	12	жұп	1 терезеге	1 терезеге	1 терезеге	8 вагонға
		синтетикалық	36	жұп	1 терезеге	1 терезеге	1 терезеге	8 вагонға
5	Ақжайма	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	

		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	
6	Көрпе	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	
7	Жастықтысы	бөз	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	
		поликоттон	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	
8	Түкті сүлгі	Үстіңгі тығыздығы 280 г/м2 кем емес	6	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	
		Үстіңгі тығыздығы 380 г/м2 кем емес	48	дана	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	кем дегенде 2 орынға	
9	Монша орамалы	Үстіңгі тығыздығы 280 г/м2 кем емес	6	дана	1 орынға			
		Үстіңгі тығыздығы 380 г/м2 кем емес	48	дана.	1 орынға			
10	Кілем төсеніш	табиғи негізде	24	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
		, резецке негізде	60	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
11	Душ кабиналарына арналған перделер		36	дана.	5 вагонға			
12	Отырғыштарға арналған қаптар		48	компл.				1 орынға
Алмалы-салмалы мукәммал								
13	Иықты киім ілгіш -	24	дана.	2 орынға		2 орынға	1 орынға	
14	Ыдысы бар түрпі	12	дана	5 вагонға		1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
	Төсек – орынға							

15	арналған қап	60	дана	10 төсек-орын жиынтығына 1			
Ыдыс-аяқ							
16	Ыдыстарға арналған таратқыш	24	дана.	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
Сигналдық жабдық							
17	Екі түсті сигнал бар қол фонары	36	дана	1 вагонға			
18	Жалаушылар	24	комп.	1 вагонға + 1 қосымша артқы вагон			
19	Петарда	24	шт	6 құйрық вагонындағы құрамға			
Медициналық құралдар							
20	Авариялық дәрі қобдишасы	12	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға			
21	Ағымдағы дәрі қобдишасы	12	дана	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға	1 вагонға
22	Ф-30 төсеуі	12	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға			
23	Медициналық зембілдер	60	дана	Штаб вагонындағы 1 құрамға			
Санитарлық гигиена құралдары (тәулігіне)							
24	Бір реттік сусабын	1	дана.	10 вагонға			
25	Дәретхана қағазы	1	рул.	10 вагонға	4 вагонға	4 вагонға	4 вагонға
26	Иіс сабын (сұйық)	1	литр	0,3 вагонға	0,2 вагонға	0,3 вагонға	0,3 вагонға
27	Қоқыс жинауға арналған пакет	1	дана	18 вагонға	24 вагонға	18 вагонға	9 вагонға
28	Залалсыздандыру құралдары	1	литр	0,2 вагонға	0,2 вагонға	0,2 вагонға	0,2 вагонға

29	А у а тазартқыш	1	дана	0,33 вагонға	0,07 вагонға	0,07 вагонға	0,07 вагонға
----	--------------------	---	------	-----------------	-----------------	-----------------	--------------

Электр дизель поездарында жолаушыларды тасымалдауға арналған жолаушылар вагондарын жабдықтау нормалары,

№ р/с	Тауар атауы	Пайдалану мерзімі, ай	Өлшем бірлігі	Жайлылығы жоғары электр поезының вагондарын жабдықтау нормасы			Электр поезының вагондарын жабдықтау нормасы	Дизель поезының вагондарын жабдықтау нормасы
				1 класс	2 класс	3 класс		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Жұмсақ алмалы-салмалы мүкәәм мал

1	Күннен қорғайтын перделер	24	дана	40 вагонға	40 вагонға	40 вагонға		40 вагонға
2	Машинасты кабинасына арналған перделер	24	дана	бас вагонға 2-ден				
3	Машинасты кабинасына арналған бүйірлік перделер	24	дана	4 бас вагонға				
4	Жастықша	12	дана	1 орынға	1 орынға	1 орынға		
5	Кілем төсеніштеріне	12	м	4 вагонға	4 вагонға			

	арналған жабын					4 вагонға	
6	Кілем	36	дана.	19,2 м (ұзындығы бойынша)			
Алмалы - салмалы жабдықтар							
7	Терезе перделеріне арналған гардина	24	дана	20 вагонға	20 вагонға	20 вагонға	
8	Вагонға логотип	36	дана	4 электр пойызына			
9	Вагонның реттік нөмірі	36	дана	2 вагонға	2 вагонға	2 вагонға	
10	Балта	36	дана	2 құрамы			
11	Лом	36	дана	2 құрамы			
12	Дәретхана қағазы үшін ұстаушы	36	дана	1 әжетханаға (2 вагонға 1)			
13	Қағаз сүлгі ұстаушы	36	дана	1 әжетханаға (2 вагонға 1)			
14	Сұйық сабын дозаторы	36	дана	1 әжетханаға (2 вагонға 1)			
15	Өрт сөндіргіш	36	дана	16 (8-ден бас вагондарда)			
16	Қоқыс жәшігі	36	дана	1 әжетханаға (2 вагонға 1)			
Алмалы - салмалы мүкәммал							
17	Ысқыш	2	дана	1 әжетханаға (2 вагонға 1)			
Сигналд							

29	Иіс сабын	1	гр	0,12 вагонға				
30	Қоқысқарналған пакеттер	1	дана	6 вагонға				
31	Залалыздандыру құралдары	1	табл	10 вагонға				
32	Ауа тазартқыш	1 ай	дана	2 вагонға				

Жолаушыларды, жүк-багажды
пошта жөнелтілімдерін
теміржол көлігімен тасымалдау
багажды қағидаларына
3-қосымша
ЛУ-9в нысаны

27 КЗХ АА 0000000

Жолаушылардың жол жүру барысында айқындалған билетсіз жол жүргені, нормадан тыс қол жүгін және ресімделмеген багажды, жүк багажды тасымалдағаны үшін төлемақы (тариф) ресімдеу ТҮБІРТЕГІ

"__" _____ 20__ жыл/год

С гражданина _____ азаматтан
(аты-жөні) / (фамилия)

№ _____ поезда _____ айдауда
в поезде № _____ на перегоне _____

Өндіріп алынды / Взыскано _____ теңге _____ тиын

Билетсіз жол жүргені үшін
айыппұл

Штраф за безбилетный проезд _____

"____" кг.артық қол жүгін
тасымалдағаны үшін айыппұл

Штраф за провоз "____" кг
излишней ручной клади

теміржол _____
станциясынан

теміржол _____ станциясына
дейін тариф

Тариф от станции _____

железной дороги
до станции _____

железной дороги

Барлығы:/Итого:

_____

(сома жазумен) / (сумма прописью)

Получил _____ алдым.

(лауазымы, аты-жөні) / (должность, фамилия)

Жолаушыларды, жүк-багажды
пошта жөнелтілімдерін
теміржол көлігімен
тасымалдау багажды
қағидаларына
4-қосымша
ГУ-23п нысаны

Жалпы нысанды акт

Станция _____

теміржол

Поезд № _____ аралықта _____

" _____ " _____ 20 _____ жыл

Осы акт мына тұлғалардың қатысуымен жасалды:

_____
_____
_____
_____

Жөнелтілетін станция _____

Келетін станция _____

Жөнелту № _____ 20 _____ жыл

_____
_____

Вагон № _____ багаждың немесе жүк - багаждың атауы _____

_____
_____

Осы актіні жасауды талап еткен жағдайлардың сипаттамасы:

_____

Қолы:

Жолаушыларды, жүк-багажды
пошта жөнелтілімдерін
теміржол көлігімен
тасымалдау багажды
қағидаларына
5-қосымша
Нысан

МД 4-3 түбіртегі

Темір жол көлігі ұйымдарының қосалқы-көмекші қызметінен қызмет көрсету

27 КЗХ **ТҮБІРТЕГІ КВИТАНЦИЯ**
за услуги от подсобно-вспомогательной деятельности
организации железнодорожного транспорта
АА 0000000

Станция _____

Берілді
Выдана (телеушінің атауы/наименование плательщика)
(бизнес сәйкестендіру нөмірі/жеке сәйкестендіру нөмірі)
_____

Қызметтердің атауы	тенге	тыын
Наименование услуг	тенге	тыын

Қолма-қол төленді
Уплачено наличными _____

" " _____ 20 ____ жыл/год Кассир _____
(колы/подпись)

Квитанцияны алдым, төленген соманы растаймын
Квитанцию получил, уплаченную сумму подтверждаю

Телеушінің колы/Подпись плательщика _____

Жергілікті кірістер/Местные доходы

100 мм

110 мм

Форма МД 4-3

МД 4-3 түбіртект талоны

Темір жол кәсіптік ұйымдарының қосалқы-көмекші
қызметінен қызмет көрсету
ТҮБІРТЕГІНІҢ ТАЛОНЫ
ТАЛОН КВИТАНЦИИ
за услуги от подсобно-вспомогательной деятельности
организации железнодорожного транспорта
АА 0000000

27 КЗХ

Станция _____

Берілді _____
Выдана _____ (телеушiнiң атауы/наименование плательщика)

(бизнес сәйкестендiру нөмiрi/жеке сәйкестендiру нөмiрi)
_____

Қызметтердiң атауы	тенге	тиын
Наименование услуг	тенге	тиын

Қолма-қол төлендi
Уплачено наличными _____

" ____ " _____ 20 ____ жыл/год Кассир _____
(қолы/подпись)

Квитанцияны алдым, төленген соманы растаймын
Квитанцию получил, уплаченную сумму подтверждаю

Телеушiнiң қолы/Подпись плательщика _____

Жергiлiктi кiрiстер/Местные доходы _____

110 мм

100 мм

МД 4-3 квитанция түбiртегi

Теміржол көлігі ұйымдарының қосалқы-кемекші
қызметінен қызмет көрсету
КВИТАНЦИЯСЫНЫҢ ТҮБІРТЕГІ
КОРЕШОК КВИТАНЦИИ
за услуги от подсобно-вспомогательной деятельности
организации железнодорожного транспорта
АА 0000000

27 КЗХ

Станция _____

Берілді
Выдана _____
(телеушінің атауы/наименование плательщика)

(бизнес идентификационный номер/индивидуальный идентификационный номер) _____

Қызметтердің атауы	теңге	тиын
Наименование услуг	тенге	тыын

Қолма-қол төленді
Уплачено наличными _____

" ____ " _____ 20 ____ жыл/год Кассир _____
(қолы/подпись)

Квитанцияны алдым, төленген соманы растаймын
Квитанцию получил, уплаченную сумму подтверждаю

Телеушінің қолы/Подпись плательщика _____

Жергілікті кірістер/Местные доходы

110 мм

100 мм

Форма МД 4-3

Жолаушыларды, жүк-багажды
пошта жөнелтілімдерін
теміржол көлігімен
тасымалдау багажды
қағидаларына
6-қосымша
Үлгі

КОММЕРЦИАЛЫҚ АКТ № _____

(коммерциялық акті жасайтын станцияның атауы)

1. " ____ " _____ 20__ жылғы _____ жасалған

Станция мөрі және коммерциялық акт жасау жағдайы

2. Станцияның коммерциялық актісіне қосымша

№ _____ " ____ " _____ 20__ жыл, не туралы

(ақаулық сипаты)

---

3. Коммерциялық актіге қосымша:

1) Пломба

2) теміржолдар _____ дана.

3) жөнелтуші _____ дана.

4) Жол бойындағы станцияның коммерциялық актісі № _____

---

5) Багаж вагонының техникалық жағдайы туралы акт № _____

---

6) Іздеу бойынша хат алмасу

_____ парақта

7) Станция вагоны парағы

---

8) Коммерциялық актіге қосымша беріліп отырған пломбылар

мен құжаттар _____

№ _____

жөнелту бойынша № _____

---

4. Төмен жылдамдықпен жүретін поезбен үлкен багаж жүк құжаты және жүк багаж түбіртегі бойынша жіберіледі

№ _____ 20 _____ жыл.

5. Жөнелту станциясы

---

6. Келу станциясы

---

7. Жөнелтуші

---

8. Алушы

---

9. Вагон туралы мәлімет, жүк құжатындағы белгілер мен пломбалар мәліметі:

9.1 Вагон № _____ көтеру күші _____ тонна вагон түрі

жетті _____ " _____ 20 _____ жыл

9.2. Поезбен № _____ жетекшілік ету _____

9.3. Пломба:

10. Багаж вагонының техникалық жағдайы туралы акт жасалды

№ _____

" _____ " _____ 20 ____ жыл.

11. Жарияланған құндылық

_____ теңге

12. Станциядан тиелген багаж немесе жүк багаж, түсіргендегі багаждың немесе жүк багаждың ауырлығы: _____

Жөнелтушімен жіберілген _____

(кім және қалай жіберген)

13. Тексеру нәтижелері:

Белгілер, маркалар және орынның нөмірлері	Орын саны	Қаптама түрі	Жүк-багаж атауы	Жалпы мөлшері, кг	Стандарт қаптаманың кг бір орнының көлемі
---	-----------	--------------	-----------------	-------------------	---

1) Тасымалдау құжаттары бойынша:

2) Одан кейін белгілі болғаны:

3) Оның ішінде бүлінген орындар:

14. Бүліну сипаттамасы:

_____

Бүлінгендігін және оның неден болғандығын сипаттау мысалы, жақында бүлінгендігін немесе бүлінген уақытын анықтау керек, бүлінген орны (немесе су тиген) , қанша бос орын қалды, салмағына қарай бос орынға қанша жүк багаж сияды. Бос орын болған жағдайда немесе бүлінген жағдайда: "Бүлінген немесе бос орын жоқ" деп белгіленеді. Осы пунктте белгіленген орамаға немесе тараға келтірілген зиянды жою үшін не істелінгені көрсетіледі.

15. Багаждың немесе жүк багаждың санын көрсете отырып жетіспейтінін немесе артық болу жағдайын сипаттау.

_____

Станция бастығының

Қолы: Багаж бөлімінің меңгерушісі

Таразылаушы

_____

Күнтізбелік мөр

_____ багаж немесе жүк багажды алу

16. Сараптама қорытындысы:

_____
_____
_____

17. Жол бойындағы станцияның коммерциялық акт келген багаждың немесе жүк багаждың жағдайы туралы станцияның қоятын белгісі

Станция бастығының

Қолы: Багаж бөлімінің меңгерушісі

Таразылаушы _____

18. Осы коммерциялық актіні жолдайды

20 ____ жылғы " ____ " _____ Станция бастығы

(күні)

№ _____ (қолы)

Жолаушыларды, жүк-багажды
пошта жөнелтілімдерін
теміржол көлігімен
тасымалдау багажды
қағидаларына
7-қосымша

ТЕКСЕРУ НӘТИЖЕСІ ТУРАЛЫ АКТ

А № 0000000

Жасалды _____ жылы теміржол әкімшілігі бақылаушы тұлғалар бригадасымен

кұрамда

аты, тегі, әкеснің аты, лауазымы, куәлік №)

қатысуымен: _____

—

_____

—

_____

аты, тегі, әкеснің аты, лауазымы, куәлік №)

№ поезда тексеру кезінде осы санның болғаны туралы _____ қатынасымен _____

—

_____ қалыптастыру _____ теміржол _____

№ вагонында _____ , учаскеде _____

табылды:

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____

—

_____ Поезд басшысы _____

—

(қолы)

(қолы)

_____ Вагон жолсерігі _____

—

(қолы)

Актінің екінші данасын алды _____

(қолы, тегі анық)

Ескертпе: Орыс тілінде немесе орыс тілінде және теміржол әкімшілігі акт жасаған мемлекеттің тілінде толтырылады.

Қазақстан Республикасы
Инвестициялар және даму
министрінің
2015 жылғы 30 сәуірдегі
№ 545 бұйрығына
2-қосымша

Теміржол көлігімен жүктерді тасымалдау қағидалары

Ескерту. Қағида алып тасталды – ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 02.08.2019 № 611 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізілсін) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасы
Инвестициялар және даму
министрінің
2015 жылғы 30 сәуірдегі
№ 545 бұйрығына
3-қосымша

Теміржол көлігімен пошта жөнелтілімдерін тасымалдау қағидалары

Ескерту. Қағида алып тасталды – ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 02.08.2019 № 611 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізілсін) бұйрығымен.